

VEČ POBEGOV S KRAJA NESREČE

V letošnjem letu se je močno povečalo število voznikov, ki so povzročili prometno nesrečo in poginili s kraja nesreče. Dosej je bilo takih primerov že prek 40, kar je zelo veliko in velik problem na področju prometne varnosti. Znano je, da so prometne nesreče, v katerih sodelujejo pobjegli vozniki motornih vozil, po navadi hujše. Neodgovorni vozniki so na mestu nesreče pustili tri mrtve in 18 hudo telesno poškodovanih ljudi. Pri nekaterih nesrečah, ki so se končale tragično, je bilo dokazano, da bi lahko povzročitelj nesreče, če ne bi pobegnil, preprečil najhujše, če bi poškodovancem pomagal. V zadnjem času je število pobegov še naraslo, to pa pomeni, da bo potreben proti takim nevestnim voznikom strogo ukrepiti. Poročila o prometnih nesrečah na 16. strani.

Jani D.

NASLOV

Leto XXXVI
Št. 44
Murska Sobota
6. novembra 1986
Cena 120 din

VEŠTNIK

Trikrat več od davkov

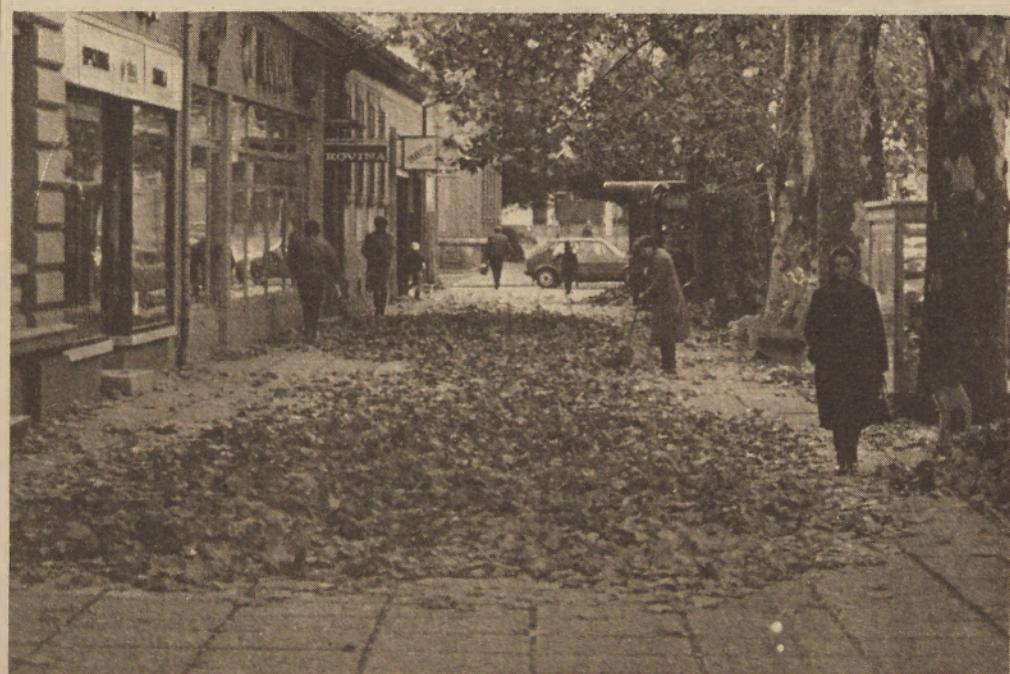
Odmere davkov v lendavski občini že nekaj časa ni več področje, ki bi bilo zavito v skrivnost ali pa prepovedano z golj davkarji. Uprava za družbene prihodke je tako tudi za lansko leto pripravila poročilo o odmeri. V tem zapisu nekaj besed o davkih obrtnikov.

Prvo, kar velja poudariti, je to, da poslej davek plačujejo prav vsi obrtniki! Za lansko leto so davek odmerjali 210 rednih obrtnikov in 147 zavezancev, ki dejavnost opravljajo kot postranski poklic. Za 173 zavezancev, ki so dolžni voditi poslovne knjige (med njimi je tudi 9 »popoldancev«), so odmerili skupaj 26 milijonov 272 tisoč 330 dinarjev davka, kar je v povprečju 151 tisoč 863 dinarjev. Ker pa so nekateri obrtniki uveljavljali določeno olajšavo, je uprava za družbene prihodke te priznala v skupnem znesku 2 milijona 274 tisoč 280 dinarjev, tako da znači čisti predpis davka pri prej omenjeni kategoriji obrtnikov (davek na dejanski dohodek) 23 milijonov 998 tisoč 50 dinarjev, oziroma v povprečju 138 tisoč 717 dinarjev, kar je skoraj trikrat več kot v letu 1984.

Davek pa so seveda obračunali tudi pri tistih, ki ne vodijo poslovnih knjig. Teh je 184, od tega 46 rednih obrtnikov. Tu je obremenitev na posameznika seveda nižja. Vsem pavšalistom so za lani skupaj odmerili 4 milijone 717 tisoč 980 dinarjev, olajšave so znašale 640 tisoč 200 dinarjev, tako da je čisti predpis davek 4 milijone 77 tisoč 780 dinarjev.

Če sedaj seštejemo čisti predpis daveka (odbili bomo olajšave) za 210 rednih in 147 občanov, ki opravljajo obrt kot postransko dejavnost, ugotovimo, da bodo skupaj plačali 28 milijonov 75 tisoč 830 dinarjev. Za primerjavo naj navedemo čisti predpis daveka iz kmetijstva, ki za lansko leto znaša 50 milijonov 71 tisoč 231 dinarjev. Nekaj sto obrtnikov je potem takem tako »močnemu«, kot nekaj tisoč kmetov.

S. Sobočan

SESENSKO OBARVANA MURSKA SOBOTA

Zat nam naše denarne možnosti ne dovolijo, da bi vam čudovite jesenske barve pričarali v našem časniku, vendar pa je bilo ponedeljko jutro prav jesensko romantično, še posebej na pločnikih ob Titovi cesti, kamor je veter nanesel kupe zlato rjavega jesenskega listja. Ta preproga pa je zaposila trgovce, ki imajo svoje lokale ob tem pločniku, saj so okoli poldevete ure začeli pometati pred svojimi pragi. In ker je to dobra kondicijska priprava na zimo, ki je pred vratim, smo poklicali tudi inšpekcijske službe, kjer nam je Andrej Virag povedal naslednje: »O čiščenju pločnikov in drugih javnih površin govoril Odlok o javnem rednu in miru, in sicer v poglavju Varstvo ljudi in premoženja. Tam je med drugim zapisano, da lastniki lokalov morajo sami skrbeti za čistočo na pločnikih in drugih javnih površinah pred svojimi trgovinami. Nekaj o čistoči je zapisano tudi v istem odloku, vendar v drugem poglavju z naslovom Varstvo okolja. Seveda pa posamezne trgovine lahko sklenejo tudi dogovor s komunalnim podjetjem, da opravlja ta dela namesto njih. Omenil bi še, da že dalj časa v Murski Soboti sprejemamo Odlok o javnem videzu naselij in mesta Murska Sobota, vendar še vedno ni sprejet.« Tako. Narava je sama poskrbela za pripravo na zimo, mi pa opozajamo, kdo je za kaj odgovoren.

D.L.

Pomurski kmetijci končujejo z jesenskimi deli

Pesa povprečna, pšenice pa več

Pomurski kmetijci končujejo z jesenskimi deli. Zaradi predvsem lepega vremena so ta potekala več ali manj nemoteno, tako da ni bilo večjih težav s spravilom pridelkov, pa tudi setev ozimnih žit je tekla brez zastojev. Pred zadnjim dežjem je sicer bilo na nekaterih območjih spravilo sladkorne pese otezeno, saj so zaradi trdih tal koren ostajali v zemlji, sušno obdobje pa je bilo idealno za žetev koruze. Poteka že tudi jesenska priprava zemlje za spomladansko setev, in če bo vreme še nekaj časa lepo, pomur-

ski kmetijci pravijo, da bodo pretežni del njivskih površin pripravili za spomladansko setev.

Žetev koruze je že končana, v teh dneh končujejo tudi s spravilom sladkorne pese, posejana pa so tudi ozimna žita. Do konca minulega tedna so tako rekoč ves letošnji pridelek sladkorne pese kmetje že pospravili. Letos so jo zasejali na 771 hektarjih, nepobaranih pa je ob koncu tedna ostalo le še okrog 30 hektarjev, vendar so tudi te površine zdaj že pospravljene. Nekaj manj kot 200 hektarjev sladkorne pese ob koncu tedna še niso pospravila družbena kmetijska gospodarstva, ki so letos sladkorni pesi namenila 1.086 hektarjev, vendar pravijo, da bodo do konca tedna končali tudi s spravilom na teh površinah. Pridelki sladkorne pese so letos v povprečju sicer boljši kot v lanskem letu, vendar pa so do površine zelo različni in se gibljijo od 25 do 70 ton na hektar. Pridelki so slabši predvsem na tistih površinah, ki so jih morali spomladji ponovno sejati, vendar v Tovarni sladkorja v Ormožu pravijo, da ti pridelovalci ne bodo oškodovani, saj bodo dobili plačan povprečni pridelek. Tudi sladkorna stopnja je ugodna, saj je letos pesa vsebovala v povprečju nekaj več kot 17 odstotkov sladkorja, sicer pa

se ta giblje med 15 in 17 odstotki.

Pravčasno pa so letos pomurski kmetijci končali tudi s setvio ozimnih žit. Po prvih ocenah so jih kmetje letos zasejali nekoliko več kot v prejšnjih letih, dobršen del pa so k temu prispevale tudi letošnje razmere na tržišču s kurozo. Da so kmetje letos več površin zasejali s pšenico, potrjujejo tudi podatki o nakupu kako vostne semenske pšenice, ki so je v zadružnih organizacijah zagotovili okrog 1.500 ton, na nekaterih območjih pa semena ni bilo dovolj. Čeprav so naročila za semensko pšenico zbirali že od žetve, so se nekateri pridelovalci šele tik pred setvijo odločili za nakup semena in tako ga vsem niso mogli zagotoviti. Tudi družbena posestva so svoje setvne obveznosti izpolnila in poznavalci pravijo, da ob prihodnji žetvi tudi z odkupom krušnih žit večjih težav ne bi smelo biti. Po uspešni setvi je zdaj vse največ odvisno od pridelkov. Če bodo posevki dobro prezimili in če spomladji tudi zaščita je bo odgovredna, vendar pa bomo v Pomurju ob prihodnji žetvi vsaj približali načrtovanemu odkupu, saj je v republiškem načrtu zapisano, da bi moral pomurski pridelovalci v letu 1987 zagotoviti okrog 35 tisoč ton tržnih presežkov krušnih žit.

Ludvik Kovačič

Vse več nafte iz starih vrtin

V Ina-Nafte Lendava ugotavljajo, da so presegli načrt črpjanja nafte in zemeljskega plina. Večje črpjanje surove nafte je posledica vključitve nekaj opuščenih naftnih vrtin v proizvodnjo. V delovni organizaciji upajo, da bodo v prihodnjih letih črpjanje nafte še povečani, predvsem zaradi sodobnejše tehnologije.

Pri črpjanju zemeljskega plina ni vključena nobena nova vrtina, kljub temu pa je količina večja zaradi novih metod pridobivanja plina. Naložbe v energetiki potečajo skozi naslednje aktivnosti:

Delo pri naftogeološki študiji murske depresije, izdelava elaborata o rezervah ogljikovodikov na polju Dolina, naftogeološka študija za polje Petičovci ter vzdrževanje opreme. Raziskave nafte in plina se nadaljujejo in v prihodnjem letu pričakujejo prve rezultate raziskav.

Jani D.

Mesec boja proti alkoholizmu

Tradicionalni MESEC BOJA PROTI ALKOHOLIZMU je sledi letos november. Obvezuje nas, da še bolj poglobljeno in zaveto nadaljujemo z ureščevanjem tistih nalog, ki so za delovne ljudi in občane zdravstveno-vzgojnega pomena. Podatki zavoda SR Slovenije za zdravstveno varstvo in nekatere druge ugotovitve kažejo, da narašča poraba alkoholnih pijač, s tem pa tudi število alkoholikov. Take ugotovitve pa so vznemirljiv podatek, ki bi moral vzbudit vso družbeno skrb in zahtevati takojšnjo poglobljeno preventivno aktivnost. Alkoholizem je bolezni razvitega sveta, saj je največ alkoholikov v obeh Amerikah, Avstraliji in Evropi. V Evropi je med največjimi potrošniki alkohola Francija (22 l), sledi ji Italija (18 l), takoj za njo pa je Jugoslavija (15 l alkohola na prebivalca letno). V Sloveniji pa je od 16 l alkohola kar 12 l žganih pijač. Vemo, da je alkoholizem kronična bolezen, medtem ko pijanost lahko nastopi pri vsakem človeku, tudi tistem, ki uživa alkohol poredkoma. Pijanstvo preprečujem z zatiramo s predpisi, kaznimi, disciplinski ukrepi ipd., alkoholizem pa je bolezen, ki jo moramo zdraviti. Po nekaterih podatkih je v SR Sloveniji vsak drugi samomor postrelca alkoholizmu. Alkoholik postane za družino in družbo tako moteč, da ga nihče več ne mara. Veliko uboje je prav zato v neposredni ali posredni zvezi z alkoholom oziroma alkoholizmom. V naši državi so razlike med posameznimi pokrajnimi in narodi ter narodnostmi glede odnosa do uživanja alkohola. Muslimani iz verskih razlogov ne uživajo alkohola, med tem ko v Dalmaciji alkohol sicer uživajo, a pijanstvo obsojajo. Pri nas v Sloveniji pa se s pijanstvom hválimo in govorimo o pijančevanju kot juštiju ter sprejemamo celo posle-

dice, nastale zaradi alkoholizma kot nekaj samovremene in vse danjega. Ne začudijo nas samomori, ravnodušni smo do prometnih nesreč storjenih zaradi pijanstva, in družinskih tragedij, kjer gospodari alkohol. Vsega tega smo se kratkomalo navadili. Ko se je v Sloveniji pojavila steklina, smo izvedli najrazličnejše ukrepe, predavanja, opozorilne napise, pa čeprav ni bilo niti enega smrtnega primera. Alkohol pa povzroči na tisoč tragedij in ne storimo skoraj ničesar.

Znanost še ni potrdila in dokazala, da je alkoholizem dedna bolezen. Seveda se čestokrat zastavlja vprašanje, zakaj je med alkoholiki več moških kot žensk. Ta pojav je zgodovinsko pogojen in kaže, da se za ženske veljajo posebne moralne norme kot za moške. Jasen je tudi vpliv alkohola na možgane. Alkohol zelo neugodno vpliva na živčne celice, povzroča njihovo propadanje in izvira atrofijo (sušenje) možganov, zato možgani alkoholika delujejo vedno slabše. Če predolgo čakamo z zdravljenjem, se alkoholiku ne da več pomagati, ker mu je alkohol unicil preveč možganskih celic.

Da bi spoznali pasti alkoholizma, se moramo dobro oboržiti z osnovnim znanjem o alkoholu in alkoholizmu. Naučiti se moramo, kako premagovati težave in probleme ter iskati sprostitev v športu, kulturi, delu itd. Ce hočemo postati zrele osebnosti, moramo sprejeti žalost, nesrečo in veselje kot nujne življenjske preizkušnje.

Vsa naša prizadevanja za popolno treznost na delovnih mestih, v prometu in okoljih kjer živimo, bi pomenila preventivni korak, ki bi ljudi prav gotovo pivedel do tega, da bi pričeli razmišljati tudi o svojem odnosu do alkoholnih pijač. S tem pa bi bilo seveda našemu namenu zadoščeno.

OO RK Gornja Radgona

Da starost ne bo le preddverje smrti

O starosti lahko govorimo vsaj na dva načina. Eden je lahko razmišljajoč, filozofski, saj je tako starost kot človekova smrt skozi zgodovino pa tudi se danes navdihovala nekateri, ki so jo sprejemali ne z grenkobo spoznanja minljivosti človeka, ampak le kot »sprememjanje stvari v naravi. To pa so le redki med mnogimi, tudi ostarelimi, saj se večina zaveda lastne minljivosti in zaradi družbenega in ravnanja svojcev svojo starost čuti ne kot tretje življenjsko obdobje, ampak kot predverje smrti.

Položaj ostarelih v družini in družbi ni enak, ker so si starešni med sabo različni že po tem, da so nekateri starejši, drugi mlajši, eni prejemajo pokojnino, debarne pomoči, imajo svojcev, ki skrbe zanje, drugi pa brez vira dohodka, tudi svojcev. Značilno in pomembno pa je predvsem to, da se življenjska doba človeka podaljšuje, tako v Pomurju kot v sestvu je vedno več ostarelih, v Pomurju tudi zaradi nizke rodnosti. Ta demografska eksplozija starostnikov, to staranje prebivalstva pa zahteva ne le humanje rešitve, ampak tudi sprejemne v sociali, zdravstvu, izobraževanju in še kje.

Znana je misel, da se kulturne nekake naroda ceni po tem, kako ima organizirano skrb za stare le ljudi. V naši družbeni skupnosti smo precej naredili za izboljšanje materialnega položaja ostarelih. Tako upokojenci prejemajo pokojnino, usklajene z rastjo osebnih dohodkov, sprejeto je enotno zdravstveno varstvo, pomembna socialna poteza so bile tudi starostne kmečke pokojnine in za-

čno do starostnikov. Kot vidimo, je delo inštitucij in družbe še vedno usmerjeno le v izboljšanje materialnega položaja starostnikov, medtem ko so problemi prenehanja delovnih, družbenih, kulturno-zabavnih, rekreacijskih in drugih dejavnosti potisnjeni v ozadje. Še vedno se siromaši human, človeški odnos, ki ne zahteva veliko denarja. Mnogi otroci ne čutijo odgovornosti do svojih starcev, krajevne skupnosti nimajo vpogleda v svet in življenje ostarelih, ne vedo za njihove stiske in potrebe, tudi vzdušje v inštitucijah in organizacijah, ki se srečujejo z ostarelimi, ni vedno primerno in skrčeno do starostnikov.

Zato bo prav, da sedaj, vsaj v času, posvečenem ostarelim, prerastemo skrb zanje le skozi denar, zato naj bodo strelčanja v krajevnih skupnosti bogata po svoji srčnosti in ne po kratkotrajnih dobrinah.

Majda Horvat

Odslej v novi trgovini

Trgovsko podjetje Vesna iz Ljutomerja je v zadnjem času pripravila nekaj sprememb v svoji trgovski mreži v centru mesta. Trgovino Tehnika se preselili v nekdanje poslovne prostore Ferromota, trgovinico Steklo — barve (kjer je bil nekaj prva slovenska samoposredna trgovina) pa so ukinili. Del blaga — v glavnem gre za steklo — so preselili v Blagovnico, del pa v preurejene prostore nekdanjih trgovin Ciciban in Teknika. To novo pridobitev so preimenovali v Vaš dom in v njem bodo kupci lahko kupili vse za dograditev in opremo stanovanja: talce, stenske in stropne obloge, barve, lake in podobno. Pridobitev je TIP Vesna stala 10 milijonov dinarjev, pridobljena pa so okoli 160 kvadratnih metrov prodajnih površin. Prva nakupovalka Amelija Popit je prejela praktično darilo. Pridobitev bodo skupaj s stanovalci uradili tudi zunanost, saj je stavba, v kateri je nova trgovina, pod spomeničkim varstvom.

V Karačiju je pred dnevi prišlo do oboroženega spopada med Pakistanci in priseljenimi Afgananci: nekaj deset mrtvih in preko sto ranjenih. Med tridnevнимi neredi je nastala tudi velikanska materialna škoda. Na sliki: pobesnela množica uničuje neko policijsko postajo.

Za civilno služenje vojaščine

Ko so slovenski mladinci na svojem kongresu v Krškem in nato kasneje na zveznem mladinskem kongresu govorili o civilnem služenju vojaškega roka, so bili takoj deležni številnih kritik, predvsem pa popolnega nerazumevanja. V tem času pa so tudi v Beogradu zastavili vprašanje, ali je humano ponavljati kazni vojaških obveznikov, ki iz verskega prizanja odklanjajo nasilje in orožje.

Na beograjskem sodišču so namreč prav te dni že v tretje izrekli petletno zaporno kazeno 30 letnemu Ivanu Čečku, ker je odklonil odhod v vojsko. Prvič so ga obosdili leta 1979 na štiri leta zapora, drugič leta 1983 na pet let. Izpustili so ga po treh letih in ko je sedaj dobil poziv za odslužitev vojaškega roka, temu pa se ni odzval, je prejel ponovno pet let zapora. Ivan Čečko je v verski sekti Jezovih prič.

Prav za takšne primere so slovenski mladinci predlagali služenje vojaškega roka v civilu. Ta način služenja poznavajo v zahodni Evropi in vsi, ki niso pripravljeni sprejeti orožja, delajo skorajda po pravilu najtežavnješa

opravila v bolnišnicah, psihiatrickih klinikah in drugih javnih ustanovah. Navadno je rok takšnega civilnega služenja vojaškega roka daljši od vojaškega. Nemški mladinci pripovedujejo, da je civilno služenje težje, ter psihično in fizično napornejše.

Slovenski mladinci pa so v zvezi s civilnim služenjem vojaškega roka šli korak naprej. Republiški konferenci socialistične zveze so predali gradivo, o katerem naj pripravijo javno razpravo. Povedali so, da so v Jugoslaviji v glavnem tri verske sekete, ki odklanjajo orožje. To so Jezovice, adventisti ali sobotniki in nazarenci. Po številu jih je izredno malo. Poteg tega predlagajo

ustanovitev posebne komisije, ki bi temeljito pretresla upravnost odklanjanja služenja vojaškega roka, oziroma nošenja orožja. Posebej so poudarili, da s temi svojimi predlogi ne ogrožajo varnosti države, saj je to temeljna vrednota vsake družbe. Želijo le humanizirati medsebojne odnose, predvsem pa odpraviti nesmiselno obsojanje peščice fanatikov, ki jih s sodnimi procesi mimogrede spremjamamo v svetnike.

Nauk iz vsega povedanega je po svoje žalosten. Vedno znova poudarjam, kako smo za napredek, za nove zamisli in za izpolnitve obstoječega, toda v trenutku, ko nekdo predlaga nekaj, česar doslej še ni bilo, ni deležen te odklonilnega stališča, temveč grobih očitkov kot so odpadniki in antikomunisti.

Mirko Cepič

POLOZAJ ZBUJA SKRB

Kakšen je politično-varnostni položaj na Kosovu? Poročilo srbskega izvršnega sveta navaja kup podatkov, ki upravičeno zbuja skrb. Izseljevanje Srbov in Črnogorcev se nadaljuje, kazniva dejanja se vrstijo, tudi protirevolucionarna in sovražna dejavnost albanskih šolinovstev ne pojenja, skratka, razmer ni mogoče imeti za normalne. Še vedno so ogrožene temeljne vrednote naša družbe: enakopravnost, ustavne pravice in svoboda vseh ljudi. O tem so razpravljali vsi trije zbori srbske skupščine; posebno so opozorili na ukrepe in akcije, ki jih bo treba izpeljati. Članek povzemanamo po Borbi.

Albanski nacionalisti in separatisti niso poraženi niti zdaj, ko je od protirevolucionarjev minilo že pet let in pol. Samo v treh poletnih mesecih so registrirali 21 kazovih dejanj in šest posilstev, napisanih je bilo 137 sovražnih gesel, pamfletov in letakov, izvedli so 12 sabotaž, povzročili 15 požarov in eksplozij, 19-krat napadli organa javnega reda, petkrat oskrnuli nagrobnike, desetkrat kamenjali vlake ... V poročilu srbskega izvršnega sveta o politično-varnostnem položaju na Kosovu je podatkov, ki zbujujo zaskrbljenost, nešteto. Samo letos od januarja do junija je bilo 180 kaznivih dejanj, ki pomenijo neposreden ali posreden pritisik na Srbe in Črnogorce (69 fizičnih napadov, spet posilstva itd.). Lani je bilo takih dogodkov nekoliko manj (195), piše Borba.

PRIMERJAVE

Hamburški list Der Spiegel zatrjuje, da je zahodnonemški kancler Helmut Kohl primerjal sovjetske voditelje in naciste, ker želi odvrniti Washington od tega, da bi sklepal preveč daljnosežne spoznane o razočarljivosti z drugo veleslo.

Kohl ni primerjal Gorbačova in Hitlerjevega propagandista Johanna Gobbelisa samo v intervjuju za Newsweek, marčec je po pisanku omenjenega lista tudi minuli teden v Chicagu izjavil, da je bil sezstanjal v Reykjaviku podoben sestanku med Hitlerjem, Chamberlainom, Daladierom in Mussolinijem leta 1938 v Münchnu. »Kohl poskuša opozoriti Reagana, naj ne zaupa propagandnim ukancem Moskve,« piše Spiegel. V nasprotju z zunanjim ministrom, liberalcem Hansom Dietrichom Genscherjem, pa svetovalci za zunanje zadeve konservativnega kanclerja zatrjujejo, da »prenaglijen« razočarjava ogroženost Zahodne Evrope.

30 let napada na Suez

Ob veselji 30. obletnici napada na SUEZ, do katerega je prišlo po tajnem dogovoru med Veliko Britanijo, Francijo in Izraelom, Guardian navaja nove podatke o dogodkih. Takratni Britanski premier Anthony Eden je zahteval od Izraela, naj izvrši močnejši napad, tako da bi imela Velika Britanija »opravljico« za ultimat, potem pa tudi za vojaško intervencijo v Egiptu.

Ti podatki so v popolnem nasprotju s prejšnjimi britanskimi različicami o sileki krizi, vključno s tistimi, ki jih je bilo uradno mogoče slišati v parlamentu. Celotno takratno načelnik Foreign Office Sirwyn Lloyd v svoji knjigi o Suezu leta 1956 trdi, da Velika Britanija ni vedela za izraelske vojaške načrte proti Egiptu.

PRORACUN ZA CETRTINO

Zbor republik in pokrajini skupščine SFRJ je sprejel povečanje zveznega proračuna za 275,6 milijarde dinarjev. Proračun federacije bo tako znašal 1379 milijard dinarjev in bo za cetrtino večji. Dve tretjini sredstev za rebalans bodo zagotovili iz izvirnih prihodkov federacije (temeljni prometni davek, carine in druge uvozne dajatve), ostanek pa iz prispevkov republik in pokrajin. Prispevki bodo le-te lahko povečale iz polovice temeljnega prometnega daveka, ki jim pripada, ostalo pa jim bo skupaj kakih 30 milijard dinarjev.

Strahopetci?!

Azem Vlasi, spomnimo se ga kot predsednika mladinske organizacije Jugoslavije, zdaj ena najvidnejših osebnosti na Kosovu, je ob neki pritožnosti izjavil, da so Črnogorci in Srbi, ki odhajajo s Kosova, strahopetci. Ni mi znano, v kakšnem kontekstu je to izjavil, vendar je očitno, da je izjavil ogroženo reakcijo na vseh ravneh v republiki Srbiji. Zlasti Črnogorci so občutljivi na hrabrost, čeprav se tudi Srbi enako ponašajo z njo. Zato sem postal pozoren na to bolj ali manj žaljivo misel, izrečeno kot očitek. Komu?

Na pomisleku o tem mi je odgovoril dopisnik rtv Beograd, Milišav Milić v intervjuju, ki ga je dal Radio TV reviji z izjavo: »Lahko mi ponudite, kar hočete, jaz ostanem na Kosovu. Jaz imam samo eno moralo — nočem se uvrstiti v kolono srbskih deserterjev. Mislim na tisti del Srbov, ki odhajajo, a jim ni potrebno,« je pojasnil.

So to tisti strahopetci, ki jih omenja Azem Vlasi? Verjemo, kajti o prisilnem odhajanju s Kosova se govori, kot da tamkaj za nikogar razen Albance ni več nobenega obstanka. Po Miličevih besedah to očitno ni resnica, temveč le potresnica, ki več škoduje kot pa koristi urejanju razmer na Kosovu in kajpači tudi v Srbiji, kjer se na omenjeno govorico opira srbski nacionalizem, ki ni nič manj zapr od tistega kosovskega.

Kakor sicer zvemo iz vsakdanjega življenja, nič ni čisto črno-belo, ker je lahko tudi krvavo zeleno, če poznamo vlogo klorofila v listu. Marsikateremu Srbu so plačali Albanci tudi po nekaj milijard dinarjev, starih seveda, za košček zemlje in hišico, in to je bila nekatere izredna priložnost, da drugje kupijo za ta denar znano več, zlasti če se prikažejo za žrtve kosovskega identitizma, ne da bi priznali, da imajo s tem svoje osebne račune.

PISMO IZ BEOGRADA

Vprašanje od kod kupcem toliko denarja za posest je lahko, toda ne more biti na mestu, kajti za denar se ni težko znajti, če pri kupu sodeluje vsa družina in širše sorodstvo, kar je pravzaprav tradicija življenja na Kosovu. Nasilniki so namreč kupovali poceni in preponci — na podlagi pravice močnejšega. Razume se, da so metode sovražnika lahko različne, a rezultat isti, vendar tone izključuje špekulacije, ki jih označuje dopisnik RTV Beograd z omenjanjem morale in deserterstva s fronte urejanja odnosov, ki zahteva tudi hrabrost.

Navsezadnje, vprašanje je tudi, ali ni načrta zbežati iz okolja, v katerem ti je objektivno težje, kot v svojem lastnem okolju. In zakaj je lahko pripadniku ene narodnosti sredi druge težje kot pripadniku tiste narodnosti? O tem bi nam lahko pripovedovali domoci romane, vendar je to druga tema. Nas zanima stanje v naši deželi, kjer gre za isto ureditev družbe, pa za različno ureševanje te ustavne ureditve. Primer s Kosovom je pač ekstremni. Manj ekstremnih toda prav tako alternativnih je mnogo: ostati ali se vrniti? In spremljata jih hrabrost in malodružnost in še marsikaj — tudi čisto materialni računi.

Socrealizem, kakor omenja Milić nekdanje samo lepo poročanje s Kosova, pa ne samo od tam, ushi v vsakim denom bolj in bolj in seznanja našo javnost s prosto vsakdanjosti, ki ni niti sentimentalna niti romantična, pa tudi lepa ne v teh slabih gospodarskih časih. Večji svoboščini vajeni državljanji se zgražajo nad dogajanjem na območjih z manj svoboščin in ugotavljam, da tamkaj najbrž ne bi mogli živeti. Idealnega življenja pa ni, in če ljudje nimajo dovolj visokih ciljev ...

Tako človek začne razmišljati o samoupravljanju, v imenu katerega bi morali čim prej premostiti vse vrste konfrontacij ne samo med Srbji in Albanci, temveč med vsemi ljudmi, ki živijo in delujejo na tej in oni strani fronte samoupravljanja. Bo je tem težji, čim manj samoupravljanja je, in če hočemo biti realni, je najmanj samoupravljanja tam, kjer je treba največ posegati z administrativnimi in tudi policijskimi ukrepi. Torej: večji svoboščini navajeni in sposobni državljanji morajo biti bolj bojeviti in pogumni kot tisti, ki s tem niso oboroženi in si tega ne znajo izboriti, ker živijo s strasmi maščevalnosti ali kakšno drugačno zasplojenostjo. Sele če je to nesmiselno, postane odhod smiseln, vendar samo za tiste, ki se bodo drugod lahko uspešno izrazili, a to zoper ne more biti le v okviru lastnega naroda, ker takšni ljudje ne iščajo zavetja, temveč prostor korisnejšega delovanja — svobodnejšega življenja.

Viktor Širec

Skupaj v dobrem in slabem

Zveza borcev v Splitu vztraja pri svojem prejšnjem stališču, da je treba odpraviti »izjemne pokojnine in 107. člen republiškega zakona o pokojniškem in invalidskem zavarovanju v Hrvaški. Od zveznega odbora ZZB NOV pa so zahtevali, naj v vsej državi začne razpravo, ne samo o izjemnih pokojnih in marveč o vseh privilegijskih.

Temeljno načelo jugoslovanske revolucije je bilo — in je še zdaj — poudarjajo splitski borgi, da mora biti usoda vodstva enaka kot usoda ljudstva, izjemne pokojnine v skladu s 107. členom pa so privilegi za tiste, ki so na oblasti in ukakar ne rezultat njihovega dela. Izjemne pokojnine so dokaz, kako globoko so se zakoreninili privilegi in koliko truda bo treba za njihovo odpravo, so poudarili.

Opozorili so, da bi morali tudi borgi in izvršnopolitični organi posvečati veliko več pozornosti živiljenjski ravnici številnih borcev in delavcev z nizkimi zasluzki kot pa tistim, katerim so izjemnimi pokojnimi omogočili visoke premjene.

Ukinitev izjemnih pokojnin podpira tudi predsedstvo hrvatskega borcevske organizacije.

Najpomembnejši cilj našega družbenoekonomskoga razvoja v letu 1987 bo ustavitev in zniževanje inflacije. Skrajni čas je, da se znebimo utvare, da bi se iz krize lahko rešili po inflacijski poti, s tem da gospodarjenje razumemo kot pritisk na cene, hkrati pa računamo na prerašparede in inflacijski dohodek. To je na skupni seji obeh zborov skupščine SFRJ dejal podpredsednik ZIS Janez Zemljarič v svoji uvodni besedi k osnutku resolucije o družbenoekonomskem razvoju v prihodnjem letu.

Zemljarič je poudaril, da se gospodarska gibanja letos moreno razhajajo z načrtovanji, čeprav je v devetih mesecih na posameznih področjih le prišlo do pozitivnih tokov. Skrb zbuja predvsem dejstvo, da so ta gibanja precej nižja prav na najpomembnejših področjih. Tako je bil denimo celoten izvod blaga do 20. oktobra (po statističnem tečaju) za 3,1 odstotka manjši

kot v enakem obdobju lani, izvoz na konveribilno področje pa za 1,2 odstotka.

Tudi v tekoči plačilni balanci pričakujemo nižji saldo, kot smo načrtovali. Očitno je, da tudi do konca leta ne bomo dosegli načrtovanega izvoza.

V nadaljevanju je Janez Zemljarič posebej opozoril na neučinkovitost pri ureševanju politike razbremenjevanja gospodarstva in na to, da se vsi skupaj močno oklepamo inflacijskega načina gospodarjenja, zatem pa

je podpredsednik ZIS obrazložil osnutek resolucije za prihodnje leto.

Povedal je, da bi morale biti temeljne naloge: oživitev gospodarske dejavnosti (zlasti povečanje proizvodnje, namenjene za izvoz), večja učinkovitost gospodarjenja, večja storilnost in bistveno zmanjšanje inflacije.

Te naloge naj bi ureševali v dokaj drugačnem gospodarskem ozračju; močneje naj bi delovala tržna analiza, ki namreč mogoče videti, da gre za izomljenje oziroma same za odpadke pšenice.

Bo zmanjkalo kruha?

Za prehodno prebivalstvo Jugoslavije do pridobave živete so že zvezli 300.000 ton pšenice. Toda zdaj se ugotovili, da je neuporabna za peko kruha. To so z laboratorijsko preučitvijo odkrili strokovnjaki našemske Teknološke fakultete.

Odgovorni te ustavove pravijo, da so ugotovili, da ta pšenica v bistvu nima »nobenih kakovosti oziroma je neuporabna za peko kruha in človeško prehrano. Do določene mere so bile uporabne prve količine okoli 30.000 ton, ki so prispeli v Vojskodino, medtem ko so bile preostale dobave edenčarje slabše kakovosti. To pomeni, da uvozni pšenice v bistvu niso videli. S prostim očesom, brez strokovnih analiz, je namreč mogoče videti, da gre za izomljenje oziroma same za odpadke pšenice.

Ko so pšenico uvažali, so trdili, da je odlične kakovosti, da gre za »trdo rdečo« ameriško pšenico št. 2. Ko več deset naših ladij ni imelo dela, so za prevoz te neuporabne pšenice tujim prevoznikom plačali nad 600.000 dolarjev. Uvozili so jo Produktiva (za Vojskodino), Dalma (za potrebe Bosne in Hercegovine, osješka Agroslavonija, sarajevske Poljoelekport in Upi, ljubljanska Emova, Beogradski Graneksport, češčanski Partizan in beograjski hiši Progres in Cestrotron).

Ko je govorilo o stopnjah rasti, je Zemljarič poudaril, da bi lahko, če bi seveda izpolnili dočlene pogoje, v prihodnjem letu družbeni proizvod povečali najmanj za 3,5 odstotka, industrijsko proizvodnjo za 4 odstotke, kmetijsko proizvodnjo za približno 3 odstotke, izvoz blaga in storitev za 5 odstotkov (na kon-

globus

DUNAJ — V Avstriji je trenut

Med prispevkij s konferenco o individualnih in družbenih razsežnostih dvojezičnosti — bila je med 13. in 15. septembrom 1984 v Ljubljani — nam je pozornost zbudila razprava dr. Vladimira Klemenčiča Funkcija in položaj jezika Slovencev v zamejstvu ter narodnosti v SR Sloveniji. »Položaj slovenske manjšine v Avstriji je iz leta v leto slabši. Na avstrijskem Štajerskem je slovenščina izrinjena iz vseh oblik javnega življenja, tudi iz cerkve, kar ne zasledimo nikjer na drugih s Slovenci kot manjšino poseljenih območjih Avstrije, Italije in Madžarske,« ugotavlja Klemenčič.

ANKETNA Vprašanja na 34 Naslovov

Da bi dozdajanje kronološko nizanje povoju usode slovenstva na avstrijskem Štajerskem dodatno utemeljili in nadgradili, smo se odločili, da na 34 naslovov pri nas in v Avstriji pošljemo anketna vprašanja z ustreznim spremnim dopisom in prošnjo za odgovore. Med naslovniki — nekateri so nam že pisno odgovorili, z drugimi smo se ustno pogovarjali, na nekaj odgovorov pa še čakamo — so recimo dr. Vanek Šiftar, dr. Janko Pleterski, dr. Dušan Nečak, dr. Vekoslav Grmič, Mitja Ribičič, Drago Košmrlj, Mitja Vošnjak, Jože Hartman, Dragan Flisar, dr. Vladimir Klemenčič, dr. Matjaž Klemenčič, Bogdan Osolnik, dr. Theodor Veiter, dr. Franci Zwitter in drugi.

Zastavili smo jim pet okvirnih vprašanj:

1. Vam je morda znano, da je prišla kakršnaki pobuda, naj bi Avstrija konkretno izpolnila določila 7. člena državne pogodbe, iz vrst dvojezičnega prebivalstva (Slovencev) v okrajih oz. občinah Radgona, Lipnica in Deutschlandsberg?

2. Kaj — če sploh kaj — je v tej zvezi storila naša stran? Počelo na položaju slovenske narodnosti skupnosti v zamejstvu, ki ga je na seji 25. julija 1985 obravnaval izvršni svet in oktobra sprejela skupščina SR Slovenije, zelo načelno ugotovila: »Za Slovence na Štajerskem dosedaj niso bili sprejeti nobeni zaščitni ukrepi, ki jih zahtevajo določbe državne pogodbe.«

3. Kaj in koliko lahko pri vseh teh bolj ali manj odprtih

vprašanjih in problemih stori — kaj in koliko more nanje vplivati — stroka? V mislih imamo geografe, zgodovinarje, sociolinguiste, kulturologe, pravnike in druge, ki se s Slovenci na avstrijskem Štajerskem še ukvarjajo oz. so se neko kar precej ukvarjali.

4. Levoliberalni avstrijski politik Wolf In der Maur se v Slovensche Jahrbücher 1985 ogrevata za politično moder, strpen, s konsenzom in nekakšnim »dobrososediškim kompromisom« prezent modus vivendi glede položaja na Gradičanskem naseljenih Hrvatov ter na Koroškem in Štajerskem naseljenih Slovencev. Kako naj to razumem?

5. Bi prosim navedli vsaj nekatere pomembnejše oblike in načine povezovanja in sodelovanja med nami in Avstriji, ki bi mogli vsaj posredno pripomoči h krepiti vloge in položaja naše narodnosti skupnosti (manjšine) na avstrijskem Štajerskem?

Če je bil naslovnik koroški Slovenc, smo dodali še vprašanje: kaj sodite o razmišljajnih, da bi mogla na krepitev vloge in položaja slovenske manjšine na avstrijskem Štajerskem vplivati tvorna povezava z vami, koroškimi Slovenci? So morda že bili kdaj taki poskuši?

DR. VEKOSLAV GRMIČ: »DRŽAVNA POGODBA VEŽE!«

Prvi se nem je z odgovorom oglasil mariborski naslovni škof, mislec in humanist, čigar najnovejše delo V duhu dialoga že odmeva, radgonski rojak dr. Vekoslav Grmič.

1. Takoj po osvoboditvi leta

1945 so območje Avstrije, ki meji na Jugoslavijo, zasedle ruske čete, in tako so bile tudi slovenske vasi Potrna, Zenkovci, Dedonči, Žetinci, Slovenska Gorica in druge pod rusko upravo. Ker sem bil takrat v službi na okrajnem odboru OF v Gornji Radgoni, se dobro spominjam, da so prihajali tudi iz teh vasi odborniki na seje v Gornjo Radgono. To pomeni, da so bile takrat te vasi tesno povezane z matično domovino kot med vojno z narodnoosvobodilnim bojem. Ko so jeseni istega leta angleške okupacijske sile zasedle te predele, je bilo stikov konec. Slovenci na avstrijskem Štajerskem so po določilih 7. člena avstrijske državne pogodbe iz leta 1955 izrecno zaščiteni narodna manjšina kot Slovenci na Koroškem in Hrvati na Gradičanskem, se pravi, da imajo pravico do osnovnega pouka v slovenskem jeziku in do ustreznega števila srednjih šol, pravico do lastnega šolskega nadzorstva in do rabe slovenščine kot uradnega jezika pred okrajnimi sodišči in krajevnimi upravnimi organi. Res pa je, da Avstrija ni nikdar izpolnila obveznosti, ki izhajajo iz državne pogodbe, kar se tiče Slovencev na Štajerskem. Nasprotno. Nekdanji deželni glavar Štajerske Josef Krainer je 4. junija 1959 izjavil:

»Štajerci imamo srečo, da nam ni treba izpolniti obvez državne pogodbe, saj je število tistih, ki še govorijo slovensko, postal tako majhno, da bi jih lahko prešteli na prste ene roke.« In vendar naj bi še do zadnjega govorilo v župniji Radkersburg/Radgona približno 2000 ljudi slovensko. V Žetincih, Dedončih, Potrni in Zenkovcih naj bi 90 odstotkov prebivalstva obvladal deloma govorilo slovensko narečje. Seveda se med mladino močno uvajavlja samo nemščina. Lani je na predavanju v Ljubljani dr. Heinz Tichy na vprašanje o Slovencih na Štajerskem in izpolnjevanju državne pogodbe v tem pogledu odgovoril, da

»bodo zgodovinarji morali še raziskati, ali niso ti Slovenci prišli pomotoma v državno pogodbo.« Odgovor je tem bolj nenavad, ker ta človek vodi oddelek za narodne manjšine v uradu zveznega kanclerja na Dunaju. Avstrija tedaj ni ničesar storila glede določil državne pogodbe, kolikor ta določila zadevajo Slovence na Štajerskem sploh, ne samo v Radgonskem kotu. Njeni oblastniki se s tem naravnost ponašajo. In tako ni čudno, da germanizacija močno napreduje. So na-

trdijo, da jih nismo opominjali na izpolnitve državne pogodbe, saj bi morali sami vedeti, kaj določa ta pogodba in njene obveznosti tudi izpolniti ne glede na to, ali jih kdo stalno opominja ali ne. Cemu potem »pogodba?« Pogodba vendar obvezuje.

3. Inštitut za narodnostna vprašanja v Ljubljani se zanima tudi za Slovence na Štajerskem, ki jih proučuje. Prof. dr. Klemenčič, prof. Janez Stergar in mag. Silvo Devetak se resno ukvarjajo s temi vprašanji. Pri Republiški konferenci SZDL Slovenije deluje posebna komisija za narodne manjšine. Objavljene so bile nekatere dobre razprave o štajerskih Slovencih v Casopisu za zgodovino in načrtopisje. Kljub temu je res, da bi bilo mogoče strokovno za te Slovence več storiti, tako da bi imeli povsem zanesljive podatke, s katerimi bi mogli postreči avstrijskim oblastem. Zelo izčrpna je razprava koroškega Slovencev dr. Janka Malleja iz leta 1982. Vse to proučevanje seveda ne more nadomestiti dela politikov in dela tistih, ki tam živijo in so še zavedni Slovenci.

4. Če omenjeni govorovi o »sosedskem kompromisu«, bi morali z naše strani sprejeti tako ponudbo, saj smo v več pogledih nekoč že vzpostavili nekatere oblike gospodarskega in kulturnega sodelovanja med avstrijskim Štajerskom in Slovenijo v obmejnem pasu. Pred letom 1972 so se tudi redno srečevali župani iz obmejnih krajev Avstrije in Jugoslavije, kar pa se po letu 1972 ni več dogajalo. Vsekakor bi bilo potrebno čim več kulturnega sodelovanja, čeprav z avstrijske strani ni preveč zaželeno. Tam se bojijo nedvomno tudi vدور naše misionnosti (socializma). A pravica je pravica in na to se moramo vedno sklicevati. Državna pogodba veže! (podpredstavnik B. Ž.)

5. Nedvomno ne smemo čakati, da bi nam avstrijska stran

ponujala takšne oblike. Inicijativa mora prihajati predvsem z naše strani. Slovenci v Avstriji pa bi morali med seboj čim posrečje povezati in povezati bi se morali tudi z gradičanskimi Hrvati in potem skupno nastopati in se bojevati za pravice, ki jih imajo po določbah državne pogodbe. Slovenci na Štajerskem so sicer potrebitni posebne podpore iz matične domovine, a še tako bogata v vsestranska podpora bo ostala brez uspeha, če ne bo med njimi tudi, ki bodo budili narodno zavest. Vsekakor je žalostno, če dr. Wolfgang Gombocz, docent na filozofskega inštituta graške univerze, ki si je dolgo časa prizadeval za prebujanje štajerskega slovenstva, toži, da ni bilo prvega odziva, ko se je glede tega vprašanja že zeleli povezati z nekatimi organizacijami v Sloveniji. Po njegovem mnenju naj bi »vlak že zamudili«. Čeprav so znamenja upanja za Slovence na Štajerskem v Avstriji še tako neznačna, vendar ne smemo obupati. Najprej bi ljudje v Sloveniji moralni stopiti v stik s tistimi redkimi Slovenci iz teh krajev, v katerih še živi narodna zavest, in jim ponuditi vso podporo. Ti Slovenci bodo tudi znali svetovati, kaj bi bilo najpotrebcnejše storiti za narodno prebujenje. Prav tako ne smemo zanemariti stikov z Avstrijo, ki so narodnim manjšinam naklonjeni. Dobili jih bomo predvsem med mladimi. Navezati bi bilo treba čim več kulturno-umetniških stikov in pripraviti ustrezne nastope na obeh straneh. V tem pogledu bi morale sosednje občine storiti, kar je le mogoče. Morda bi v slovenskih vasih onkraj Mure počasi nastale strukture — društva, ki bi gojila slovensko kulturno dediščino. In če bi prišlo do tega, potem bo naše upanje za prihodnost vsekakor bolj utemeljeno. Res pa je, da je ura že nekaj minut pred dvanaščino.

(se nadaljuje)
Branko ŽUNEC

dr. Vekoslav Grmič

mreč celo primeri krivic, ki se godijo tistim, ki bi hoteli biti Slovenci.

2. Jugoslavija je v svoji noti 8. novembra 1972 posebej omenila tudi Slovence na Štajerskem in izrazila zaskrbljenost, ker manjšinska zaščitna določila avstrijske državne pogodbe niti po 17 letih niso izpolnjena. Avstrija je odgovorila, da Jugoslavija doslej ni načenjala vprašanja Slovencev in njihovih pravic na Štajerskem. Vendar to ne drži, ker je bilo to vprašanje vsaj dvakrat ali trikrat načelo, a je naletelo na popolno nerazumevanje v Avstriji. S tem seveda ni povedano, da smo storili dovolj za te svoje rojake. Vendar je čudno in nerazumljivo, če avstrijske oblasti

Prihodnjič: Na naketo o štajerskih Slovencih odgovarjajo Mitja Vošnjak, dr. Vilko Novak in Dragan Flisar.

PRVI VTISI Z OBISKA MED ROJAKI NA JUGU ŠVEDSKE

Premalo vemo o naših ljudeh, ki živijo in delajo na tujem. Malo je dejel po svetu, kjer jih ne bi lovor vratil, med državami, kjer jih je na desetisoč, pa je tudi Švedska, ena najrazvitejših evropskih držav. Različne poti in usode so na sever Evrope vodile tudi štrelne Slovence in med njimi veliko, veliko Pomurcev. O njih se le redkokdaj kaj sliši, zato je bilo pričakovanje in navdušenje, da bom med njimi lahko kar deset dni, toliko večje. Že dalj časa so si želeli obiska iz domačih krajev, vendar je nekaj poskusov, med njimi tudi tesnejše povezovanje slovenskega kulturnega društva Planika iz Malmöja z občino Lendava, padlo v vodo. Končno se je z njimi, našemu uvedništvu in seveda meni osebno uresničila skupna želja, da se srečamo in našim bralcem povemo čim več o življenju v »obljubljenih deželah, v katero so pred desetimi, dvajsetimi, tridesetimi leti odšli s krovčkom za dve tri leta, da si na hitro prislužijo dežar, pa so potem kar ostajali in

PRIŠLI SO IN OSTALI

ostali. Posebno zahvalo pa pri vsem tem zasluži naš rojak, dolgoletni in eden prvih organizatorjev slovenske šole in društva v mestu z največ delavci iz Jugoslavije, Ivan Pucko.

Njegovo zadovoljstvo, da predmednje, je bilo veliko že, ko se ob koncu njegovega letosnjega večmesečnega bivanja v domovini (je namreč upokojen) poslovila v Murski Soboti. Ne njemu, ne njegovi ženi in hčerkni ni bilo žal časa in truda, da je šlo vse tako, kot je bilo načrtovano: od sprejema na letališču danske prestolnice Copenhagen do obiskov v društvenih, pri učiteljicah in učencih slovenskega dopolnilnega pouka, v slovenskih družinah in še kje. Pomagali so mi napolniti beležnico in mi ob tem ponuditi še vso domačnost in gostoljubnost svojega doma.

Preden človek določeno dež-

lo vidi in doživi, si o njej prek literatur, filma, raznih priповedenj, ustvari svojo podobo. Po tem sem si Švedska predstavljala kot deželo samosvoje svobode in demokracije. Toda, ko sem jo,

pravijo, pač pa se je bilo potrebno ukvarjati z otroki, ki so v novi domovini začeli obiskovati šolo. Tako so se materje učile tujeje jezik, v otroci istočasno materinskega. V takšnih družinah materinsčina ni zamrla. Kar dvojno napako pa so storili starši, ki so otroka naučili nepravilne svedeščine, materinsčino pa v celoti zavrgli. Temu je bilo v šoli najtežje, zdaj ko odrasla, pa mu je hudo, da pride v domovino in ne razume starih starjev, tet, stricev, bratrancev ...

Sprejeti je bilo potrebno način obnašanja in nove navade, vsaj zunaj družinskega ognjišča. Kot zanimivost velja zapisati, da v tej deželi ni klasičnih gostinskih lokalov. Našli boste samo restavracije, kjer je edini alkohol pivo z minimalno — 2,8-odstotno stopnjo alkohola. Tudi na to se je bilo treba navaditi in tako še na desetine drobnih stvari.

Nekaj tistega svojega pa je vsaka naša družina ohranila v svojem domu. Kuhajo domačo — prekmursko, prleško, štajersko hrano in k njej si privoščijo prav tako domači »špricer«. Ja, prav ste prebrali! Povod boste postreženi z domačim vinom. Grozje je sicer italijansko, španško ali morda makedonsko, toda »spresano« je kot v lendavskih, ljutomerskih ali radgonskih goricah. Vse, razen grozja, je kot doma. Še sodi v kleti so postavljeni takо! Pa recite, da se naši ljudje ne znajdejo! Sicer pa pridobivanje vina na Švedskem zakonsko ni prepovedano, stroge

pa so kazni, če si kdo privošči kuho žganja. Alkoholizem je velika rana švedske družbe in upira se mu z vsemi silami.

V tujem svetu pač moraš sprejeti veljavna pravila, čeprav vedno ni lahko. Naši ljudje so se uspešno vključili v švedsko družbo. Tega jim ne moremo in ne smemo zameriti, če so razmere nanesle tako, da jih večina namejava ostati tam za vedno. Vse močnejše pa je na pohodu veliko hujša stvar. V začetku počasi, zdaj pa vse bolj opazno si utira pot asimilacije. Deloma že druga, na veliko pa tretja generacija je zapisana tej usodi. Morda pa se še da ustaviti? Optimizem vidi nekaj zagnanih mladih fantov in deklej iz narodno zavednih družin, ki želijo in se trudijo obdržati svoj jezik, so bili oziroma so prizadetni učenci slovenske dopolnilne šole in polni energije in idej za vsebinsko bogatejšo delo v društvenih, kjer je zadnja leta število članstva in aktivnost sploh začela upadati. Vsega pa je zdaj nismo storili tudi v domovini. Od tu pričakujemo predvsem več moralne opore. In za to ni izgovora, da ni denarja!

Prvim vtisi bo v prihodnjih številkah Vestnika sledila serija reportaž o naših družinah v Malmöju in okolici. Ob tem bosta objavljena še daljša zapisa o druženju organiziranih Slovencev in drugih jugoslovenskih narodov na Švedskem ter o dopolnilnem pouku slovenskega jezika v teži deželi, pa morda še kakšna zanimivost, doživeta med deset-dnevnim bivanjem pri Puckovih.

Irma Benko

V tujem svetu je dragocen vsak košček, kjer začutiš domovino. Ob domačem ognjišču so to gotovo društveni prostori. Takole so zaplesali člani slovenskega kulturnega društva Planika v Malmöju na letosnji Vinški trgovici, in to ob spremljavi zvokov društvenega ansambla Planika.

čeprav le površno in za kratek čas, doživel, sem o njej začela soditi drugač. Rekla bi, da je to dežela reda in zaupanja v ljudi, dokaj velikih socialnih pravic ter racionalnega v bistvu tudi skromnega življenja. Kljub razvitoj krizi sodobnega časa ne prizanaša. Raste brezposebnost, pa tudi nezadovoljstvo med začlenimi, ki ga izražajo v štrajkih. Samo v nekaj zadnjih tednih so kar zapovrstjo štrajkali zdravnik, medicinske sestre, šoferji v mestnem prometu, celo policijski... Švedska delavska družina, in to v kategorijo sodi tudi večina naših ljudi, mora skrbno obrniti vsak dinar

O pastorki in klopotači

Dejstvo, da skoraj polovica slovenskih knjižnih izdaj izide v samozaložbi (na vzhodu temu pravijo samizdat, vendar ima drugačen karakter), je bil povod okroglo mize na ZKOS v Ljubljani (udeležiti si se morala tudi soboška kulturnica Greta Škerget), ki so se je udeležili poleg podpisanega še pisatelji Peter Božič, Vlado Žabot in Andrej Blatnik ter predstavnika ZKO Jesenice in Trebnje (okroglo miza bo objavljena v eni od prihodnjih številk Mentorja).

Ves slovenski knjižni tisk se namreč deli po besedah književnika Andreja Blatnika na tri veje: na založništvo pravih založb (DZS, ZO, PZ, Slovenska matica ...), ki nastopajo tudi kot gospodarske enote, na alternativno založništvo (KRT, ŠKUC, zbirka Aleph pri KMS ...) ter na samo-založništvo, ki pa znova krene v dve smeri: na samozaložništvo v pravem pomenu besede in na izdaje, ki izidajo s pomočjo sredstev občinskih ZKO, delovnih organizacij ali drugih »donatorjev«. V le-teh izdajah praviloma, kot je pojasnila predstavnica RK za kulturo, ni nikjer zapisano, s kakšno pomočjo so izšle, čeprav v bistvu ni nobenih pravnih zadržkov za izdajo. Predlagali smo, da bi vsak, ki se odloči za tovrstno izdajo, predložil najmanj dve recenziji priznanih kritikov. S tem naj bi se že tako nizka kvaliteta dvignila, kajti premnogokrat smo priče začetniških tekstov, ki nikakor ne sodijo niti v revijačni tisk. Slovenija ima še vedno dovolj možnosti za uveljavitev in rast avtorja, mislim predvsem na revijačni tisk, le kvaliteta tekstov je odločilna.

Vsaka založba, je poudaril spodaj podpisani, ni še nujno odsev neprave založniške politike ali ekonomske krize (nekateri izdaje so mnogo lichejše kot »prave«, založniške), temveč predvsem blaznosti in nestrojnosti pisca. Samozaložniško dejanje Marka Kravosa ali Eda Torkarja ne moremo enačiti z zamahi Nera Angelinija, Vladislava Stresa ali Slavka Kvaza, saj v drugem primeru gre za izdaje, ki bi jih slednja založba odklonila. Opozorim naj še na samozaložbe Ernesta Ružiča (prva knjiga), Sandijsa Flisarja in Milana Skledarja, pred izidom je celo pesniška zbirka Ludvika Žalika, o kateri še ne morem imeti sodbe, za ostale tri pa velja, da ne bodo nikoli prodriče v cvetober slovenske poezije.

Pra夫 sodba o teh izdajah je kočljiva zadeva: vsak se je skuša ostresti na čim lažji način, kajti vrednotenje samozaložbe z objektivnimi literarno-estetsko-kritičnimi meritili je v večini primerov jalov način, preprosto, skoraj vse

Tako sem končal pri repu, rep se žviž glavi klopotače, klopotače pa se zavija, zavija in zavija in kogar je že pičila, se boji zvite vrvi. Skoraj drži pa, da ni čarovnika, ki bi jo odčaral, ne da bi ji stopil na rep, če pa si že to upaš, moraš obuti škorjne, kajti skozi še tako debele hlačnice useka, da se nikoli ne zaraste.

Milan Vincetič

STAROST JE ODMEV MЛАДОСТИ, pravi istrski pregor, ki smo ga našli v knjigi pregorov, pridamo pa mu lahko italijanskega, nekoliko hudočasnega, ki trdi, da so moški stari soliko, kolikor se počutijo, ženske pa tolko, kolikor jih kažejo. Oba smo izbrali z namenom, da (vključno s fotografijo) spomnimo na **TE-DEN STAREJŠIH OBČANOV** in vsaj v njem (če ne že vedno) izkažemo vsaj malo pozornosti ostarelini med nami, da jim bo jesen življenja lepa. Da ne bo tako velikega razkoraka med ne-humanom civilizacijo (na posnetku prikazano v telefonu, ki ga naglušni ostareli ljudje, ki jim peša tudi vid, redko uporabljajo) in starostnikom, (ki se vedno teže znajde na šahovnici življenja ilustriranim s plastičnimi ploščicami) v srhljivi samoti starosti.

MIŠKO KRANJEC: AZIL/ Z 10. mednarodne likovne razstave Pannonia 86/

OB 40-LETNICI PROSVETNEGA DRUŠTVA STARA GORA

Kulturo nekega naroda ustvarja vsak zanjo zainteresirani član družbe

Amatersko prosvetno društvo Stara Gora praznuje v tem letu 40 let plodnega dramatskega ustvarjanja.

Prosvetno društvo Stara Gora je bilo ustanovljeno v težkih vojnih časih, v letu 1946. Za tiste čase je bilo pomembno slišati domačo besedo z odra. Društvo je znalo pritegniti občinstvo z veseloigrami, komedijami in tudi igrami s tragično vsebino, ki je publike rada prisluhnila. Kot pravi dolgoletna igralka Milika Lackovič, ji je največje zadovoljstvo, če ljudje sprejemajo žalobigo s solzami v očeh in če znajo igrati z veselom vsebino nagraditi z burnim aplavzom. S tem je trud igralca poplačan.

Tako sem končal pri repu, rep

se žviž glavi klopotače, klopotače pa se zavija, zavija in zavija in

zavija in kogar je že pičila, se boji

zvite vrvi. Skoraj drži pa, da ni

čarovnika, ki bi jo odčaral, ne da

bi ji stopil na rep, če pa si že to

upaš, moraš obuti škorjne, kajti

skozi še tako debele hlačnice

useka, da se nikoli ne zaraste.

Milan Vincetič

Prizor iz komedije Micki je treba moža, ki jo je dramska skupina Stara Gora postavila na oder pred 15 leti.

Društvo nastopa po raznih krajih naše domovine. Večina igralcev se ukvarja s kmetijstvom, zato so zimski večeri glavna sezona za vaje. Tako vsako zimo pripravijo po eno igro, ki jo spomilno postavijo na oder. Najraje segajo po ljudskih igrach. Tako so v letih delovanja med drugim uprizorili ljudsko igro Janez v Visokega, ki jo je dramatizirala dolgoletna igralka Micka Rantaša iz Bohinjčic. Prav tako je dramaturško obdelala povest Ivana Sivca Pesem njenih zvonov in jo postavila v sestavi starogrških igralcev na odrške deske. Velik uspeh so dosegli tudi z igro Ivana Sivca Disco pod vasko lipo, ki so jo uprizorili v lanskih sezoni. To je komedija, ki prikazuje svet med starejšo in mlajšo generacijo.

Tudi za podmladek jim v društvu ni treba skrbeti, saj mladi z veseljem nadaljujejo delo svojih starejših igralcev. Naj omenim še zaslужne igralce, katerim gre zahvala, da društvo tako uspešno deluje. To so: Milika Lackovič, Ivan Osterc, Majda Neger, Dra-

no pravno organizirana in deležna dotacija kulturne skupnosti. Pa vendar jim ti problemi ne vzamejo volje do dela, saj v jubilejnom letu pripravljajo veseloigro Micki je treba moža.

Ob tako visoki obletnici delovanja Prosvetnega društva Stara Gora iskrene čestitke v imenu zadovoljnih gledalcev. Iskrena hvala! Kajti zavedamo se, da so s svojim delom mnogo prispevali k dvigu kulture preprostega delovnega človeka na našem območju; z njihovim delom smo spoznali, da lahko tudi preprost človek ustvarja kulturo nekega naroda.

Jože Tišler

GLOSA

O KULTURNEM SVEČNIKU

Bilo je nekoč, ko je živel kraljevič, se začenjajo pravljice, tale glosa pa po vsem drugače: Živ namreč lokalnem središču Moje dežele ob umazani reki nekulturen kulturnik, zaseda stolček ustanove, ki zalaže ljudi in nekoč najbolj, zdaj pa vse manj razširjeno kulturno dobrino, in javno jamra ob nepravnih trenutkih na slovenskih, na katerih se sicer raje kaže, predvsem pa sedi v prvi vrsti in ga moti, če mu pogled ovira (po njegovem imenovanju) »novinarska krama«. Ko mu njen občutljivejši del kdo pomoli pred usta, zajecija, sicer pa je tak kot — kulturni svečnik.

kulturni koledar

CETRTEK, 6. NOVEMBRA

MURSKA SOBOTA — Ob 18. uri bo v Pokrajinskem muzeju odprtje razstave **ŽUPNIJSKE KRONIKE PREKMURJA**, ki jo je pripravila delovna enota za muzejsko dejavnost pri Kulturnem centru Miško Kranjec. Razstava bo ob delavnikih odprta od 8.00 do 15.00, v soboto pa od 10.00 do 12.00.

NEDELJA, 9. NOVEMBRA

PROSENJAKOVCI — V kulturni dvorani bo predvidoma ob 14.00 gostovala kulturnoumetniška skupina z Bayasenom na Madžarskem, ki se bo predstavila s pesmimi in recitacijami.

SREDA, 12. NOVEMBRA

LENDAVA — Ob 17. uri bo v hotelu Lipa v okviru mednarodnega kolokvija na temo **BRONASTA DOBA V SLOVENIJI** skupščina slovenskega arheološkega društva.

Kolokvij bo vključno sobote, 15. novembra, iz programa pa je razvidno, da bodo referati, o katerih vas bomo sproti obveščali, zanimivi. Med drugim bo govor tudi o naselbini v Dolnjem Lakušu, ki je služila kot osnova za mednarodno srečanje arheologov v Pomurju, referat na to temo pa pripravlja članica pripravilnega odbora, kustosinja pokrajinskega muzeja v Murski Soboti — arheologinja Irena Šavel.

razstave

Župnijske kronike Prekmurja

Tak je naslov razstave, ki bo od danes (četrtek, 6. novembra) na ogled v soboškem gradu. Pripravila jo je delovna enota Pokrajinskega muzeja pri Kulturnem centru Miško Kranjec v Murski Soboti, kustosinja Metka Fujs pa je v brošuri, ki je izšla ob otvoritvi, v spremnici besedi zapisala:

»Zgodovina pozna veliko pomembnih, znanih in neznanih kronistov, katerih zapisi so ostali do današnjih dni dragocen in pomemben dokument. Poniekod so prav takšne vrste zapisi edini preostanek neke dobe, edini pričevalec miluega in zato nepogrešljiv zgodovinski vir.«

Namen pričujoče razstave je širšemu krogu ljudi primerno predstaviti kronike, ki že vrsto let nastajajo po naših župniščih in so si zaradi svojega zgodovinskega pomena ali zaraču zanimive stilske opreme razstave tudi zasluži.

Prav tako navaja, da je pod okriljem salzburške škofije po kraju današnjega Prekmurja širil krščanstvo že knez Pribin in z Metodovim delovanjem je bilo uvedeno slovansko bogoslužje. Ugodno je na ta razvoj vplivala ustanovitev zagrebške škofije, v začetku novega veka pa reformacija s svojo zahtevo po ohranjanju pisane domače besede in razvoju šolsstva. Velika večina prekmurskih cerkv je bila župniških že v srednjem veku, predstavljale pa so središča duhovnega življenja v pokrajini in centre umetniških prizadevanj svojega časa.

Kronik iz tistih časov ni. Morda se niso pisale, morda se niso ohranile. Najstarejša ohranjena župniška kronika pa je tista iz Beltinci, ki se pisanje od leta 1841; sledijo ji delenska iz leta 1876, bogojinska iz leta 1886, tišinska iz leta 1889 in edno tista iz Sv. Jurija iz leta 1951, ko je bilo objavljeno škofijsko narodilo, nač se kronike obnovijo ali začnejo pisati.

B. Bavčar

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: Karen Blixen (Isak Dinesen) SPOMIN NA AFRIKO IN SENCE V TRAVI (Pomurska založba), Alphonse Daudet — TARTARIN IZ TARKONA (Mladinska knjiga) in Maria Natter — ABC PLETENJA (Mladinska knjiga).

JEZIK

NI MAČEHA

NA TEM MESTU JE DNE 28.2.1945 V BOJU Z SOVRAŽNIKOM DAROVAL SVOJE ŽIVLJENJE ZA SVOBODO PARTIZAN JOSKO TALANIĆ JANEZ

?

Tudi pravopisne napake imajo svoje spomenike!

Izguba se povečuje

Res je sicer, da so v temeljnih organizacijah združenega dela že pred časom naredili periodične obračune za 9-mesečno poslovanje, vendar v začetku tega leta že ni bilo na voljo zbirnih (dokončnih) podatkov. Kljub temu so nam na komiteju za družbeno planiranje posredovali nekatere informacije o gospodarjenju.

V devetih mesecih tega leta so imeli v gospodarstvu lendavske občine za 46 odstotkov višji prihodek kot v enakem času obdobju, vrednost porabljenih sredstev je bila višja za 39 odstotkov, dohodek pa za 93 odstotkov. Na prvi pogled dobri rezultati, vendar stanje le ni tako ugodno, saj se je izguba povečala. Ob devetmesecnem obračunu so tri temeljne organizacije izkazale za 931 milijonov 760 tisoč dinarjev izgube, največ tozi Petrokemijski, kjer imajo ob koncu devetmeseca poslovanja kar 926 milijonov 881 tisoč dinarjev izgube.

Doslej so rdeče številke pokrivali drugi tozdi Nafta, vprašanje pa je, kako bo v prihodnosti. Izguba v Petrokemijskih nastaja predvsem zaradi visokih cen plina, ki je surovina za metanol, katerega cena je na svetovnem tržišču padla, zato je surovina celo dražja kot izdelek. Tako kot za industrije v drugih krajih, so tudi za lendavsko v Splošnem združenju naftne industrije Jugoslavije ugotovili višino negativne razlike med (držigami) surovinami in končnimi izdelki, ki za Lendavo znaša 2 milijardi 59 milijonov 208 tisoč dinarjev. Združenje si prizadeva, da bi uaftarji dobili razliko povrneno, vendar nihče ne ve, od koga.

S. S.

V Lendavi prodajno- razstavno središče Gorenja?

Ko smo si te dni v Titovem Velenju ogledali tako imenovani hišni sejem, kjer so delovne organizacije, vključno v sozd Gorenje, prikazale številne nove izdelke, smo se prepričali, da je ta organizacija resnično gigant. Iz Pomurja sta člana Gorenja Varstvo iz Lendave in Elrad iz Gornje Radgome, ki sta na razstavi prav tako predstavila nove izdelke.

Gorenje Velenje se je prebilo iz krize, ki ga je spremljala zadnjih nekaj let, zato se spet uveljavlja na vseh področjih, med drugim (kar je logično) tudi na prodajnem. V svoji poslovni strategiji ima tudi zamisel o ustavnovitvi prodajno-razstavnih središč v vseh krajih, kjer delujejo njegove člane. Ponekod je že uresničena! Kaže, da je zdaj na vrsti Lendava. Prvi razgovori o tem so s predstavniki Gorenja in izvršnim svetom skupščine občine Lendava že opravljeni. Tako naj bi Gorenje že sredi prihodnjega leta v Lendavi začelo graditi prostore za razstavo in prodajo svojih izdelkov, kar je pripravljeno dati kar 250 milijonov dinarjev. Pridobitev bo izrednega pomena ne le za Lendavo oziroma Pomurje, ampak tudi za sosednje Medžimurje, saj bo tako omogočen nakup številnih izdelkov na enem mestu.

S. S.

Skupno za razvoj turizma

Pred kratkim smo v našem tednu poročali o velikih problemih krajevne skupnosti Videm zaradi nedograjene ceste, ki je posledica nerazumevanja med občinami. V istem prispevku smo tudi zapisali, da je radgonska občina že navezala stike s ptujsko. Da si lahko obetamo skorajšnje asfaltiranje ceste od Vidma skozi Juršinci do Ptuja (ki je kar precej blizujoča do Ptuja), pa dokazuje tudi združevanje Ptujskih topic in Radenske.

Ob zadnjem obisku v Radencih smo predsedniku skupščine občine Ptuj Gorazdu Žmavcu postavili nekaj vprašanj!

Kakšni so letoski rezultati gospodarjenja v ptujski občini?

Želel bi poudariti, da so v ptujskem gospodarstvu nekatere značilnosti. Gre predvsem za gospodarsko moč, saj dosegamo 65 odstotkov povprečnega narodnega dohodka v republiki. Imamo 12 odstotkov nezaposelnih, pomembno pa je tudi, da je več kot tri tisoč delavcev zaposlenih zunaj naše občine in da jih je štiri

tisoč na začasnem delu v tujini. Te številke torej potrjujejo, da je potrebna neka strategija, ki bi vodila v višjo kakovost. Hkrati je potrebno upoštevati naravne danoosti, ki jih imamo, in se tako dvigniti iz povprečja. Naši rezultati so namreč sila povprečni.

Ce bi malo konkretizirali, kakšni so?

Ce govorimo o teh konkretnih rezultatih, moramo poudariti, da smo letos uspeli doseči 6-odstotno rast obsega fizične proizvodnje. Vendar pa to zamegljuje položaj glede dohodka — velik delež kmetijske proizvodnje je namreč ostal brez dohodka. Drugo: ko govorimo o pokrivanju uvoza z izvozom, moramo reči, da ta pada, in to zbuja skrb, saj smo prišli na indeks 90. Vendar pa bosta naši dve močni delovni organizaciji Perutmina in Tovarna glinice in aluminija še naprej pogosto izvoz. Njun izvoz že sedaj predstavlja 80 odstotkov vsega izvoza v ptujski občini, zato bomo morali vključiti tudi druge delovne organizacije.

Kakšna pa je strategija nadaljnega razvoja?

Ob vseh teh številkah in rezultatih se zavedamo, da bo potrebna nova in učinkovitejša strategija. Naša osnovna strategija je v aluminiju, saj gre tu za kakovostno naložbo slovenskem in jugoslovenskem merilu; gre za dobročeno tehnološko globino, za združevanje 120 organizacij združenega dela.

Drugo področje, kjer imamo velike možnosti, je kmetijstvo in pridelava hrane. Tu imamo močne organizacije združenega dela: Kmetijski kombinat, Perutnina, Kmetijska zadružna in Dravski veterinarski zavod.

Trejetje področje, na katerega se želimo strateško vključiti, pa je turizem. Tu želimo izkoristiti prednosti starega mestnega jedra 1900 let starega Ptuja. Zavedamo se, da je bil v Ptiju turizem organiziran že pred sto leti. Možnosti so v zdraviliškem in rekreacijskem turizmu, v obnovi starega mestnega jedra, v vinski cesti in kleteh ter v haloškem turizmu na kmetih. Bernarda Peček

PET LET SOLIDARNOSTI, IN USPEŠNEGA DELA

ZA ZAČETEK — STARI STROJI

Pred leti smo v pomurskem središču že imeli dve invalidski delavnici, Ledava in Ločnik, ki pa sta zaradi gospodarskih in drugih razmer spremenili svoj status. Razmere osemdesetih let pa so ponovno vplivale na oblikovanje predloga in tudi ponovno ustavovile invalidske delavnice z namenom, da se zaposlijo invalidi, ki naj bi opravljali predvsem ročna dela. Za začetek so jim nekatere delovne organizacije odstopile stare stroje, nekaj pa so jih v petih letih tudi sami kupili. Tako je v invalidski delavnici Solidarnost sedaj zaposlenih šestdeset delavcev, od tega šestintrideset invalidov. Čeprav je bil namen ob ustanovitvi zaposlitve invalidov z ročnimi deli, pa imajo sedaj že tri prizvodne programe. Največji, tudi po številu zaposlenih, je grafični program, poleg tega imajo še program domače obrti, kjer šivajo in izdelujejo igrače, lutke in v sodelovanju s tovarno Muro tudi nekatere izdelke. Tretja veja dejavnosti pa so tako imenovane delavnice pod posebnimi pogoji, kjer je v varstvu šestnajst težje prizadetih oseb.

ČE NE V POMURJU, PA V SVET

Čeprav izdelkov Solidarnosti ne moremo kupiti v pomurskih trgovinah, so se drugod, naprimjer v Beogradu, Ljubljani, pa tudi v Avstriji in Nemčiji, uveljavili na trgu. Zato tudi v sedanjih, nekatere delovne organizacije neugodnih pogojih gospodarjenja, poslujejo brez izgub.

V skladu z zakonom o usposabljanju in zaposlovanju invalidov so namreč gospodarska delovna organizacija z vsemi obveznostmi in dajatvami, pa čeprav so uvrščeni med socialne zavode. Denarno pomoč dobijo le od družbenih sisov, namenjajo pa jo za novo opremo in prilagajanje delovnih mest invalidom.

PRIČUJEJO, VENDAR LE ZA DELO PRI NJIH

Zakon o usposabljanju in zaposlovanju invalidov tudi pravi, da so invalidske delavnice lahko ključni člen v zaposlovanju invalidov, kjer naj bi se le-ti usposobili za delo v drugih delovnih organizacijah. Vendar pa je tudi v murskosoboški občini težnja, da delovne organizacije želijo tudi svoje invalide preusmeriti v invalidsko delavnico. Zaradi zapiranja delovnih organizacij invalidnim osebam, pa tudi zaradi razvojnih načrtov, se število zaposlenih v Solidarnosti povečuje, zato je njihova želja, da dobijo večje prostore. Sedaj imajo za delo in skladisčenje le štiristo kvadratnih metrov. Računajo na to, da bodo ob selitvi kirurgije dobili svoje nove prostore. In druga potreba: nova, sodobnejša oprema, s katero bi opravili tista dela, ki jih invalidne osebe ne zmorcejo.

Majda Horvat

POSLOVANJE DO RADENSKA V DEVETIH MESECIH

Povečanje izgube v TPO

nimi posveti o tem, kako izboljšati kakovost dela in izdelkov.

Celotni fizični obseg poslovanja delovne organizacije je manjši kot lani v enakem obdobju za 0,7 odstotka, čeprav so za letos načrtovali 5,5-odstotno rast. Hkrati s padcem proizvodnje in povečanjem števila zaposlenih za 0,5 odstotka se je produktivnost zmanjšala za 1,2 odstotka (za letos je bila načrtovana rast storilnosti 4,5-odstotna). Tudi rezultati fizičnega obsega poslovanja turističnih, gostinskev in zdravstvenih organizacij v okviru Radenske niso zadovoljivi. Več je sicer prenočitev, saj presegajo načrt za 3 odstotke, prav tako pa se je povečalo število prenočitev tujcev. Vendar pa je to povečanje le posledica nenačrtovanega povečanja števila gostov v Moravskih Toplicah. Se vedno se zmanjšuje prodaja pijač, kar je posledica previsokih cen. Tozda Zvezda in Diana v Murski Soboti še čakata na svoj veliki trenutek, saj je čas lova njihov glavni vir dobička.

Tovarna polnilne opreme v Boračevi, kjer je sosedna tozda Mineralna voda, je sicer povečala proizvodnjo za 12 odstotkov, kar pa je v celioti gledano že vedno nezadovoljivo — letni načrt dosegao je 63,6-odstotno. To pa je le del problema TPO — po devetmesecnem poslovanju so imeli 155 milijonov izgube, kar je mnogo presestilo. Ob poljetju so namreč prikazali zmanjšano izgubo 30 milijonov, tako da bi prej pričakovali odpravo izgube takor pa povečanje. Znano je tudi, da so bili vsi projekti končani že v prejšnjem obdobju. Kot vse kaže, so njihovo vrednost napačno ocenili, kajti inflacija je naredila svoje. Kakor je dejal generalni direktor Herbert Sefer na minulem sestanku centralnega delavskega sveta Radenske, »bo potrebovala ta problem resno vzeti v roke, drugače bodo sledile sankcije; če se izguba ne bo poravnala, bodo morali uvesti zajamčene osebne dohodke.« Čeprav je zalog, ki so bremneni končni izračun, za 40 milijonov manj, pa so imeli kar 30 milijonov stroškov zaradi reklamacij.

Tako slabci rezultati poslovanja v TPO kazijo celotno sliko Radenske. Celotni prihodek v devetih mesecih je dosegel 18 milijard 830 milijonov dinarjev, materialni stroški 11 milijard 997 milijonov, obveznosti iz dohodka 2,2 milijarde, za čisti dohodek pa je ostalo 3 milijarde 474 milijonov dinarjev.

Na sredstva za akumulacijo odpade 960 milijonov. V zadnjem četrletju bodo morali v Radenski kar krepko iskati najboljšo kombinacijo razporeditve sredstev.

Bernarda Peček

Doklej še smrad iz soboške kafilerije?

Da terja varovanje okolja zares temeljiti pristop vseh odgovornih dejavnikov, je jasno potrdila razprava na seji predsedstva OK SZDL v Murski Soboti. Na njej so namreč dokaj poglobljeno obravnavali informacijo o virih onesnaževanja okolja in predlogih za njihovo odpravljanje. Že pri varstvu zraka se pojavijo številni problemi, ki nazorno opozarjajo, da bo treba čim prej spremeniti način dohodka, ki je način, da nezadovoljni pozorjajo. Ker kafilerija, kot smo slišali, še vedno nima obratovalnega dovoljenja, bi lahko prišlo do prepovedi obratovanja. Gleda na izdano soglasje za delovanje kafilerije do leta 1988 in na dosedjanja vlaganja, ki niso bila v skladu z dogovorom, bosta izvršni svet in sozd ABC Pomurka moral poiskati trajnejše rešitev, so opozorili na seji frontne organizacije, ki ji očitno ni vseeno, kako bo v prihodnjem. Tudi o tem, da bo kafilerijo nujno potrebljeno preseliti na ustreznje

mestu — po predpisih vsaj 500 metrov od naseljenega kraja — so glasno razmišljali. Toda, kdaj se bo to resnično zgodilo, je v tem trenutku težko napovedovati, zato obstaja upravičena bojazen, da bodo prebivalci ob Lendavski cesti in v drugih predelih Murske Sobote še po letu 1988 morali vdihavati neprijetne vonjave iz kafilerije. Podobno kot s farme Nemščak, ki predstavlja poseben problem za onesnaževanje okolja.

Kot so opozorili na seji predsedstva OK SZDL, se je treba odločno upreti sprejemajujočim odločitev pod mizo, v vseh družbenopolitičnih organizacijah in izvršnem svetu pa je potreben bolj izpostaviti politično odgovornost. Predvsem pa moramo bolj izkoristiti znanje pri varovanju okolja in povsod nameniti ustrezno pozornost osveščanju ljudi.

Milan Jerše

KOBILJE

KMALU TOVARNICA

Dobrovniku, kjer so sicer precej časa živel v prepričanju, da bodo, dobili obrat Tovarne usnja iz Slovenj Gradca, vendar pa iz tega ni bilo nič. Tudi zdaj še ne moremo poročati o konkretnem nosilcu, vendar postaja zadeva vse bolj optipljiva, saj je pobudo prevzela Gospodarska zbornica Slovenije — torej slovensko gospodar-

stvo, ki bo prav gotovo našlo ustrezni program, morda s področja elektronike, ki bi ga skušali v ustrezem času urediti. Predstavniki so bili pred kratkim v Dobrovniku, se zanimali za delovno silo in drugo. Tudi v tem kraju so občani pripravljeni pomagati.

S. S.

Gasilski dan v Elradu

V IGD Gorenje Elrad je včlanjenih petdeset gasilcev, društvo pa ima tudi svojo 15-člansko operativno enoto. Naloga le-te je, da usposablja člane za delo z razpoložljivimi protipožarnimi sredstvi. Ker pa je skrb za protipožarno preventivo načela v upravnih odborih IGD v okviru meseca varstva pred požari organizira gasilski dan.

V tork, 28. oktobra, so v jedilnici na Meleh razstavili gasilska tehnična sredstva ter literaturo, ob 12. uri so mobilizirali člane obeh dežurnih gasilskih enot, nato pa so jih v sejni sobi seznanili z njihovimi nalogami in načinom organiziranja ob požaru ali drugih nesrečah. Skupaj s člani operativne enote so nato poslušali predavanje o uporabi sredstev za zaščito dihal in o ravnanju z nevarnimi kemijskimi snovmi ob požaru ali razlitju. Ob 14. uri je bila krajska taktična vaja, na kateri je bilo potrebno organizirati izhod delavcev iz hale skozi pomočne izhode.

bp

Bernarda Peček

V GOVEDOREJI ŠE OSTAJA PRIHODNOST

Zaostrene gospodarske razmere se kažejo tudi pri poslovanju v kmetijstvu. Težave so v zadnjih letih najbolj občutili živinorejci, po sledice pa se četijo zdaj, ki je Jugoslaviji že primanjkuje živine. Po ložaj se v zadnjem času sicer nekoliko izboljšuje, vendar še vedno ne moremo trditi, da je krize v govedoreji konec. V Sloveniji, pa seveda tudi v Pomurju, nam je z ustrezno politiko na tem področju uspelo, da so posledice te krize manj bolče. Stalež pitanega goveda se je sicer tudi tu zmanjšal, več ali manj pa nam je uspelo zadržati stalež osnovne plemenske črte. Tako smo sedaj v nekoliko ugodnejšem položaju pred drugimi republikami in pokrajinama, pomurskim rejetom pa se prav zdaj ponujajo še večje možnosti za prodajo kakovostnega plemenskega goveda. O tem smo se pogovarjali z mag. Milanom Erjavcem z Živinorejsko-veterinarskega zavoda za Pomurje.

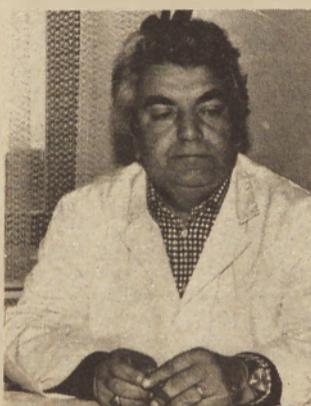
Mag. MILAN ERJAVEC: Ugotovitev, da se je govedoreja v Jugoslaviji znašla v hudi krizi, drži, saj predvsem pri prodaji plemenskih telic naš zavod sodeluje tako rekoč z vsemi območji in ugotavljam, da je z izjemo Hrvaške povsod čutiti močan padec predvsem osnovne plemenske črte. S kreditiranjem na področju govedoreje, s kreditiranjem nakupa plemenskih telic smo v Sloveniji uspeli zadržati osnovno plemensko čredo in smo tako zdaj resnično v ugodnejšem položaju pred drugimi območji v Jugoslaviji. V Sloveniji, še posebej pa v Pomurju, pa smo v zadnjih desetih ali celo dvajsetih letih vlagali velike napore in sredstva tudi v selekcijo, v kontrolo proizvodnosti, rezultati pa se že kažejo v neposredni proizvodnji. Kakovostno plemensko govedo iz Pomurja si je utrdilo svoj sloves v Jugoslaviji in tudi zunaj meja naše države. Tudi za doseganje tega cilja smo namenili precejšnja sredstva, saj smo vsa leta z našo plemensko živilo sodelovali na kmetijskem sejmu v Novem Sadu, bili smo na sejmu v italijanski Veroni in trdim lahko, da je bila takšna odločitev pravilna in se nam bo dolgoročno bogato obrestovala.

To verjetno pomeni, da s produjo kakovostnega plemenskega goveda, ki ga vzredimo v Pomurju, tudi v prihodnje ne bo težav?

Mag. MILAN ERJAVEC: Gledano tudi dolgoročno smo si v Jugoslaviji ustvarili takšen ugled, da bomo lahko tudi v najbolj kritnih časih uspešno prodajali naše kakovostno plemensko govedo. Že zdaj smo priča velikemu povpraševanju po plemenski živili in ocenjujem, da bi v tem trenutku lahko prodali najmanj tisoč plemenskih telic. Zdaj jih toliko seveda nimamo, vendar menim, da bo takšno povpraševanje trajalo

izvodnosti. Mi ocenjujemo dnevnost. Mi ocenjujemo dnevnost sposobnost krav za pridobivanje mleka na okoli 4.500 do 5.000 litrov na kravo, vendar dosegamo le povprečno mlečnost od 3.600 do 3.800 litrov. In prav na tem področju so še velike rezerve, ki jih moramo izkoristiti.

V zadnjem času veliko govorimo o prehodu na domačo krmo, ki je cenejsa, verjetno pa se jo

da tudi dobro izkoristiti za doseganje večje mlečnosti?

Mag. MILAN ERJAVEC: Pomurje je v preteklosti močno osvojilo tehnologijo krmljenja s koruzno silažo. Pri prehrani krav molznic so se tako pojavile težave, saj smo imeli preveč energetske krme, ki smo jo nadomestili z beljakovinskimi koncentratimi. Ko pa so se ti znatno podražili, smo zašli v slepo ulico, iz katere smo morali začeti iskati izhode. Rešitev smo videli v usposabljanju travniških površin, s katerimi bi dobili čim več travne silaže, ki lahko v dobrši meri nadomesti beljakovinske koncentrate.

V zadnjih petih letih smo se zato zelo trudili pri izkorisčanju travnikov in pašnikov, s katerimi lahko dobimo cenejšo krmo, s tem pa tudi več mleka in cenejše. Prvi rezultati so že vidni, saj imamo več kot 150 hektarjev intenzivnih pašnikov, ki ob ustremnem gnojenju tudi dobro prenašajo sušo, takšna tehnologija prehrane krav molznic pa se že kaže tudi na povečani mlečnosti. Če smo še pred leti iz osnovne krme lahko pridobili okrog 11 do 12 litrov mleka, smo zdaj na nekaterih kmetijah na Goričkem, ki dosledno spodbujajo navodila naše strokovne službe in to je seveda neugodno vplivalo na povprečno mlečnost vseh krav, ki so vključene v kontrolu pro-

izvodnosti.

Mag. MILAN ERJAVEC: Samo po sebi je umetno, da se po 23 letih dela na tem področju ne morem povsem posloviti. Zaupanje, ki sem si ga ustvaril med rejeti, ne more naenkrat v pozablj, zato bom še naprej opravljaj dalog na Živinorejsko-veterinarskem zavodu. Izkušnje, ki sem jih pridobil v teh 23 letih, pa bom skušal prenesti na mladi rod, na študente, ki se bodo po končanem študiju vrnili med rejet in tu nadaljevali s svojim praktičnim delom.

Ludvik Kovač

V radgonskih goricah že konec oktobra končali pozno trgatev

Mošt (ne) čaka na Martina

»Čim prej je vino čisto, boljše je. Vino ne sme zoreti na drožeh. Le to slobo vpliva na aroma in cvetlico vina,« nas je poučil Jože Babič v Kodaličevi kleti v Gornji Radgoni. Zato so ob pomoči separatorja, enega izmed štirih filterov, skozi katere mora teči najprej mošt in nato vino, preden se naliva v steklenice, lahko ponudili kupcem prvo serijo janževca že slab mesec po trgovitvi.

Med trgovitvijo je bilo v toždu Radgonske gorice KK Gornja Radgona sezonsko zaposlenih 40 delavcev, pri trganju grozdja pa so jim pomagali tudi domačini, ki so doma v bližini vinogradov. Devet kletarjev v Kodaličevi kleti pa se je na jesensko trgovitvijo pravljalo vse leto. Čistoča je namreč pri vnu zelo pomembna, zato si kletarji zagotovijo pol uspeha. Druga polovica uspeha je odvisna od sorte grozdja in lepega vremena. Za letošnji janžvec lahko rečemo »da je od sonca razvajmo«, kakor piše na nalepkah steklenice.

V radgonskih goricah najbolje uspeva traminet, žlahna kapljica, ki pa je sami kletarji ne ceni-

zmeljeno in stisnjejo v pnevmatski stiskalnici, ki je najmočnejša in ima zmogljivost 21 tisoč kilogramov. Tri mehanske stiskalnice pa imajo zmogljivost 7 tisoč ton. Ker se grozdje pozne trgovate zradi debelejših lupin težje stiska, uporabljajo pnevmatsko stiskalnico. Vse stiskalnice so minuli mesec in pol delajo skoraj nepretrgoma. V Kodaličevu klet so prvo grozdje pripeljali 15. septembra, do konca oktobra pa so sprejeli 190 wagonov grozdja iz radgonskih goric, 32 wagonov grozdja kooperantov kmetijske zadruge in 6 wagonov grozdja iz Kramarovcev.

»Na vrhuncu trgovate je naš delovni dan trajal tudi 24 ur, tako

V Kodaličevi kleti so zadnje dni oktobra prevzeli zadnje kilograme grozdja pozne trgovate. Toda za kletarje delo še zdaleč ni končano.

jo preveč. Pravijo, da je to preveč sladka pijača, bolj za ženske. Sami najbolj cenijo renški rizling in mešane sorte v janževcu, pa seveda peneče se vino. Tačas imajo v Kodaličevi kleti pripravljeno vino iz 70 wagonov grozdja, ki je čisto, mora pa še dozoret. V enem od tankov (vseh skupaj je 12, v enem pa je lahko 130 tisoč litrov) je ravno ob našem obisku mošt vrel. Polivali so ga z vodo, in sicer zato, da bi vrnje upočasnili. Mošt mora namreč vreti vsaj sedem ali osem dni, nato pa je še tako imenovan tihov vretje. Vsaka sorta mošta, kasneje vina, zori v svojem tanku, mešajo jih (v janževcu) šele kasneje, ko nastane že pravo vino.

Zadnje dni oktobra so v radgonskih goricah potrgali zadnje grozde radgonske ranine, traminca in belega burgundca na treh hektarjih v Policah in Črešnjevcih. Te sorte zorijo v lesenih sočih, še prej v posebnem tanku. Tako, ko grozdje pripeljejo, ga

da nekajkrat niti nismo šli domov. Imamo namreč rezervni 40.000-litrski rezervoar za grozno brozgo. Tega lahko čez dan napolnimo in nato ponorišči stiskalno. Zato vinogradniki, ki so vozili grozdje, več kot štiri ure niso čakali. Sladkorna stopnja je bila letos pri vseh sortah dobra, pri burgundcu 17, laškem rizlingu 16, rizvancu 15 in šponu okrog 14,« nam je še dejal Jože Babič.

9 zaposlenih je tako v enem mesecu opravilo čez 2700 delovnih ur. Če bi upoštevali staro ljudsko izročilo, pred 11. novembrom ne bi smeli govoriti o vinu, temveč le o moštu. Kot vse kaže, pa to že dolgo ne velja — ob pomembenih filterih se vino zbistri precej pred Martinovim godom. In kako bodo v eni od največjih pomurskih kleti v Gornji Radgoni martinovali: »Slavimo le zato, ker je med nami Martin, ki ima 11. novembra god. V novembru imamo namreč še toliko dela, da na praznovanje pozabimo.«

Bernarda Peček

Čez tri leta 2000 hektarjev obdelovalnih površin

V sredo, 29. oktobra, so predstavniki Kmetijske zadruge Gornja Radgona prevzeli 185 hektarjev melioriranih površin na območju Sečišča-Kupetinci. Vodno gospodarstvo Maribor je z deli začelo 1984. in končalo 1985. leta. Pravkar potekajo dela na 402 hektarjih na območju Biserjane-Slapštinci. Če bo vreme ugodno, bodo z izsuševanjem teh površin končali 1987. leta.

Pripravljeno imajo tudi že lokacijsko dovoljenje za izsuševanje 340 hektarjev na območju od Slapštince do Spodnjih Ivanjic. Tako bi do leta 1990 z melioracijami in zložbami pridobili okrog 2000 hektarjev obdelovalne zemlje.

bp

ABC POMURKA Delovna organizacija

ZUNANJA TRGOVINA s. p. o.

Murska Sobota

Delavski svet ABC POMURKE, ZUNANJA TRGOVINA, Murska Sobota, na podlagi 76. člena Statuta delovne organizacije

RAZPISUJE

dela in naloge

Pomočnik direktorja delovne organizacije

za dobo štirih let.

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

- visoka ali višja šola ekonomske ali pravne smeri (pod pogojem iz Pravilnika o minimalni strokovni izobrazbi in drugih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati delavci za strokovno opravljanje poslov zunanjetrgovinskega prometa, Ur. I. SFRJ, št. 30/86).
- 5 let delovnih izkušenj, od tega vsaj tri leta pri delih in nalogah s posebnimi pooblastili,
- soglasje za delo v ZT,
- ZT registracija,
- aktivno znanje enega tujega jezika,
- organizacijsko-vodstvene sposobnosti.

Prijave z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljajo v roku 8 dni od objave na naslov:

ABC POMURKA — ZUNANJA TRGOVINA

69000 MURSKA SOBOTA, Lendavska 9.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni od objave.

KMETIJSKA ZADRUGA GORNJA RADGONA

Kmetovalci vse bolj za živinorejto

Cepav je sladkorna pesa, katere spravilo poteka ravno v teh dneh, dohodkovno zelo zanimiva, se kmetovalci Kmetijske zadruge Gornja Radgona — predvsem na območju TZUO Videm ob Ščavnici — vse bolj odločajo za govedorejo in pridobivanje mleka.

Direktor Kmetijske zadruge Gornja Radgona Janez Kramberger je dejal: »Pesa se sicer redno odvaja in bo v teh dneh že pospravljena, vendar odvoz ne poteka tako, kot bi moral. Če sladkorna pesa predoča leži na deponiji, izgublja težo, to pa nam manjka pri končnem obračunu. Verjetno ne bo lahko, čepav smo morali podpisati pogodbo za 180 hektarjev za leto 1986/87. Tarejo nas namreč veliki stroški pri spravilu. Spravilo sladkorne pese na hektarju njive nas stane 10 milijonov. Kombajni so že v zelo slabem stanju, rezervni deli pa zelo dragi. Drugi problem je ta, da imamo za obdelavo premajhne kmetijske površine, ki ne omogočajo primerrega kolobarjenja. Vemo pa, da će ni primerrega kolobarjenja, ni primerenga

pridelka, sladkorna pesa pa zahteva štiri ali pet let kolobarja.« V radgonski kmetijski, zadrugi dobro poteka odkup industrijskega sadja, saj so ga od kmetovalcev odkupili od 700 do 800 ton. Nekaj jih bodo tudi namiznega sadja, kjer pa se niso držali dogovorjenih cen. Čepav je še občutna posledica zimske pozebe, so od kupili 32 wagonov grozdja.

Tako kot pri letošnjem pridelku pšenice, se je tudi pri pridelku kruze opazila suša v maju ter nepravilno in nepravocasno gnojenje. 90 odstotkov letošnje seteve pšenice je že končane, čepav jim primanjkuje semenske pšenice. Prihodnje leto naj bi od kupili 1800 ton pšenice (po sporazumu), kar pa je težko načrtovati, saj na odkup vplivajo objektivni in subjektivni vzroki.

Bernarda Peček

Delovna skupnost skupnih služb

ABC POMURKA, Agromerkur, perutninarnstvo in transport Murska Sobota, objavlja naslednja prosta dela in naloge:

I. TOZD TRANSPORT MURSKA SOBOTA:

2 voznika tovornjaka

Pogoji:
poklicna šola za voznike motornih vozil, izpit kategorij C in E, 1 leto delovnih izkušenj

II. TOZD TOVARNA MOČNIH KRMIL LENDAVA:

1 komercialista-tehnologa

Pogoji:
agronomska fakulteta živinorejske ali poljedelske smeri, 1 leto delovnih izkušenj

Kandidati, pod II. lahko tudi pripravniki, naj pošljajo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh na naslov: ABC POMURKA, Agromerkur, Murska Sobota, Iva Lole Ribarja 4, kakovska služba.

Kandidate bomo obvestili o izidu v 30 dneh po opravljeni izbiri.

DELA VSAK ČETRTI

Iz poročila, ki ga je pripravil Lendavski Center za socialno delo, povzemamo ugotovitve, da se v reševanju romske problematike niso vključili vsi, ki so jih k temu obvezovala pred leti sprejeti stališča izvršnega sveta, OK SZDL ter skupščinske skupnosti socialnega varstva. Tako v poročilu zmanjšemo podatke o zdravstvenem stanju Romov, pač pa se je zdravstveni dom vključil v prizadevanja za načrtovanje družin. To je pomembno, saj je znano, da je nataliteta velika in da načrtačaj pri posameznih družinah ni načrtovan. Pač pa so nadvse ugodni podatki o vključenosti

—DOLGA VAS—

OKNO NA VZHOD

Stavba na mednarodnem mejnem prehodu v Dolgi vasi res ni bila primerna, zato je bil že skrajni čas za sodobno mejno poslopje. Sredi leta so začeli graditi novo in za praznik republike ga bodo predali namenu. Naložba bo stala 500 milijonov dinarjev. V objektu bodo imeli svoje prostore carinski organi, mejna milicia, gostinci in mednarodna špedicija. Hkrati pa nastaja tudi brezkarinska trgovina, ki jo ureja Kompas. Gradbena dela opravlja delovna organizacija Slovenske Tehnika in njeni kooperanti.

Mejni prehod na jugoslovensko-madžarski meji v Dolgi vasi bo (glejano z naše strani) okno na Vzhod, saj bo tu potekal velik posebni in tovorni promet. Znano je nameče, da se Madžarska in druge vzhodne države vse bolj »odpirajo«. Pa tudi narobe!

S. S.

—LENDAVA—

Kaj bo s hudourniki?

Zdaj, ko so hudourniki (voda s pobočja goric) speljani v kanalizacijo, ta pa v potok o »dišavah« (tokrat ne nameravamo pisati), ni večjih težav, pač pa se bodo te kmalu pojavile. Te dni bodo namreč v Lendavi začeli graditi pravo kanalizacijo, ki bo imela dva glavna voda: prvi bo speljan od zgornjega konca mesta (blizu mešalnice) do hotela, drugi pa od industrijske cone. Za prvi del kanalizacije so že zagotovili 200 milijonov dinarjev (območna

S. S.

vodna skupnost, komunalna skupnost, posojilo), drugega pa bo moralo financirati združeno delo. Seveda pa kanalizacija brez čistilne naprave ni rešitev, zato zdaj teče tudi akcija zanjo. Stala bo menda kar 900 milijonov dinarjev. Ker voda s pobočji goric po dograditvi kanalizacije več ne bo mogoče spuščati vanjo, bo treba poiskati primerno rešitev, ki tehnično ni zahtevena, pač pa bo več denarnih težav.

S. S.

ZAKAJ TAKO?

Domačinom, ki cesto poznajo, se ni bilo te dni težko znajti na kriziščih cest na zahodnem delu Goričkega, drugače je bilo tujcem in naključnim popotnikom. Vsi smerokazi so bili namreč zamenjani in tako je namesto na Kuzmo, smerokaz na krizišču Kuzma – Grad – Motovlje gledal v smer Grada, pod Bodonskim klancem na primer pa namesto v Mursko Soboto v zaselek in strapot, po kateri se je mercedes z nizozemsko registracijo in očitno tujcem za volanom le stežka prebijal. Zukaj tako, se lahko upravičeno vprašamo in domnevamo, da je cestni nered posledica objestnosti posameznikov, obenem pa tudi nepazljivosti tistih, ki bi morali skrbeti za pravilne cestne oznake in z njimi nemoten promet. bb

LENDAVA

Telefon v štirih krajevnih skupnostih

V krajevnih skupnostih Lendava, Dolga vas, Gorice in Mostje-Banuta bodo kmalu rešili problem telefonske povezave. Dosej je že čez 190 občanov sklenilo prispevati po 150 tisoč dinarjev za gradnjo osnovnega telefonskega omrežja iz lendavske poštne centrale do teh krajov. Glede na to, da bodo razširjena poštna centrala in kabelske povezave omogočale priključitev večjega števila naročnikov, bi bilo prav, da bi se za telefon odločilo kar največ gospodinjstev, zlasti se obeta precejšnja ugodnost tistim, ki se bodo prijavili do konca tega meseca, kajti potem datumu bo znašal prispevek 50 tisoč dinarjev več. Telefonski kabel bodo začeli polagati v prvih dneh novembra. S. S.

—TURNIŠČE—

Priznanja krajevne skupnosti

Krajevna skupnost Turnišče, v katero spadajo še Gomilica, Renkovci in Nedelica, ji ob letošnjem prazniku podelila tradicionalna priznanja. Letos so jih dobili: Jože Kolarič, direktor Planike, Jože Dravec iz Turnišča, Jože Zavec iz Renkovec, Osnovna šola Turnišče in Nogometni klub Nedelica. Priznanja so zahvala za dosedanje delo, ki je veliko prispevalo k napredku kraja.

S. S.

VELIKA POLANA

NOVA TRGOVINA

Trgovsko podjetje Univerzal iz Lendave je izpolnilo obljubo, ki je dalo Poštančnom, da bo kmalu po otvoritvi samopostežne trgovine uredilo še prodajalno s tehničnim blagom. To trgovino, ki so jo uredili v prostorih zadružnega doma, so te dni odprli. V njej prodajajo belo tehniko, železino, akustične aparate, elektromaterial, kolesa, barve in lake. Kupcev od bližu in daleč ne manjka, zato ni dvoma, da bo tudi ta trgovina upravičila obstoj.

Zakonca Serec zlatoporočenca

Pred kratkim sta praznovala zlato poroko na krajevem uradu na Tišini zakonca Štefan in Alojzija Serec. Zakonca Serec imata tri hčere in sina, trinajst vnukov in enega pravnuka. Na slovesnosti jim je delegat občinske skupštine M. Sobola izročil poročno listino.

frku

Nov prostor za srečelovce

Igre na srečo so močno razvite tudi v lendavski občini. Vse več je občanov, ki bi želeli dobiti denar ali na lističnih športnih napovedih ali na lističnih loterijah. Dosej so moralni lističe kupovati v tesnih prostorih poslovalnice Tobak, pred dnevi pa so dobili nove prostore, kjer ne bo gneče in kjer bodo lahko lističe takoj tudi izpolnili in igralni znesek tudi vplačali. V zadnjih letih so dobili igralci na srečo v lendavski občini nekaj lepih dobitkov, tistih največjih pa seveda ne. Zanimanje za igre na srečo je veliko, upati je, da bo kdo imel tudi večjo srečo kot dosej. Jani D.

Tesneje sodelovati s KS

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri skupščini občine Lendava je eden izmed dejavnikov, ki koristno vpliva na varnost prometa v občini. Naloga sveta je predvsem v preventivnih dejavnostih, to pomeni v izobraževanju občanov o prometni tematiki. Posebno dobre rezultate dosegajo pri izobraževanju šolskih otrok, saj za to pripravljajo kolesarske tečaje in predavanja o prometu. V tem letu bodo v akciji Varno v šolo zanjeli vse učence osnovnih šol, pa tudi starše. Posebno pozornost pa bo svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v prihodnjem letu namenil sodelovanju s komiteji za splošni ljudski odpor in družbeno samozračilo v krajevih skupnostih. Želeli bi, da bi v prometni vzgoji zajeli čim več občanov in tako dvignili prometno kulturo v občini. Svet se bo zavzel tudi za izboljšanje prometne signalizacije v občini. Jani D.

Razpisna komisija osnovne šole Branje Bernat-Aljaž, Križevci pri Ljutomeru.

razpisuje

prosta dela in naloge ravnatelja.

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, predpisanih z zakonom o združenem delu, izpolnjevati še pogoje, ki jih določa 6. člen zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovni šoli ter poleg tega imeti organizacijske in strokovne sposobnosti.

Kandidati naj pošljajo prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa.

Prijave naj bodo naslovljene na razpisno komisijo OS Š.

Kandidati bodo o izbiro obveščeni v 30 dneh po izteku roka za prijavo.

Tovarna duška Ruše, n. sol. o., tozdr Proizvodnja kremenčevega peska Puconci, n. sol. o., PUCONCI

OBJAVLJA

prosta dela in naloge

snažilka

upravnih in obratovodskih prostorov

Zaposlitev: za nedoločen čas z 2-mesečnim poskusnim delom. Delo se opravlja od 14.00 do 22.00.

Pogoji: osnovna šola

Prijave pošljite na zgornji naslov v roku 8 dni od objave.

Rok obvestila 15 dni po opravljeni izbiro.

G qidos LENDAVA

TOZD OBRTNA INSTALACIJSKA DEJAVNOST, OBRT TER STORITVE n. sol. o. LENDAVA

Na podlagi določil 14. člena Zakona o komunalnih dejavnostih, določil 13. člena Odloka o preskrbi in odjemu pitne vode na območju Lendava ter na osnovi 13. člena Pravilnika o pogojih in načinu preskrbe s pitno vodo na območju Lendava, ob popravljenem soglasju Odbora za komunalno dejavnost pri sisu za komunalno dejavnost Lendava, je Delavski svet tozda Komunala v skladu z določili 58. člena statuta tozda na svoji redni seji 29. 10. 1986 v razširjeni sestavi sprejel

SKLEP:

o višini prispevka za priključitev na vodovodno omrežje vodovoda oziroma na kanalizacijo v Lendavi.

1. Za priklop novih uporabnikov na vodovod v Lendavi z okolico znača prispevek za priključitev:

— od stanovanjskih hiš	50.000,00 din
— od vinskih kleti	30.000,00 din
— od drugih objektov (od investicijske vrednosti gradbenih del)	1 %

2. Za priklop novih uporabnikov na kanalizacijsko omrežje v Lendavi znača prispevek:

— od stanovanjskih hiš	25.000,00 din
— od drugih objektov (od investicijske vrednosti gradbenih del)	0,5 %

Ta sklep začne veljati 8 dni po objavi, uporablja pa se od 1. 11. 1986.

Organizirana prireditev turističnega društva in krajevne skupnosti

Miklavžev sejem v Murski Soboti

Že tradicionalni Miklavžev sejem, ki je vsako leto 6. decembra v Murski Soboti, bo že drugič organiziran bolj bogato in estetsko, saj sta ga vzela pod svoje okrilje turistično društvo in krajevna skupnost Murska Sobota.

Tudi letos bodo razstavljalni in prodajali svoje blago številni obrtniki od bližu in daleč na Titovi in Zvezni ulici, več poudarka pa bo na kulturno-zabavnem življenju. Celoten sejemski prostor bo ozvočen, zavrnji v gostinski del se bo letos nadaljeval v večerne ure, končal pa s plesom v Diani in Zvezdi.

Pri organizaciji tako množične prireditve, kakor je Miklavžev sejem (samo z Madžarske je lani pripeljalo 28 avtobusov, letos pa jih pričakujemo še več), bi morale sodelovati vse organizacije združenega dela v Murski Soboti. Toda že minu-

lega posvetna, ki ga je sklical turistično društvo, so se udeležili le Komunala, Potrošnik, Zvezda in postaja milice. Čeprav so imele trgovske in gostinske organizacije lani 6. oktobra dvakrat več prometa kot ob drugih dnevih, pa ne kažejo prav posebnega zanimalja, da bi svojo ponudbo popestrili s kakšnimi znižanjami, prekmurski jedni ali podobnimi. Mogče bi kazalo pritegniti k sodelovanju pridne gospodinje iz posameznih krajevnih skupnosti, ki bi si s prodajo okusnih in ne dragih jedi in pičajo prislužile kak dinar. Tega bi lahko uporabile za marsikaj koristnega.

Tako pa nam grozi, da bo na stojnicih standardna ponudba — pečene klobase, ražnjiči in pečeni piščanci. Zapora prometa bo letos že od 5. pa do 20. ure. Oskrba v trgovinah bo zato radi zapore tisti dan otežena, zato naj si poslovodje vse bla-

go, razen mleka in kruha, priskrbo že prej. Prav tako naj bi trgovine tisti dan — čeprav je sobota — odpirlni čas podaljšale. Še prej bo potrebno poskrbeti za razporeditev prodajnih prostorov — tudi prodajalci bo letos več kot lani, zato bi morali narediti strožji izbor, predvsem pa ne razporediti na isto mesto prodajalcev s populoma enakim blagom. Postaja milice bo poskrbela za javni red in mir, cestno podjetje pa za ustrezne oznake. Za organizirane skupne obiske z avtobusom bi se rezervirani parkirni prostori na ulici Aljaža Kardosa.

Sejem naj ne bi bil le povečan klasični sejem, kakršen je vsak prvi ponedeljek v mesecu, temveč kakovosten prikaz domače obrti. Spremljali ga bodo kulturni nastopi folkloristov, glasbenikov in drugih.

Bernarda Peček

NI BILO NAMERNO!

Medtem ko vode v Lendavskih Goricah v glavnem ne primanjkuje, so cevi usahnilne ob trgovih. Zlobnenci so komentirali, da je tako iz preventivnih razlogov: da vinogradniki ne di delati »umetnega« vina. Utemeljitev pa ni resnična iz dveh vzrokov, prvič: »vina« ni bilo treba delati, ker so trte tokrat izjemno dobro obrodile; drugič: vode ne bilo, ker je pač ni bilo. To je bilo obdobje, v katerem dolgo časa ni deževalo, poraba vode pa je bila velika, zato črpališče lendavskega vodovoda, ki je na ga-

berskem pašniku, ni bilo kos porabi: vodovodne krake na posameznih območjih so izmenično zapirali, tako tudi tiste, ki vodijo po goricah. Zgolj naključje je

GLOSA

torej, da vode ni bilo (vsaj vseko skozi ne) prav ob trgovih.

Brez vode ni življenja! Za vodo je treba sploh boj skrbeti,

tako kar zadeva varstvo območij, kjer so črpališča, kakor tudi za dovolj velika zajetja. Kaže, da je črpališče v okolici Gaberja že premajhnih zmogljivosti, zato zdaj nameravajo (v začetku prihodnjega leta) izkopati še en vodnjak, pozneje pa urediti večje črpališ

ROKOBORBA

ŠPORTNIKI PRI

ANDREJU GERENČERJU

Predsednik soboške občine, Andrej Gerenčer, in podpredsednik Izvršnega sveta, Peter Brunec, sta priredila sprejem za najboljše športnike soboške občine — za tiste, ki so v zadnjem letu dosegli naslov najboljšega v državi ali bili člani posameznih državnih reprezentanc.

In kateri so najuspešnejši športniki v koledarskem letu, ki se izteka? Franc Podlesek, ki je nedavno za las zgrešil bronasto odličje na svetovnem prvenstvu v rokoborbi na Madžarskem; Štefan Varga, Niko Horvat, Milan Marič in Miran Vereš — vsi člani Brodarskega društva Mura iz Kraga, ki so dosegli članske ali mladinske naslove državnih prvakov; Janez Štefanec, državni prvak v hitrostnih motociklističnih dirkah do 750 ccm; Borut Benko, Ivan Kuzma, Robi Benkovič, Mirko Unger in Matjaž Žitek — člani mladinske ekipe namiznoteniskoga kluba Sobra, ki so postali državni prvaci, in Milan Balek, državni reprezentant v bitri hoji. Brez dvoma pa je največ od vseh športnikov občine dosegla Marika Nagy, svetovna prvakinja v kegljanju, za katere so pripravili poseben sprejem takoj po svetovnem prvenstvu.

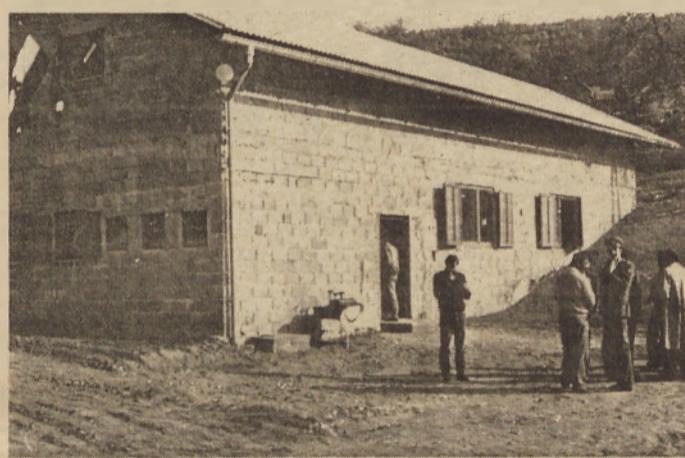
Sportniki so na sprejemu dobili spominska darila (monografije Murske Sobe), po uvođnem nagovoru Andreja Gerenčerja pa je stekel sproščen pogovor, ki se je nanašal predvsem na finančne težave pomurskih športnikov in — klub vsemi — na njihove lepe uspehe v državnem in včasih tudi mednarodnem merilu.

Bojan Pešek

SAH

DERBI RADENSKI POMURJU

V petem kolu tekmovalca druge republike šahovske lige — vzhod je Radensko Pomurje v pomurskem derbiju premagala Lendavo s 4:5:1,5 točke. Zmage za Radensko Pomurje so dosegli: Cigan, Kovač, Gaber in Čavužičeva, remiziral pa je Kos. Za Lendavo je zmagal Vidič, remiziral pa Žilavec.

Novo strelisce v Hercegovčaku, ki so ga odprli ob letošnjem prazniku radgonske občine. Poleg strelskega športa bo lahko služil tudi za potrebe SLO in DS.

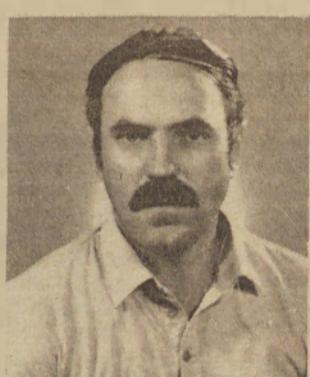
Razgovor s Franjom Kocmutom o športni rekreaciji v ljutomerski občini

Primanjuje nam športnih rekreatorjev

V ljutomerski občini si v zadnjih letih prizadevajo uveljaviti nekatere nove oblike športne rekreacije, vendar se pri tem srečujejo tudi s težavami. Sicer pa smo se o športnerekreativni dejavnosti v ljutomerski občini pogovarjali s predsednikom za šport in rekreacijo pri občinskem svetu zvezne sindikatov in OZTK Ljutomer, Franjom Kocmutom.

Katere oblike športne rekreacije ste v ljutomerski občini uveljavili doslej?

»Ena najbolj množičnih oblik športne rekreacije v naši občini so delavske športne igre. Te organiziramo že več kot deset let in so postale privlačna oblika aktivnosti med zapostenimi. Igre potekajo v trinajstih panogah. Doslej smo že končali tekmovalca v namiznem tenisu, obojkem, rokometu, košarki, streljanju, pikatu, vlečenju vrvi, malem nogometu in atletiki. V delavskošportne igre je vključenih 19 delovnih organizacij ali večina naši občini. Najbolj množično so v njih zastopane delovne organizacije Tehnostroj, Skupščina občine, Prosveta, Obrtno združenje, Krka itn. Poleg delavskošportnih iger pa OZTK organizira vsako leto več raznih množičnih akcij, kot so plavanje, kolejarjenje, smučanje, pohodi,

malem nogometu in obojki.«

Kako pa ste si začrtali nadaljnji razvoj športne rekreacije v občini?

»Doslej smo v naši občini uveljavili rezlične aktivnosti športne rekreacije, s tem da so občani, zlasti pa mladina, ene osvojili bolj, druge manj. Prizadevamo si, da bi k aktivnostim pritegnili čimveč delovnih ljudi in občanov. Zato bomo moralni v prihodnje posebno skrb nameniti šolanju športnih rekreatorjev, ki nam primanjkujejo. Želeli pa tudi urediti nekatere objekte in uveljaviti nove oblike športne rekreacije.«

F. M.

Tehnostroj, Skupščina občine, Prosveta, Obrtno združenje, Krka itn. Poleg delavskošportnih iger pa OZTK organizira vsako leto več raznih množičnih akcij, kot so plavanje, kolejarjenje, smučanje, pohodi,

Sobočani prvi v Avstriji

V Vödingnu v Avstriji je bil mednarodni rokoborski turnir, na katerem je sodelovalo 9 ekip, med njimi tudi RK Pomurje iz Murske Sobe. Sobočani so se odlično odrezali, saj so postali ekipni zmagovalci s 37 točkami, prepričljivo pred drugo avstrijsko ekipo, ki je zbrala 17 točk. Najboljši pomurski tekmovalci so bili: Nasevski, ki je zmagal v kategoriji do 62 kg, Kranjec, ki je bil prvi v kategoriji do 90 kg, Temljin (74 kg), Tribnik (44 kg) in Vukan (40 kg), ki so bili drugi,

Mekicar je v kat. do 57 kg zasedel tretje mesto. Peti so bili Bačić, Voprinc in Ozvatič, šesti pa Mesiček.

C. D.

PNL

Verzej:Dobrovnik	3:0
Bakovci:Renkovci	0:1
Turnišče:Hotiza	3:3
Polana:Rakičan	1:1
Beltinka:Odranci	1:1
Črenšovci:Tisina	5:3
Beltinka	10 8 2 0 28:10 18
Dobrovnik	10 7 1 2 21:13 15
Tisina	10 7 0 3 28:18 14
Verzej	10 4 5 1 21:13 13
Črenšovci	10 4 3 3 24:22 11
Odranci	10 3 3 4 20:22 9
Polana	10 3 2 5 11:16 8
Renkovci	10 3 1 6 13:20 7
Bakovci	10 2 3 5 11:18 7
Turnišče	10 3 1 6 26:36 7
Hotiza	10 1 4 5 16:21 6
Rakičan	10 1 3 6 17:27 5

I. MNL MS

Radgona:Apše	1:2
Cankova:Gančani	2:1
Tešanovci:Čarda	3:2
Lipa:Ižakovič	1:0
Ljutomer:Tromejnik	1:1
Filovci:Dokležovje	1:2
Dokležovje	10 10 0 0 42:14 20
Lipa	10 6 1 3 24:15 13
Tromejnik	10 5 2 3 16:15 12
Čarda	10 5 0 5 22:18 10
Tešanovci	10 4 2 4 17:21 10
Ljutomer	10 3 3 4 14:14 9
Filovci	10 4 1 5 15:19 9
Radgona	10 4 1 5 15:20 9
Ižakovič	9 3 2 4 18:14 8
Cankova	10 2 4 4 17:20 8
Apše	10 3 0 7 13:31 6
Gančani	9 2 0 7 11:23 4

II. MNL MS

Hodoš:Romah	7:0
Grad:Prosenjakovci	2:1
Serdica:Rogašovci	0:0
Bratonce:Salovci	1:3
Bogojina:Puconci	1:2
Križevci:Selci	0:2
Puconci	12 11 0 1 48:13 22
Hodoš	10 7 2 1 38:17 16
Rogašovci	10 6 1 3 30:14 13
Salovci	10 6 1 3 22:15 13
Prosenjak	11 5 3 3 26:20 13
Bogojina	10 6 1 3 23:18 13
Vrelec	11 5 1 5 27:26 11
Romah	10 4 1 5 22:33 9
Serdica	9 2 3 4 12:17 7
Grad	11 3 0 8 17:38 6
Selo	10 2 1 7 20:32 5
Križevci	10 1 1 8 16:34 3
Bratonce	10 1 1 8 17:41 3

ONL Lendava

Zvezda:Mladost	1:6
Nafte:Petšoviči	1:5
Kapca:Bistrica	0:2
Graničar:Mostje	1:5
Lakoš:Kobilje	1:0
Olimpija:Žitkovci	2:0
Panonia:Nedelica	1:2
Nedelica	13 9 4 0 35:8 22
Mladost	13 8 4 1 41:14 20
Petšoviči	13 8 3 2 33:11 19
Mostje	13 9 0 4 36:23 18
Nafte	13 7 3 3 42:29 17
Bistrica	13 6 4 3 31:19 16
Lakoš	13 4 6 3 23:17 14
Kobilje	13 6 1 6 29:21 13
Kapca	13 5 1 7 33:30 11
Olimpija	13 4 2 7 26:58 10
Graničar	13 3 2 8 24:35 8
Žitkovci	13 3 9 23:41 7
Panonia	13 2 10 13:30 5
Zvezda	13 0 2 11 12:65 2

KOŠARKA

POLET IN SLOGA

Sklenjen je bil prvi del tekmovalca v občinski košarkarski ligi Murske Sobe za starejše pionirje in pionirke. Med pionirji je na prvem mestu Polet, med pionirkami pa Sloga.

Pionirji	
Polet	3 3 0 129:87 6
Mladost	3 2 1 105:100 5
Tisina	3 1 2 90:116 4
Sloga	3 0 3 99:120 3

Pionirke	
Sloga	3 3 0 150:50 6
Mladost	3 2 1 151:60 5
Polet	3 1 2 104:90 4
Tisina	3 0 3 27:232 3

STRELSTVO — REP. LIGA

Pomurci solidno tekmujejo

V drugem kolu tekmovalca v prvi republiški strelski ligi je ekipa Noršinec premagala Celje s 1467:1454 krogov. Posamezno: Horvat 370, Bukovec 368, Balaško 365 in Špindler 364 krogov. Ljutomer pa je izgubil s Kovinarjem iz Štor s 1453:1466 krogov. Posamezno: Robnik 373, Filipič 367, S. Kapun 365 in I. Kapun 348 krogov. Po dveh kolih so Noršinci na vrhu lestvice.

V drugem kolu tekmovalca druge republiške strelske lige — sever je ekipa SD Jovo Jurkovič iz Vidme ob Ščavnici v pomurskem derbiju premagala SD Stefan Kovač Turnišče s 1399:1382 krogov. Najboljši strelci: Kocbek (Videm) 362 ter Rojko (Videm) in Kuronja (Turnišče) po 361 krogov. Drugi pomurski derbi med Muro in Panonijo iz Murske Sobe pa se je končal z zmago Mure s 1422:1413 krogov. Posamezno: Šiftar 357, Horvat 358, Balaško 356 in Dundek 351 krogov za

ne zgodi se vsak dan

Prihaja nova doba — svetlobna

Na obzorju vstaja nova doba, ki ji bo podobno kot nekdaj kamen, bron, železo dajala obeležje nova tehnologija, v katere osrčju je svetloba. V razvitem svetu so že položeni njeni temelji in preveč uporabljajo v vsakdanjem življenju na delovnih mestih v tovarnah, najrazličnejših ustanovah pri strokovnem delu in kajpak tudi v vojašnicah. Nova optična in svetlobna tehnologija je zasnovana na laserjih ultra čistih steklenih vlaknih in eksotičnih novih materialih.

Nekateri izumi svetlobne tehnologije so se v manj kot desetletju preselili iz raziskovalnih laboratorijev v vsakdanjo uporabo po domovih, pisarnah, tovarnah. Njihov pomen pa hraniči z vse širšo uporabo nezadržno narašča. »Pripravljal se pravi svetlobni bum. Optika bo v prihodnjem stoletju to, kar je v tem elektronika,« trdi direktor Xeroxovega oddelka za tehnološke sisteme Robert Spinrad.

Razviti svet v čas vlag na milijarde dolarjev v novo svetlobno tehnologijo in prve naprave že delujejo: svetlobna vlakna služijo kot odilčne telefonske linije, laserski tiskalniki obetajo revolucijo v tiskarstvu, kreditne kartice imajo vtisnjene svetlobopise, v trgovinah laserski čitalniki odčitavajo cene. Nova tehnologija rojeva proizvode in naprave tudi za manj vsakdanjo rabo. Kaj vse se rojeva v vojaških laboratorijsih, se ve le približno, a že to, kar je prodrl v javnost, govorji, da na veliko preizkušajo svetlobne naprave. Na področju komunikacij prihaja do povezovanj poslovnih središč in njihovih oddelkov z optičnimi kabli in tako nastajajo »svetlobnaki« mesta z varnim sistemom sporočanja pomembnih in manj pomembnih informacij. V svetu tudi že tečejo priprave za polaganje prekoceanskega svetlobnega kabla, ki bo enakovreden konkurenčni komunikacijskim satelitom. V medicini se je laser že dano uveljavil in prav tako različne druge naprave na osnovi svetlobne tehnologije kot so analizari krvi ali naprave za preiskavo notranjosti telesa.

Optična tehnologija prodira celo na kraljevsko področje elektronike — v računalništvo. V ZDA, Zahodni Evropi, Sovjetski zvezni in na Japonskem načrtujejo izdelavo optičnih računalnikov, v katerih bodo namesto elektronov delovali fotoni, kar obljublja naravnost fantastične možnosti in izjemne pocenitve v računalniški bodočnosti. Optični umetni možgani bodo delovali bliskovito in bodo grozljivo sposobni. Le za primer navedimo, da je Reaganova vojna zveza fantazija brez optične računalniške tehnologije.

»Dirka že teče. Nihče noče zastati,« pravi analitik strateških informacij pri Eastman Kodaku Ben Zout.

Zgovore so tudi številke. V ZDA so lani vložili najmanj milijardo dolarjev v optične raziskave. To je veliko denarja. Vendra pa v novi tehnologiji prednjačijo Japonci, ki so lani dali kar 3 milijarde dolarjev za optične raziskave. V zaupnih zahodnih kro-

gih se govorja, da vse prekaša Sovjetska zveza, ki daje menda desetkrat več denarja v optične raziskave in je že daleč prodrla prav v svetlobnem računalništvu. Zahodnoevropske države in Kanada pa takoj veljajo za države, ki so prve stopile na novo pot in v okviru svojih možnosti uspešno raziskujejo naprej.

In v čem je osnovna prednost svetlobne tehnologije? Za razliko od elektronov, ki potujejo po vodnikih kot so baker, aluminij, zlato ipd., ter često motijo in vplivajo drug na drugega, pa soni tečejo po vzorednih linijah

in lahko potujejo tudi eden skozi drugega, ne da bi se motili. Potembeno je tudi to, da svetloba lahko prenese neprimereno več natančnih digitalnih signalov, in to hitreje in na večje razdalje kot radijski valovi ali podobni elektronski pulzi. Lep primer zmožljivosti svetlobne tehnologije imamo v telefoniji. Kot las tanek snop svetlobnih vlakov prenese lahko toliko telefonskih linij kot jin prenese 625-žilni bakreni kabli. Pri tem je prenos z optičnim kablom neprimereno čistejši in natančnejši. Prihodnje leto se bomo lahko pogovarjali iz Evrope v Ameriko že po svetlobnem kablu, po katerem bo hrkati tukko 38.000 istočasnih pogovorov ali prenos računalniških podatkov. Sedanji kabel prenese le 9.000 pogovorov.

Nova tehnologija je torej zares na nezaustavljivem pohodu.

Ob kronanju britanskega kralja Jurija VI. (1936) so po svoji državi zasadili petnajst milijonov najrazličnejših dreves.

XXX

Moški so dvakrat bolj nagnjeni k levčarstvu kot ženske.

drugje smo prebrali

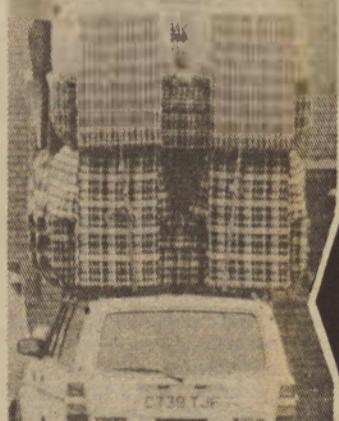
Za najbolj zgrovoroga radijskega reporterja velja Kanadčan Jerry Wilmot, ki je ob prenosu kakšne hokejske tekme v minuti izgovoril tudi do 300 besed.

PO ZAKONIH DŽUNGLE

Razpon kril potniškega reaktivca boeing 707 (jumbo jet) je večji, kot je bila dolžina prvega poleta bratov Wright.

Francoski karikaturist Jean Mulatier, Patrice Ricard in Jean-Claude Morchoisne so pred nedavnim objavili album z naslovom *The Animals who govern us* (Živali, ki nam vladajo). V njem so politike upodobili na vseh razvojnih stopnjah od povsem človeške do živalske. Hudo resno trdijo, da ne gre za nikakršna naključja, ampak da so do rezultatov prišli po visoko znanstvenih raziskavah. Tako so ugotovili da ameriška nacionalna žival ni orel, ampak kalifornijski petelin, kakor ga uveliča Ronald Reagan. Maggi Thatcher, ki bi morala simbolizirati britanskega leva, je navadna kokoš, François Mitterrand je avtorje poslednja razvojna stopnja purana, Helmut Kohl sove, Franz Josef Strauss bika, Andrej Gromiko pa medved. Avtorji so objavili tudi svoj politični credo: »Povsem jasno in naravno je da, nam vladajo,« po zakonih džungle.

VIDEL JE JETIJA

Reinhold Messner, dvainštiridesetletni južnotiroški alpinist, prvi človek na svetu, ki se je povzel na vse osemisočake, pravi, da je na Himalaji videl —jetija. »To je nekakšna kombinacija živali in človeka,« je izjavil Messner na tiskovni konferenci v Katmanduju, takoj ko se je vrnil z Lhotseja. »Videl sem to, kar Tibetanci imenujejo jeti in v prihodnosti bom bitju posvetil več pozornosti. Čutim da je ključ do te skrivnosti v mojih rokah.«

PIŠTA
modrjuje

Sto si nej je spravo drva,
tou naj skrb je njemi prva.
Čas je tü, pride mraz,
kisili de nam obraz.

Šteri so štajnkul plačali,
pejnez njim bogme nedo vračali.
Či ga dobijo ali nej,
tou Kurivo njin povej.

Kurilnoga olja de prej zadosta,
splej nej je važno, kelko košta.
Tisti, ka dobre zvezne majo,
pomagati s kmečkof naftos si znajo.

Republiška skupnost nam naznana,
za srtao do drakša stanovanja.
Či tou komi nej je po voulj,
brez haska lejko gučij okouli.

Trud ni vedno poplačan. S tem so se morali sprijaznit tudi neznani zlikovci, ki so iz banke v švedskem mestu Lundu odnesli veliko želeno blagajno. V gozdnih tihotih so jo skušali odpreti, a tatrški strokovnjaki so odpovedali. Blagajna se ni dala. Tako jo je kmalu našla policija. Policijski strokovnjak za odpiranje blagajn je poskušal in poškušal, vendar zmanj. Potem so začeli v blagajno vrtati. Uničili so 16 svedrov, ko je končno sedemnajsti lo prevrtal kakovostno jeklo. Blagajno so odprli in ugotovili, da je — prazna.

pa se vendorle zgodi

Še bolj žalostno se je končal sicer hvale vreden trud mladega Richarda Steelea. Fant se je hotel odpeljati iz glasbene šole, ki jo obiskuje v Londonu, vendar se je avtobus zapletel v prometno gnečo. Odložil je svojo violinu ter pomagal šoferju, da je speljal. Pri tem so konča avtobusa šla čez fantovo violinino. Toda glej presenečenje! Ko je neurečni fant pobiral trčičko nekdanje violine, je odkril prej skrito napol, na kateri je pisalo Antonio Stradivari 1715. Ni vedel, da je imel v svojih rokah tako slavno violinino. Škoda, ki jo je utpel, pa je bila tisti hip tudi neizmerno večja.

Prodor obsevane hrane

Eni pravijo, da gre za »najpomembnejši napredek v zdravi prehrani po pasteurizaciji«, drugi pa trdijo, da gre za »mnogočeno uničevanje zalog hrane«. Tako budo različna so mišljena o tehnologiji konzerviranja živil, pri kateri uporabljajo radiacijo.

Postopek so vpeljali pred več leti za konzerviranje živil in krompirja, razširili pa so ga na suho meso in svinino v začetku osemdesetih let. Letos aprila so v ZDA dovolili uporabo radiacijskega postopka za konzerviranje živil tudi za sadje in zelenjavno, razmišljajo pa že, ali ga ne bi kazalo uporabiti tudi pri perutnini in ribah. Vse to pa je bilo dovolj, da se je razburkala javnost in se je razdelil tabor strokovnjakov.

Sam postopek je enostaven. Živila, ki jih želijo konzervirati, pošljajo skozi poseben prostor, zaščiten od zunaj s svinčenimi oblogami in betonom, v njem pa živila obsevajo z gama žarki, ki jih žarči kobalt 60 ali cezij 137. Žarki so smrtonosni za žuželke in bakterije, lahko pa tudi nekoliko zavrejo zorenje. Hrana po obsevanju ne postane radioaktivna.

Toda nedavna izkušnja s čer-

nobilsko nesrečo je ljudi dodača prestrašila in nič kaj dosti ne verjamejo v neoporečnost tako konzerviranih živil. Strokovnjaki, ki zagovarjajo radiacijski postopek, pravijo, da je primerjanje med černobilskim sevanjem po državah Europe in radiacijskim postopkom za konzerviranje enako primerjanju podobnosti med tigrom in banano. Obsevana hrana je mogoče, kot zatrjujejo, takoj po postopku brez vsake škode zaužiti.

Zagovorniki obsevalnega postopka pravijo, da je to zanesljivo nadomestilo za nevarne pesticide, konzervante in prekajevanje. S tem postopkom ljudi zavarujejo pred mnogimi bacili od trihine do salmonel. Med dobrimi platimi postopka je tudi njegova učinkovitost. Obsevana pripravljena hrana, denimo pečen piščanec, ki jo vakuumsko zapakirajo, lahko

čaka na polici trgovine tudi osem let, pa bo, ko jo pogrejemo, prav tako užitna kot prvi dan.

Nasproti obsevalnega postopka hrane pa pravijo, da zadeva ni tako čudovita. Prav nič ne omejuje uporabe pesticidov, saj jih v glavnem potrebujejo pri pridelavi hrane. Poznavalci tudi trdijo, da je obsevana doza (okrog 100 kilogradov) premajhna, da bi zaustavila zoreno sadjo in zelenjavno, toda če jo povečajo na učinkovito stopnjo, se živila preved zmečajo. Najhujše pa so obtožbe, da obsevanje povzroči kemijske spremembe sestavin hrane, ki lahko privedejo tudi do nastanka rakotvornih snovi.

In povejmo še, kako na zadevo gledajo zmerneži. Tolazijo z zgodovinskimi zgledom: 50 let je trajalo, da so gospodinjstva sprejela hrano v konzervah, 20 let, da so sprejela globoko zamrznjena živila, pa bo trajalo še kakih 5 let, da bodo obsevanja živila vsakdanost v gospodinjstvih.

Pošast v Altaju

Potem ko se je razširila novica, da v Altajskem pogorju živi pošast, je skrilo jexerce Kara obiskalo najmanj 5000 ljudi, da bi na svoje oči videli nenavadno žival. Znatenstveni in sinkljanški univerze so ugotovili, da je pošast posebna vrsta rdečega lososa. Žival je morda tri metro dolga. Ni jih še jasno, kako je mogoče, da živi tako velika riba v tako majhnem jexoru. Njegova površina meri komaj štiri deset kvadratnih metrov.

Tudi krave kaj doživijo, bi lahko rekli ob tej sliki. V ameriškem mestu Ft. Scottu so doživeli hudo poplavo. Skupina krav je plavala po ulici in ko so živinčeta začutila pod nogami nekaj trdega, so obstala. Sele, ko je voda odtekla so po svoji kravji pameti ugotovila, da niso na tleh, ampak na strehi neke hiše, kot so temu rekli prebivalci Ft. Scotta.

Pametne živali bežijo

Ribiči, ki imajo bogate izkušnje z visokega morja, vedo, da bodo pod jatami delfinov skoraj zanesljivo zajeli tudi veliko jato tunov. Pri tem pa jih seveda prav malo skrbi, če lovci na tune žrtvujejo delfine. Ko namreč mreža zapro, zajamejo tudi delfine, ki pa kot morski sesalci ne morejo ostati dolgo pod vodo, ne da bi se zadušili. In tako vsako leto ribiči uničijo na tisoče delfinov. Te živali pa slove kot izredno inteligente, zato jih ljubitelji narave in sploh življence skušajo zaščititi.

Akcija zaščite delfinov pri lov-

na tune se je začela že leta 1972, ko je v mrežah poginilo 304.000 delfinov. Takrat je še krožilo geslo: Bi ubili Flipperja za sendvič s tunino? (Flipper je priljubljen delfin iz televizijske nadaljevanke, znane tudi našim otrokom.) Pristisk javnosti je bil dovolj močan, da so v ZDA izglasovali zakon o zaščiti morskih sesalcev, po katerem naj bi ribiči močno zmarjali številno lovijo žrtvovanih delfinov. Toda tudi največje število, ki ga dopušča zakon (okrog 20.000), je še vedno previsoko. Povrh vsega pa se ga ne držijo, zato je pred-

stavniki Zelenega miru in borci za ohranitev in zaščito narave.

Lepši časi pa že prihajajo. Z novim načinom lova, pri katerem mrežo zategnejo v elipsasti, nekrožni obliki, omogoča, da večina delfinov lahko uide iz mreže. Seveda jih morajo ribiči v pomožnih čolnih nagnati na zadnji konec mreže.

Sicer pa so delfini že pokazali, da so zares pametne živali: radi se igrajo okoli ladij in manjših jaht, toda na območjih, kjer lovijo tune, izginejo kot kafra takoj, ko se počake ribiška ladja.

Maria Whittaker ne dela reklame za kakšno tovarno mila, je enostavno operna pevka in še prikupna povrh.

Da bo pečenka okusnejša

Ce želite, da vam pečenje uspe, maščoba ne sme biti prevrča na prehladna. Najbolje je, če pred pečenjem napravite poskus s kosom krompirja. Če v trenutku, ko ga vržete v maščobo, dobri zlato rumeno barvo, je čas, da začnete s pečenjem mesa.

Meso za pečenje mora biti suho, preden ga daste na ojje. To velja tudi za meso, ki ga vzamete iz kvaše ali marinade. S pečenih odrezkov se jajce in mrvice lažje odlupijo, če jih panirate suhe.

Pečeno meso je okusnejše, če ga polijete z malo konjaka in potem ponovno zaplete. Mesa, ki ga pečete, ne smete zalivati z vodo, ker bo pretrdro. Sok od pečenja bo veliko okusnejš, če ga razredčite z malo kave. Pa še nekaj nasvetov: če kuhate kislo zelje, dodajte jabolko. Zelje bo imelo blazij okus.

Da jajca pri kuhanju ne bi popokala, jih je potrebno presteti z iglo. Trdo kuhano jajce boste lažje rezali, če nož najprej namočite v vrelo vodo.

Tudi to je potrebno znati

Banane v sadni solati ne bodo počrenele, če jih pokapljamamo z limoninim sokom ali potrosimo s sladkorjem v prahu.

Vonj ohrvata v stanovanju izgine, če lonec, v katerem kuhati ohrv, prekrivete s kropo, namočeno v kis in pokrovkom.

Redkvice, repo in paradižnik bomo rezali brez težav, če jih nekaj ur pred uporabo postavimo v hladilnik.

Da bi ostal hren dalj časa svež, ga je potrebno naribanega prelititi z vrelo marinado, sestavljenim iz vode, soli, sladkorja in kisa. Ko se ohladi, ga pustite v

KOSTANJ — KRALJ JESENI

Malo gospodinj ve, da se lahko kostanj pripravi na veliko načinov, v glavnem pa ga jemo kuhanega in pečenega. Kostanj ni naključno dobil naziva — kralj jeseni, saj je bogat z beljakovinami. Povejmo še to, da je bil kostanj v Evropi glavna hrana, preden se je pojavit krompir. Poglejmo si nekaj receptov.

Špageti s kostanjem: Kostanj kuhaite v slani vodi, ogulite ga in pomešajte z veliko žlico kopra.

OB NESREČI Z ELEKTRIČNIM TOKOM

Kaj storiti?

Ob nesreči z električnim tokom ukrepajmo hitro, vendar premišljeno. Najprej spravite ponesrečenca z območja električnega toka. Potem preglejte ponesrečenca in ukrepajte. Ugotovite, če diha, naj miruje pod nadzorstvom, če ne diha, takoj začnite z umešnim dihanjem. Ponesrečenčev glavo nagnite močno nazaj in dvignite čeljusti. Močno mu vdihnite zrak skozi nosnice. Dvignite se, počakajte tri sekunde, da zrak lahko izide. To ponavljajte dvanaestkrat na minutno. Ponesrečenčev glavo držite ves čas nagnjeno nazaj. Če je nos neprehoden, vdihavajte skozi usta. To delajte tako dolgo, dokler ponesrečenec sam ne zadiha.

Špagete skuhajte in pustite, da se ohladijo. Dodajte belo olje (boljše je oliveno) in mleti paper. Na koncu pomešajte špagete in kostanj in jed je gotova.

Kostanjeva krema: kostanj kuhaite, ogulite in prepasirajte. Mašo pomešajte z mlekom, sladkor in sol dodajte po želji. Mešanico za-

kuhaite, da se sestavine popolnoma stopijo, nato dodajte zmese zdrob, maslo in rumenjak. Ko se skuha, servirajte.

Skuhanost kostanjeva skorja zdravi preobčutljivo kožo in ustavlja drisko. Čaj kostanjevih listov blaži kašej.

Nekaj za filatelistike

Filatelistični rekordi

Leta 1856 so v Maklenburgu izdali najmanjšo znamko na svetu. Merila je 12 x 12 milimetrov, njena površina pa je bila 1,44 kvadratna centimetra. Leta 1962 je v Sovjetski zvezni zagledala luč sveta znamka Slava zmagovalcem vesolja, ki je merila 150 krat 70 milimetrov, površina pa je merila 105 kvadratnih centimetrov. Leta 1935 in 1936 so v Avstriji med obiskom skupine pritlikavcev v nekaterih mestih žigosali znamke z žigom, ki je imel le 17 milimetrov premera. Ves svet skuša nekako standardizirati poštne ovojnice, dopisnice in razglednice. Ustvarjalci poštnih znamk pa nočejo privoliti v nikakršne kalupe, vekijo jih hoče biti izvirnih za vsako ceno. Le kako si drugače pojasnimo poštno znamko v obliki gramofonske plošče. Zelo težko je predvideti oblikovanje znamk v prihodnjem. Leta 1964 je Sierra Leone izdala novo znamko. Prvi primerek te znamke je kupil minister za komunikacije, vse druge pa so hitro pošle. Vzrok uspeha te znamke je bil, ker je imela obrise te države. Napredek tehnike je prinesel še eno presečenje: stereoskopske, tridimensioalne znamke.

NAREDITE SAMI

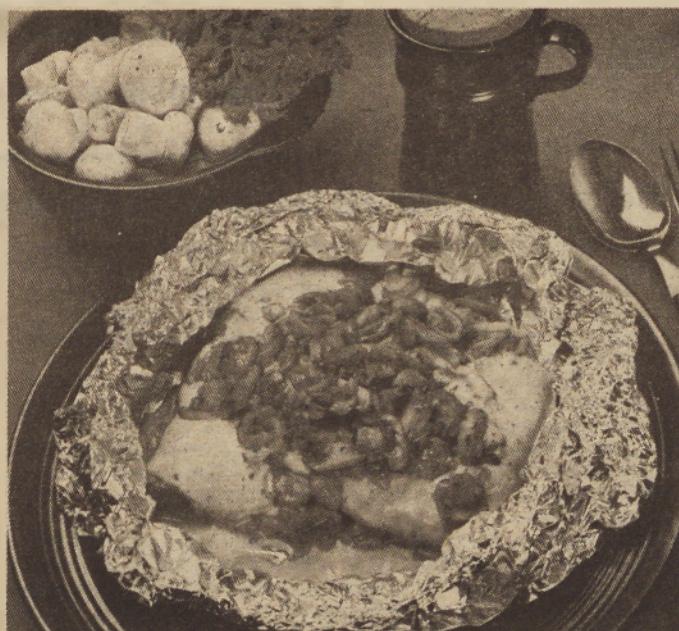
KREMA ZA OBRAZ

Cene kozmetičnih izdelkov so v zadnjem času že prav astronomiske. Izdelki za nego obraza so dostopni le redkokomu. Predlagamo vam, da si krema za obraz napravite sami in se tako izognete velikim izdatkom. Krema, ki jo napravite sami, ustreza vsem vrstam kože.

Kako jo napravite? Sok ene limone in dva beljaka zmesajte v čisti posodi. Zmes kuhaite, dokler ne postane trda kot masto. V posebno posodo nalijte liter vode in vanjo dajte 5 žlico pčeničnih luskic. Zmes pustite nekaj ur, da se usede. Vsako jutro in zvečer si namažite obraz s to krema in pustite, da ostane na obrazu od 10 do 15 minut, potem pa se umilje z vodo, v kateri so pčenične luske.

RECEPT ZA VAS

Biftek presenečenja

Meso zrežite na bifekte, vsak biftek položite na folijo, namazano z oljem, posolite, obložite z rezino sira, nanjo naložite šampinjone, dušene na masti, posuji z vegeto, zavijte v folijo in specite na plošči štedilnika ali na žaru. Šampinjone dušite na maslu in narezani čebule, posolite, poprapite, na koncu pa dodajte sesekljjan peteršilij. Namesto bifeka lahko uporabite teleče ali svinjske rezke.

Za jed potrebujete: 600 g bifeka, 150 g čebule, 100 g masla, 250 g šampinjonov, 250 g sira (trapista), sol, paper, česen in peteršilij.

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

SKRB ZA VEČJO POŽARNO VARNOST

Ob Mesecu požarnega varstva smo v Pomurju organizirali številne dejavnosti, s katerimi smo zečeli opozoriti na marsikje nevzdržne požarnovarnostne razmere. O tej problematiki pa so obširneje govorili tudi na problemski konferenci v Murski Soboti, ki jo je pripravila občinska konferenca SZDL Murska Sobota. Skrbno pripravljeno gradivo in tehtna razprava, ki je vsestransko osvetljila požarnovarnostne razmere v soboški občini, sta pokazala, da smo kljub jasnim zakonskim predpisom doslej marsikje zdalec premalo storili za varnost premoženja in ljudi. Ugotovljeno je bilo, da namejamamo še vedno premalo skrb preventivnemu delovanju, varnostni vzgoji, organizaciji požarnovarnostnih služb ter skrb za kadre, gasilna sredstva, opremo in orodje. Znova in znova ugotavljamo malomen in neodgovoren odnos do družbenega in zasebnega premoženja. Tudi mandatne kazni požarnih inšpektorjev, ki so prenizke, ne zadelejo, da ne bi kadi na nedovoljenih krajih in odmetovali ogorkov na za požar nevarnih mestih, da ne bi čestokrat z izdelki in odpadki založili požarnih poti ter priročnih sredstev za gašenje in jih slabovoždrževali. Na neustreznih mestih uporabljamo odprt ogenj in kopičimo lahko vnetljive snovi. Marsikatero dvorišče je nedostopno za gasilna vozila ob morebitnem požaru. Poseben problem je pomanjkanje gasilne vode. V večini primerov je skrb za požarno varnost v delovnih organizacijah zaupana ljudem, ki za to nimajo časa in volje, ker so vključeni v proizvodni proces. Izjema so nekateri večje delovne organizacije.

F. M.

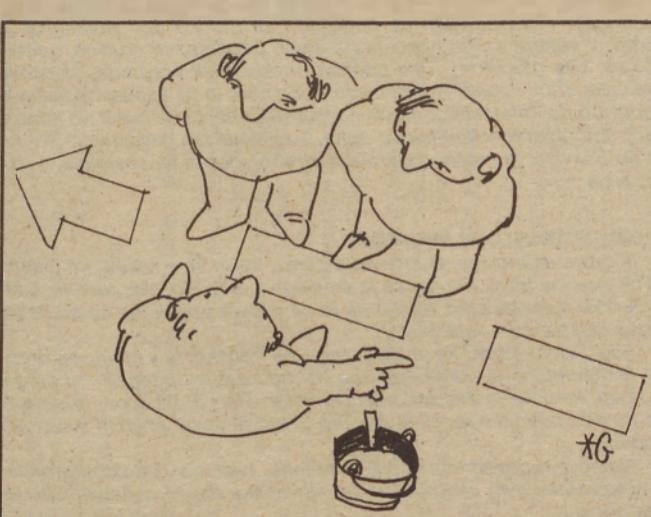
Začelo se je kot šala

Staro ljudsko zdravilo proti nespečnosti poznamo vsi: če človek ne more zaspati, si mora predstavljati ograjo in ovce, ki jo preskakujejo. Ovce je treba štetiti in spanec bo prišel čisto neopazno. Lani je neka japonska družba dała v prodajo magnetofonsko kaseto, ki traja — seveda če vzdržite do konca — 85 minut. Ves to čas nekdo počasi in z enoličnim glasom, ki ga prekinja glasno zehanje, šteje: ena ovca, dve ovci, tri ovce in tako dalje. Kaseta je imela velikanski uspeh. Japonci, ki trpe za nespečnostjo, so jo začeli kupovati, z njo pa so napravili tudi dobro kupčijo v drugih državah.

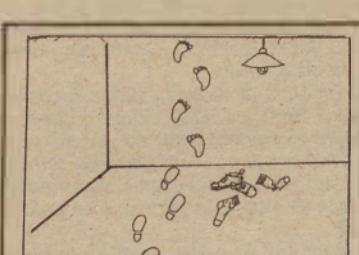
SESTAVIL MARKO NAPAST	MOREBIT- NOST	PANOGLA- UPODAB- LJAJOČE UMETNOSTI	NEDAVNO UMRIL SI GLASBENIK (ATI)	OGRAJA OKROG VRTA	SLAB PESNIK	OTOČJE V PACIFIKU, ZNANO PO K-BOMB	PRISTAS VERE V SATAN
EKSPRESN VLAK							
GLASBIL IZ DRUŽI- NE GODAL GOSL							
GRENKA SOL							
PAST. ZANKA							
AVTOMO- BILSKA OZNAKA TURČICE	ERBLJ				EVROPSKI VELETOK	SLOVENSKI SLOVNIČAR	
NENADNA BOLEČINA V LEDJIH							TITAN
ENA OD TREH SO- JENIC V GR. MITU							ZAVITKI
RIMSKO ŠTEVILO PETINPET- DESET					POLITIČNA POGOĐBA POŠKOĐBA TELESA		
RIMSKA PROVINCA OB DONAVI							PRITOK GANGESA V INDII
KISIK		PISMENO POTRDIL O ČEM ELDA VILER					GORA V SEVERNEM VIETNAMU (2504 m)
ČLAN SENATA V ZDA							
SNOV							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽanke — Vodoravno: Molire, apostol, novator, DS, resa, žur, Rad, Umag, J, krampl, škember, črv, ENI, Ipin, DZ, nacizem, Anatole.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIŠ

Duhovite priipse k novi risbi pošljite do četrtna, 13. novembra na naslov: VESTNIK, Titova 29/I, 69000 MURSKA SOBOTA. Objavljene priipse honorigramo.

— Gotovo je odšel za našimi cenami, da ga še ni nazaj! (B. Žnuderl)
— Menjam bazo — odhajam med muhe. (M. Mertük)
— Ne verjamem, da bi take stopnje v odeju prebile »plafor«. P. Štrečković

Bela krizantema

Bela krizantema odprla je svoj cvet. Bela krizantema pokukala je v svet.

Bela krizantema, kako lep cvet je tvoj. Bela krizantema, nikogar se ne boj!

Bela krizantema, rada te imam, bela krizantema, nikomur te ne dam!

Jožica Lukač, 8. a
OŠ Bakovci

Praznik ob meji

Lepo je, če ima človek prijatelja, še lepo pa je, če ima prijatelja zunaj naših meja. Naše mesto je najsevernejše mesto, ki leži ob meji z Avstrijo. Obta stran sodelujejo že vrsto let, letos pa je bil tudi naš oče sodelovanje med ljudmi iz Bad Radkersburga in Gorje Radgona kot eden izmed najlepših, saj so poseli ob prazniku grožnja TV oddajo, ki se je odvijala na osrednjem trgu v avstrijski Radgoni in pris nas na Jancuševem vrhu.

Nastopilo je veliko kulturnih skupin iz obeh mest, med njimi je bil izbran tudi naš mladinski pevski zbor (OŠ Jože Kerenčič iz G. Radgona). Ko smo stopili na oder sredi trga, nas je vse zelo prezenčilo. Na vseh oknih so goreli reflektori, ki so dodatno osvetljevali prizoriščni prostor za občutljive kamere.

Za nas pove, nevajene vsega tega, je bilo to pravo navdušenje. Za nastop smo imeli izbrano pesem Manka Goljarja PUST V PRLEKLIJU in skladatelja Vitka Ukanjara. Verjetno ni posebej potrebovali poudarjati, da smo imeli veliko tremo. Na koncu oddaje smo odtekel med publiko in delili jaholk skupaj s pesmami zborom iz avstrijske Radgona. V nedeljo je bil na sporedni direkten prenos in na ta trenutek je bila toliko večja. Vendar jo je premagalo veselje nad sodelovanjem na takšni ekranirani prireditvi.

Za naš MPZ je bil to zares velik dogodek na tečku, ko bomo odrasli, se bomo s ponosom spominjali čudovitih in uspešnih nastopov, ki smo jih doživelj pri zboru v osnovni šoli.

NORMA BALE
OŠ JOŽE KERENČIČ,

Zelenjava za šolsko kuhinjo

V petek smo imeli kraški pionirski sestanek, na katerem smo se dogovorili, da bomo organizirali akcijo zelenjavne. Tako smo imeli v soboto in nedeljo tudi malo več zaposlitve doma. Z bratcem sva pripravila različne vrste zelenjavne. Papriko in korenček sva nabrala na vrtu, drugo pa je bilo že v kleti.

V ponedeljek in torek smo učenci prihajali v šolo s polnimi vrečkami najrazličnejših povrtnin. Zelenjavno smo sproti spravljali v zabejo. Bilo jih je kar precej polnih. Na ta način smo veliko pomagali naši šolski kuhinji.

Milanka Krampač, 4. razr.
Podružnica OŠ Gaberje

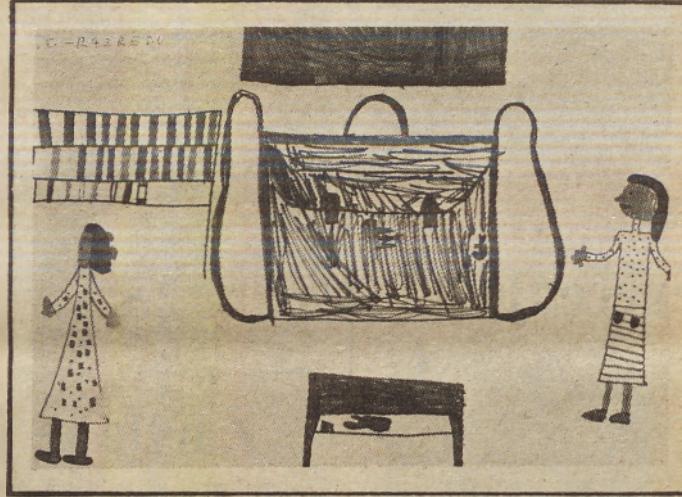
Razmišljjanje ob dnevnu OZN

Iz dnevne sobe je slišati glasove televizijskega napovedovalca. Seveda, oče sledi poročilom, mama pa uspava sestrico. Vsakodnevnost mojih staršev ... Nenadoma se oglasti mama na hodniku: »Prosim te, utišaj malo, saj vendar otrok ne more zaspati!« Pa ravno sedaj, ko je tako važno!, je odgovor našega poglavjara družine. Svet politika, pomislim in se zazrem nekam daleč preko šolskih knjig. Misli mi hitijo brez moje volje in prinašajo v zavest slike iz našega družinskega življenja. Mimo rastemo otroci pod skrbnini vodenjem matice in oceta. Zdi se mi, da nam leta prehitro minevajo. Nemir dogodkov iz okolja prinašata le radio in televizija. Morda nas življenje le preveč uspava med hribčki v naši dolini!

Med hribčki v naši dolini ni bilo vedno tako lepo, draga Barbara! Vojne vibre so pretresale od časa do časa tudi Radgonski kot. Težko breme pustošenja in prisile so pustile sledove našim babicam in dedkom. Še danes, toliko let po težkih dneh zaide vzdih na zgubane obraze ob misli na drage, ki jih ni, na zgubljenaleta, ki se ne vrnejo, na odpovedovanja in dolge dneve negotovosti. Jaz vse to težko doumem, bolje rečeno: ne morem verjeti, da je bilo res! Neka čudna tesnoba me prevzame že ob sami misli, da bi sama čutila stres vojne vihre. Bežim pred mislio na morje po svetu, Černobil in nevidno smrť, lakoto, neozdravljivo bolezni ...

Moje mlado srce pa želi le živeti; živeti — slišite ljudje, ljudje vsega sveta? Sprašujem vas z negotovostjo, da ne veste sami za odgovor: Ali nimam pravice živeti in preživeti to svoje neponovljivo življenje?

Barbara KURNIK in Alenka MAUKO
OŠ Jože Kerenčič, Gor. Radgona

KAKO VARČUJEM

Sedaj sem že večji in vem, kaj pomeni varčevati. Mamica mi je tudi rekla, da bom dobil hranilno knjižico, tako da bom denar varčeval v banki. Spominjam se tudi, kako nestren sem bil, ko mi je kateri od gostov, ki je prišel k nam, dal kakšen denar ali pa denar sam spustil v hranilnik. Kadar sem dobil kakšno igračo, sta mi mamica ali očka

venomer rekla: »Čuvaj, da ne bo takoj za odpad!« Sedaj poskušam varčevati tudi pri šolskih potreb-ščinah, pazim na obleko in druge stvari, kajti tudi tako varčujem. S tem prihranjujem staršem težko prislužen denar.

Sebastjan Temlin, 3. raz.
OŠ Karel Destovnik-Kajuh, Apače

MOJ OČKA

Moj očka je po poklicu mizar in dela v Avtoradgo-ni v montažno — servisni skupini. Sestavlja zabo-nike (kontejnerje) doma in širok po svetu. Bil je že v Nemčiji, Iraku, Iranu, Libiji in še bi lahko našteva-la. Ko gre po svetu, sem vedno zelo žalostna, ker vem, da ga ne bom videla dva meseca ali še več. Ce-prav vem, da bo moja vitrina spet bogatejša za nekaj spominčkov, bi bila vseeno bolj vesela, če bi bil moj očka doma ali pa bi delal vsaj kje v Jugoslaviji.

Tako bi nam lahko vsaj takoj pisal, kje je, kako se mu godi, ali je zdrav. Če pa je v tujini, mine precej časa, da pride prvo pismo.

Nikdar ne bom pozabila dne, ko se je očkova sku-pina vrnila iz Iraka. Vsi so prišli, le mojega očka ni bilo.

Zelo smo se prestrašili, saj smo mislili, da se mu je kaj zgodilo. Njegovi sodelavci so nam povedali, da se je zataknilo z dovolilnico za bivanje v Iraku in ga zato niso spustili čez mejo. Od takrat je minilo že precej časa, vendor še zdaj ne morem pozabili, kako sem ga čakala.

Sedaj je moj očka spet doma, vendor še sam ne ve, kako dolgo.

Ko bodo dobili naročilo, bo spet šel. Morda bo to kje pri nas, morda pa spet v drugi državi. Bojim se, da ne bi šel v Irak, kajti tam je še vedno vojna.

Rada imam svojega očka, ker vem, kako trdo mora delati, da lahko meni, mami in sestri nudi udobno življenje.

MONIKA ROŽMAN

COŠ JOŽE KERENČIČ, Gor. Radgona

NAŠ DINAR

Kakšne težave na svetu povzroča ta dinar!
Teka, te ne uboga,
zmedo napravi,
potlej pa si pravi:
»Uh, danes bo še veselo,
ko vse narobe bom postavil!«
Zvečer naš porečni dinar
po cesti lušno
v mestu se odpravi.
V banki, trgovini,
vse porečne kovance zdudi,
da se bodo z njim šli
po mestu veselit.
Zdaj junak naš
sploh ni več sam,
z njim še cela četa
junakov porečnih koraka.
Po mestu bodo večjo zmedo naredili,
kot jo je prej naš divjak.
Ko zjutraj vsi so se zdobili,
so se spraševali:
»Le kdo je to zmedo napravil?«
Policiji so drug čez drugega vpili
in kričali: »Krivca bomo našli!«
Seveda se krivec odkriči.
In reže sedaj za rešetko sedi,
se tolče po glavi in žalostno pravi:
»Ko sem bom svoboden in prost korenjak,
bom raje v hranilniku, ne več bed!

In glej, res naš dinarček se je popravil,
v hranilnik odšel, o dobičku sanjaril...
Anita MLINARIČ, 8. a
OŠ Verica

TOZD Naravno zdravilišče in jugoslovansko društvo vegetarijancev vabita v petek,

7. novembra, ob 20. uri na

VEČER VEGETARIJANSKE KUHINJE V HOTELU RADIN

Nastopa: Doris Dragovič s svojim ansamblom.

Tudi modna revija bo!

Vljudno vabljeni!

Miroslav Slana-Miros

VIDEMSKA DRUŽNOST
OD GUBCA DO VUKA

16

Članek je vseskozi revolucionarno napisan in drami ljudstvo. Njegova vsebina je bila še zlasti pomembna tam na pragu druge vojne. Odkrito je zapisano, da je bilo močno avstrijsko cesarstvo združeno leta 1918, da je prišel slovenski kmet v novo državo, v narodno Jugoslavijo. Z novo državo pa je bila oživila tudi kmečka mladina, ki je tudi v Vidmu ob Ščavnici vztrajno širila ideologije kmata, ideje stare pravde, želje po zedinjenju ljudstva. Slovenski časniki so tedaj vabilni: »Vsi oni, ki se zavedate nove misli, pohitite v nedeljo k Juriju, pa počastite kmetski dom, kmetsko delo in manifestirate za našo lepšo in svetlejšo prihodnost!«

Maš pred 11. uro dopoldne — 30. julija 1939 — so po Vidmu zaplavljene slavnostne zelene zastave s kosami; zaplavljali je zvezni prapor in godba je udarila koračnico. Okna so bila okrašena z zastavami in cvetjem.

Šolski upravitelj in nadzornik od Sv. Marjete pri Mariboru, zdaj Pernica, Mirko Vauda, je dajal še zadnja navodila pevcem, ki jih je pripeljal s sabo. Prišli so bili z vseh koncov. Le Mariborčani niso prišli preveč množično — prišli so Franjo Žužek, novinar mariborskega Večernika, Franc Gerželj, ki je bil tudi aktivist DKFD, meščanstvo pa je zastopal odvetnik dr. Rozina, sin zavednega Slovence, prav tako odvetnika v Mariboru.

Prišlo je bilo veliko Prekmurcev, Savinjčanov, Prlekov, mladine s Ptujsko polja, Dravske doline, pa tudi predstavniki društev s Kranjske.

Govorniki oder so napolnili številni predstavniki in zastopniki različnih organizacij.

Ob tej otvoriti je bilo zapisano, da je »sonce zlatognjeno ožarilo novi dom, se razlivalo po bližnjih njivah, kjer so žanice že zdavnaj požele rž in pšenico in so stali tem ržen i pšenični »križi« ter »jakope«...«

Na slavnostnem zborovanju je izrekel dobrodošlico in pozdravni govor predsednik DKFD, Joško Satler iz vasi Ivanči. Poučaril je, da je kmečka mladina z lastnimi žulji zgradila svoje kulturno in prosvetno središče in žarišče.

Vladimir Kreft je nato pozdravil znane goste, med njimi so bili officialni zastopniki hrvaškega voditelja dr. Vladimira Mačeka, dr. Odič iz Čakovca, zastopnik Seljačke Sloge iz Zagreba, Petek; pa zastopnik mur-

skosoboškega Sokola Stopar, zastopnik ptujske delavnice Vzajemnosti; prišel je Jože Lacko, prišli so predsednik in tajnik DKFD, Korošec in Nemeč, zastopniki gasilcev, starih vojakov in drugih. Posebej so pozdravili dva urednika Večernika, Ivana Potrča in Franceta Gerželja.

Vladimir Kreft je imel pozdravni pogovor, saj je zaslужil največje priznanje ob gradnji domu.

V tem domu, kjer so se kasneje kovali značaji in se širila obzorja vaške kulture, so se na slavju spomnili tudi velikih kmečkih mož, padlih za pravice kmečkega ljudstva. Med njimi so bratje Radičevič, Matija Gubec, Božidar Aleksander Stamboljski, dr. Janež Novak in drugi. Ob spominu nanje je prek novega doma zadonelo: »Slava! Slava! Slava!«; praporji so se poveseli v čast državnih himni, ki se je razlagala v vroči nedeljsko opoldne.

Manifestacija je bila obleganja z govorom dr. Odiča, zastopnika dr. Mačka. Ta govor je sprožil vzklik dr. Mačku, hrvaškemu in srbskemu narodu in Jugoslaviji. Dr. Odič je naznajan svoje veselje, ker je dr. Maček izbral za odposlanca njega, da sme biti na »veliki slovenski kmet-sko-mladinski manifestaciji, ki nosi pomembnen poudarek v simboli veškega kmetstva«.

Predstavnik Sokolov iz Murske Sobote, Stopar, je poučaril potrebo po sodelovanju Sokola s kmečko mladino in menil, da morajo ostati skupaj enega srca in ene duše — »vse za slavo in veličino kralja in Jugoslavije.«

Predstavnik DELAVSKE VZAJEMNOSTI Lacko je prav tako opozoril na nujnost še tesnejšega sodelovanja delavcev in kmetov.

Tajnik zveze DKFD Ivan Nemeč je z živopisnim govorom razgibal množico. Govori so dosegli vrh v nastopu predsednika zveze Ivana Kronovščka, ki je sklenil zborovanje z misljijo o kladivarih nove vaške skupnosti. Poseben govor je bil pripravljen tudi za slovenske akademike, ki jih ni prišlo malo v Videm. V sicer kratkem govoru je prišlo do ne-soglasij med govornikom in akademiki. Govoril je nameč gospod Drobnič, ki je bil sicer naše gore list, a je bil neke vrste »zvezda repatic«, ki je po naključju za hipec zašla v komunistične sfere — nemara zato, da se v teh sfereh ne bi nikoli več pojavila. Kakšni so bili Drobničevi dejanski interesi, sploh ni pomembno, ker se kasneje ni uveljavil ne na eni ne na drugi strani.

Po otvoriti je tedanj režiser ljubljanskega narodnega gledališča dr. Bratko Kreft popeljal povorko pred spomenik pokojnega kralja Aleksandra Zedinitelja, kjer so položili venec iz svežega klasja, ovit z zelenimi trakovi. Nato je sledila pred domom himna Hej Slovani. Glavarstvo je nameč dovoljeno za pridretev le pod črnem pogojem: da udeleženci napolnijo cerkev in se poklonijo kralju. Otdot tudi ta ceremonija.

V Vidmu se je natrlo veliko domačinov. Popoldne so gledali igro učitelja Ernesta Tirana ZA STARO PRAVDO. V igro je vpletel tudi ljudsko petje. Tirani je predstavil v igri življenje in životarjenje kmečkega ljudstva pod gračinsko peto; predstavil je bolj našega kmata za svoje pravice izza Gubčevih časov ...

Nedelja, 30. julij 1939, je bila za videmske domačine zares veliki praznik. Ta praznik pa se je ponovil vselej tedaj, ko so kasneje vabili plakati na novo odško upravitelje v dvorani Gubčevega doma. Teh pridretev pa je bilo veliko in v kratkem času je zaživel tam ljudski oder.

LJUDSKA DRAMATURGIJA

Dom Matije Gubca si je pridobil sloves enega podeželskih kmečkih odrov, ki so ga oblikovali kmietje sami ... Kmalu so tam prirejali za

ODMEVI PO OTVORITVI DOMA

Slovenski tisk je že dan po otvoritvi zapisal, da je postal DOM MAČKA v Vidmu ob Ščavnici resničnost po zaslugu zmagovalne kmečke mladine, ki je tako najlepše pokazala svojo zavest ob severni meji. Kmetski list je zapisal, da pomeni dom »pravi prelom, saj se je mladi rod postavil na lastne noge, da povede ves narod k resničnemu prerodjenju.«

Kmetski list je zapisal, da je otvoritev zgodovinski narodnostni dogodek in prispevek za hitrejšo ljudsko rast in za vsestranski duhovni razvoj. Pridjal je, da je na predevčje gorenje na videmskem hribčku ogromen

URADNE OBJAVE

Leto XXI

Murska Sobota, dne 6. novembra 1986

Št.: 29

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠĆIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

VSEBINA

251. Ugotovitve in stališča o gospodarskih gibanjih, osebnih dohodkih, skupni in splošni porabi v I. polletju leta 1986 ter uresničevanje resolucije občine Murska Sobota v letu 1986
252. Ugotovitve, stališča, usmeritve in sklepi o uresničevanju programov SIS-družbenih dejavnosti v I. polletju 1986, bilanci sredstev in prispevnih stopenj v letu 1986
253. Ugotovitve, stališča in usmeritve o usmerjenem izobraževanju mladine in možnosti za zaposlovanje
254. Sklep o valorizaciji cen geodetskih storitev v občini Lendava
255. Sklep o valorizaciji cen geodetskih storitev v občini Gornja Radgona
256. Sklep o uvedbi krajevnega samoprispevka za območje krajevne skupnosti Razkrižje.
257. Poročilo o izidu glasovanja na referendumu za uvedbo krajevnega samoprispevka za območje krajevne skupnosti Razkrižje
258. Sklep o višini in minimalnih pogojih združevanja sredstev uporabnikov ptt storitev po osnovi združevanja deleža od vrednosti izgradnje novega telefonskega priključka

251

Na podlagi 165. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave št. 12/80) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora, dn 9. oktobra 1986, sprejela

UGOTOVITVE IN STALIŠČA o gospodarskih gibanjih, osebnih dohodkih, skupni in splošni porabi v I. polletju leta 1986 ter uresničevanje resolucije občine Murska Sobota v letu 1986.

Zbori občinske skupščine so na seji dne 9. oktobra 1986 obravnavali Informacijo o gospodarskih gibanjih, osebnih dohodkih, skupni in splošni porabi v I. polletju leta 1986 ter uresničevanje resolucije občine Murska Sobota v letu 1986 in

ugotovili:

V I. polletju letos je v občini Murska Sobota porasel celotni prihodek za 77,3 %, porabljeni sredstva 67,9 %, dohodek 129,4 %, čisti dohodek 128,6 %, sredstva za osebne dohodke 129,5 % in akumulacija skupaj s sredstvi rezerv za 121,2 % glede na enako obdobje leta 1985.

Z izgubo so poslovale štiri temeljne organizacije združenega dela v višini 1.125 milijonov dinarjev ali za 170,3 % več kot v I. polletju lani.

Dosežena gospodarska gibanja se v glavnem ujemajo z ocenjenimi za I. polletje 1986 s tem, da so nekatere dohodkovne postavke še na višjem nivoju. Mnogo hitrejše od ocenjenih so rasti dohodka, čiste dohodka in akumulacije.

Gospodarstvo občine je doseglo boljše rezultate kot v I. trimesečju letos, vendar pa je visok dohodek odraz za 9,4 indeksnih točk počasnejše rasti porabljenih sredstev od rasti prihodka. Ocenjuje se, da so dosežena porabljeni sredstva gospodarstva prikazana v premajhni višini, saj se je učinek revalorizacije surovin in materiala vsebovan v zalogah proizvodnje in gotovih proizvodov napram enakemu obdobju lani zmanjšal.

Zaskrbljujoče so spremembe v strukturi delitve dohodka, kjer se povečuje delež sredstev za skupno in splošno porabo, zmanjšuje pa delež za akumulacijo.

Neugodno je tudi večanje zalog, zlasti zalog blaga ter porast kratkoročnih kreditov za obratna sredstva.

Pozitiven premik se kaže pri izboljševanju reprodukcijske stopnje gospodarstva.

Stevilo organizacij, ki so poslovale z izgubo se je v primerjavi s trimesečjem letos izrazito zmanjšalo, vendar je izguba še vedno velika, dve organizaciji TOZD Elektro in TOZD Kladnica pa sta v polletju izkazovali celo izgubo na substanci.

Tudi v prvem polletju letos se nadaljujejo določeni negativni trendi iz preteklosti saj večine resolucijsko načrtovanih gibanj ne dosegamo. Zaostajajo zlasti gibanja industrijske in kmetijske proizvodnje ter produktivnosti dela, ugodna pa so gibanja na področju konvertibilnega izvoza.

Sredstva za osebne dohodke in skupno porabo delavcev gospodarstva so v globalu usklajena z določili resolucije, gibanja teh sredstev pa so po OZD različna in v nekaterih hitrejša od resolucijskih določil.

Sredstva skupne porabe so porasla hitreje od dohodka medtem ko je bila rast sredstev za splošno družbene potrebe počasnejša od rasti dohodka v gospodarstvu občine.

Na podlagi ugotovitev je Izvršni svet sprejel naslednja

stališča:

OZD v občini, ki ne dosegajo resolucijsko načrtovanih ciljev naj pripravijo konkretno akcijske programe z opredeljenimi aktivnostmi, ki

jih bodo podvzete do konca tega leta. Pri tem je potrebno dati poseben poudarek odgovornosti za njihovo izvajanje.

Vse OZD v občini, zlasti tiste, ki poslujejo z izgubo oz. so na meji rentabilnosti morajo z vso odgovornostjo analizirati obstoječe stanje, ugotoviti vzroke in posledice za doseganje slabših poslovnih rezultatov ter na tej podlagi pripraviti ukrepe in programe za saniranje stanja in izboljševanje poslovnih rezultatov v naslednjih obdobjih. V zvezi s tem morajo OZD z izgubo po vsakem trimesečnem poslovanju poročati Izvršnemu svetu o sprejetih ukrepih in aktivnostih, ki so jih podvzeti za odpravo negativnih gibanj.

V Panoniji, ki je v lanskem letu izkazala izgubo, v letošnjem polletju pa je sicer poslovala s pozitivnim rezultatom je potrebno spremljati izvajanje sanacijskega programa in poskrbeti, da se pozitivno poslovanje obdrži tudi na koncu leta in vnaprej.

V vseh organizacijah, kjer je bila rast porabljenih sredstev bistveno počasnejša od rasti celotnega prihodka je potrebno preveriti realnost prikazovanja porabljenih sredstev.

Vse OZD, kjer je prisotno zmanjševanje industrijske proizvodnje morajo analizirati vzroke za padanje proizvodnje ter podvzeti ukrepe za odpravo takšnih gibanj. Prav tako je nujno podvzemanje ukrepov za pospešitev kmetijske proizvodnje ter večje vključevanje OZD v vse oblike mednarodne menjave.

V razreševanje problemov v organizacijah združenega dela z motnjami v poslovanju se bodo vključili tudi predstavniki Izvršnega sveta, Medobčinske gospodarske zbornice in družbenopolitičnih organizacij.

Sredstva skupne porabe morajo naraščati skladno z določili resolucije, v okviru teh pa morajo SIS materialne proizvodnje podati realno oceno predvidenih zbranih in porabljenih sredstev, do konca leta.

Veterinarska postaja in Pomurski tisk TOZD Tiskarna morata v skladu z določili zakona o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za osebne dohodke, za skupno porabo delavcev in za določene poslovne stroške za leto 1986, poračunati preveč izplačana sredstva za osebne dohodke in skupno porabo delavcev v I. polletju letos in sicer za razliko med razpojerenimi sredstvi za I. polletje in izračunanimi možnimi sredstvi v UDS-1 obrazcu.

Do ugotovitve boljših poslovnih rezultatov v naslednjem periodičnem obračunu so dolžne za vsako mesečno povečevanje akontacij osebnih dohodkov pridobiti ustrezno mnenje Izvršnega sveta in le na tej podlagi povečevati osebne dohodke naslednje organizacije: Sobačna TOZD Tapetništvo TOZD Komunalna, Pomurski tisk TOZD Tiskarna in TOZD Kartonaža, Veterinarska postaja, Živilorejsko veterinarski zavod, DO Zunanja trgovina, DO Gozdno in lesno gospodarstvo, DO Kmetijsko gospodarstvo Rakičan ter DO Kmetijska zadružna Panonka.

Osnovna šola Grad, OŠ Kuzma, Strokovne službe SIS družbenih dejavnosti in delovna skupnost krajevnih skupnosti mesta Murska Sobota se opozarja na dosledno upoštevanje danih usmeritev IS SO Murska Sobota o možni rasti sredstev za osebne dohodke v negospodarstvu.

Številka: 30-11/86-3

Datum: 16/10/1986

Predsednik SO
Murska Sobota
Andrej GERENČER, l. r.

252

Na podlagi 165. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave, št. 12/80, 36/81, 11/84 in 4/86) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora dne 9. oktobra 1986 sprejela naslednje

ugotovitve, stališča, usmeritve in sklepi o uresničevanju programov SIS družbenih dejavnosti v I. polletju 1986. bilanci sredstev in prispevnih stopenj za leto 1986

Zbor združenega dela, Zbor krajevih skupnosti in Družbenopolitični zbor Skupščine občine Murska Sobota so obravnavali poročilo o izvajaju programov SIS družbenih dejavnosti v I. polletju 1986, bilanco sredstev in prispevne stopnje za leto 1986. Posamezne skupščine SIS so obravnavale izvajanje svojih programov in zagotavljanje sredstev za njihovo izvedbo. Zbori občinske skupščine so na osnovi ugotovitev, stališč, usmeritev in sklepov Izvršnega sveta, predlogov skupščin SIS in razprave v zborih sprejeli naslednje

UGOTOVITVE, STALIŠČA, USMERITVE IN SKLEPE

1. Zbor združenega dela, Zbor krajevih skupnosti in Družbenopolitični zbor Skupščine občine Murska Sobota sprejemajo poročilo o izvajaju programov SIS družbenih dejavnosti v I. polletju 1986, bilanco sredstev in spremembe prispevnih stopenj v predlaganem besedilu.

2. Zbori občinske skupščine ugotavljajo, da se vse dogovorjene naloge dosledno ne izvajajo. Izvajanje programov v organizacijah združenega dela je potekalo brez večjih motenj, razen v osnovnem zdravstvenem varstvu, kjer so prisotna izredno pereča kadrovska vprašanja, predvsem pomanjkanje zdravnikov. V osnovnem zdravstvu primanjkuje 30 zdravnikov, da bi se približali republiškim normativom. Prisotna je velika fluktuacija kadrov, kar se odraža v kvaliteti zdravstvenih storitev.

Prioriteta v osnovnem zdravstvenem varstvu se ne uresničuje, po večje je koriščenje zdravstvenih uslug izven regije. Socialno zdravstvena raven prebivalstva ni zadovoljiva. Pravice iz zdravstvenega varstva so obsežne za sredstva, ki se zberejo za zdravstveno varstvo. Kadrovska vprašanja je nujno reševati z ustreznim kadrovskim in štipendiskim politikom in zagotavljanjem drugih ustreznih pogojev.

2. V letu 1986 v občini nismo uspeli obdržati povprečnih prispevnih stopenj v SIS družbenih dejavnosti iz I. 1985. Na to so vplivali razširjeni programi dejavnosti pokrivanje izgub iz I. 1985 in uskladitev osebnih dohodkov z delavci v gospodarstvu.

3. Letni plani SIS morajo biti realno postavljeni tako glede opredelitev nalog kot tudi glede prispevnih stopenj. Ob pripravi poročil o izvajaju planov in bilance sredstev je potrebno izpostaviti probleme, ki so prisotni v posameznih dejavnostih.

4. Za doslednejšo izvajanje dogovorjenih nalog v letu 1986 je potrebno zaostriti konkretno odgovornost na vseh področjih dejavnosti, tako v izvajalskih organizacijah, kakor tudi pri uporabnikih storitev. Vse SIS morajo pripraviti akcijske programe za izvedbo sprejetih nalog.

5. SIS morajo sprejeti programe uskladitev osebnih dohodkov, ki mora biti izvedeno do konca tega leta v skladu z metodologijo in navodili sprejetih v republiških SIS.

6. Organizacije združenega dela, ki poslujejo z izgubo, morajo plačevati prispevke iz dohodka za SIS v skladu z zakoni in drugimi predpisi.

Številka: 021-14/86-1
V Murski Soboti, dne 9. oktobra 1986

Predsednik
skupščine občine M. Sobota
Andrej GERENČER l. r.

253

Na podlagi 165. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave, št. 12/80, 36/81, 11/84 in 4/86) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevih skupnosti in Družbenopolitičnega zpora dne 9. oktobra 1986 sprejela naslednje

ugotovitve, stališča in usmeritve o usmerjenem izobraževanju mladine in možnosti za zaposlovanje

Zbor združenega dela, Zbor krajevih skupnosti in Družbenopolitični zbor Skupščine občine Murska Sobota so na sejah dne 9. oktobra 1986 obravnavali problematiko usmerjenega izobraževanja in možnosti zaposlovanja mladine v občini Murska Sobota. Na osnovi stališč, predlogov in usmeritev Izvršnega sveta, razprava v zborih občinske skupščine so zbori sprejeli naslednje

ugotovitve, stališča in usmeritve

1. vzgojnoizobraževalni programi morajo odsevati razvoj in spremembe, ki izhajajo iz skupnih družbenih potreb in vrednot. Zato je spremeljanje izobraževalnih programov sprotna in trajna naloga.

Prenova programov za pridobitev izobrazbe v srednjem izobraževanju pomeni samo eno izmed faz v nenehnem procesu preobrazbe vzgoje in izobraževanja;

2. Dosedanji rezultati usmerjenega izobraževanja niso zadovoljni, zato je potrebno s konkretnimi predlogi posebej s strani združenega dela sodelovati pri prenovi programov srednjega usmerjenega izobraževanja;

3. Programi izobraževanja vsebinsko ne zadovoljujejo vseh želja mladih naše regije po izobraževanju. Naporji za pridobitev novih programov, oz. ohranitev sedanjih so bili veliki, vendar ne vedno uspešni. V Sloveniji smo preko sklepov republiške skupščine dobili možnost za ohranitev sedanjih in odpiranje novih programov na V. zahodnostni stopnji (področje tehničnih usmeritev in agroživilstva). Zato

v naši občini moramo vztrajati na določenem številu programov. V. zahodnostne stopnje in nikakor ne pristajati na tendence, prisotne tudi v našem združenem delu, mladino čimprej zaposliti in internu prizeti.

4. Pri izvajaju vzgojnoizobraževalnih programov v srednjem usmerjenem izobraževanju je vložiti maksimalne napore za kvaliteten dvig vzgojnoizobraževalnega dela. Hkrati ob uvajanju novih vzgojnoizobraževalnih programov je potrebno zagotavljati ustrezone pogoje za njihovo izvajanje.

5. Za poenotenje šolske mreže v regiji morajo svojo vlogo odigrati Skupnost pomurskih občin, medobčinske družbenopolitične organizacije in medobčinska gospodarska zbornica.

6. S problematiko zaposlovanja mladim je neposredno povezan problem pripravnštva. Pripravnštvo ne pomeni formalizma ampak zaključek izobraževanja, možnost združenega dela, da svojim potrebam ustrezeno oblikuje kadre, mladim pa omogoči zaključek izobraževanja posamezne stopnje.

S posebno združbeno akcijo bo potrebno animirati celotno združeno delo, da bi skušali mladim, ki uspešno končajo šolanje, zagotoviti vsaj opravljanje pripravnštva in si prizadevati tudi za njihovo stalno zaposlitev. Število mladim, ki uspešno končajo šolanje, presega trenutne potrebe združenega dela v regiji, zato bo potrebno iskati rešitev v širšem slovenskem prostoru.

7. Organizacije združenega dela morajo upoštevati realne dolgoročne kadrovske potrebe, ki jih pogojujejo ustrejni razvojni programi. Zaradi nenačrtih in kratkoročnih kadrovskeh potreb, ki jih izkazujejo delovne organizacije, ni možno načrtno in dolgoročno usmerjati mladino v izobraževanje za poklice, ki jih združeno delo potrebuje. Med drugimi je to tudi eden od vzrokov, da prihaja do razkoraka med ponudbo in povpraševanjem po kadrih.

8. Kljub številnim zelo zavezujocim sklepom poteka kadrovska štipendirjanje v nasprotju s sprejetimi sklepi. Podatki o kadrovskem štipendirjanju so porazni, kar je v veliki meri odraz slabega angažiranja poslovodnih struktur pri spremeljanju in uresničevanju dogovorjenih kadrovske politike.

Potrebitno je pripraviti analizo izvajanja štipendijske politike v posameznih OZD, prav tako pa tudi gibanje kadrovske strukture v zadnjih letih, trenutno strukturo in strukturo, načrtovano v prihodnjem srednjoročnem in dolgoročnem obdobju.

9. Sledherna organizacija združenega dela bi moralna v zvezi z izvajanjem pripravnštva, štipendirjanja oziroma kadrovske politike, narediti analize v svoji lastni sredini in stanje spremenjati na lastnih spoznanjih.

10. Vodstveni in vodilni delavci ter samoupravni organi morajo spodbujati večje razpisovanje in dodeljevanje kadrovskeh štipendij in se zavzemati za izvajanje pripravnštva. V OZD, kjer doslej še niso razpisali kadrovske štipendij in niso sprejemali pripravnikov, naj samoupravni organi in družbenopolitične organizacije dajo pobudo za spremenjanje dosedanja prakse.

11. Pri sprejemanju delavcev na razpisana dela in naloge naj se spodbujajo preizkusni sposobnosti. Prednost pri sprejemanju v delovno razmerje naj se daje delavcem iz socialno ogroženih družin.

12. Na področju zaposlovanja bi bilo nujno pripraviti analizo o vzrokih odhajjanju in nevračanju mladih strokovno usposobljenih kadrov iz občine; pregled stanja o pripravnikih in ostalih iskalcih zaposlilitve po posameznih profilih, s prikazom realnih možnosti za vključevanje v združeno delo pomurske regije in eventualno tudi izven regije.

Številka: 10-3/86-1
V Murski Soboti, dne 9. oktobra 1986

Predsednik
skupščine občine M. Sobota
Andrej GERENČER l. r.

254

Na osnovi 316. člena Statuta občine Lendava (Uradne objave, št. 37/81 in na osnovi 5. člena Odioka o cenah za geodetske storitve v občini Lendava (Uradne objave pomurskih občin, št. 8/74) je Izvršni svet Skupščine občine Lendava na 11. seji, dne 25. 9. 1986, sprejel

**SKLEP
o valorizaciji cen geodetskih storitev**

1. člen

S tem sklepom se določajo cene geodetskih storitev za potrebe občanov, državnih organov, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, društev in civilnih oseb, ki jih opravlja občinski upravni organ, pristojen za geodetske zadeve občine Lendava.

2. člen

Cene iz 1. člena tega sklepa so:

Zap.	Vrsta in obseg del	Cena geodetskih storitev
------	--------------------	--------------------------

1. PARCELACIJA	1. Navezava na geodetsko mrežo	6.800 din
	2. Parcelacija	
	2.1. Parcelacija parcel v velikosti do 0,3 ha na dva dela	18.900 din

Cene iz 1. člena tega sklepa so:

Zap. št.	Vrsta in obseg del	Cena geodetskih storitev
2.2. Za vsak nadaljnji 0,3 ha	5.600 din	
2.3. Za vsako dodatno novo parcelo	4.800 din	
2.4. Parcelacija gozdnih parcel — cena se poveča za 50 %		
2. PARCELACIJA NA OSNOVI ZAZIDALNIH OZ. UREDIT- VENIH NÄČRTOV		
1. Navezava na geodetsko mrežo	6.800 din	
2. Parcelacija za obod		
2.1. Za vsak lom meje oboda	4.000 din	
2.2. Za vsako novo nastalo parcelo	4.800 din	
3. EKSPROPRIACIJA DOLŽINSKIH OBJEKTOV		
1. Navezava na geodetsko mrežo	6.800 din	
2. Hektiometer (100 m) ekspropriacije	27.200 din	
4. PRENOS POSESTNIH MEJA PO PODATKIH ZEMLJIŠKE- GA KATASTRA		
1. Navezava na geodetsko mrežo	6.800 din	
2. Določitev meje		
2.1. Za grafično izmero za 2 mejni točki	14.800 din	
2.2. Za vsako nadaljnjo mejno točko	4.600 din	
2.3. Za numerično izmero za dve (2) mejni točki	8.000 din	
2.4. Za vsako nadaljnjo točko	3.200 din	
2.5. Prenos meja gozdnih parcel — cena se poveča za 50 %		
5. UGOTOVITEV MEJE V MEJNEM UGOTOVITVENEM PO- STOPKU		
1. Navezava na geodetsko mrežo	6.800 din	
2. Ugotovitev meje		
2.1. Za dve mejni točki	11.200 din	
2.2. Za vsako nadaljnjo mejno točko	3.200 din	
6. POSNETKI ZA LOKACIJSKO DOKUMENTACIJO IN POSNETKI NOVOZGRAJENIH STAVB IN OBJEKTOV		
1. Do 0,5 ha	14.400 din	
2. Za vsakih nadalnjih 0,25 ha	4.600 din	
3. Za večje družbene objekte in situacije se obračun stroškov vrši po dejansko porabljenem času		
7. ZAKOLIČBE STAVB IN OBJEKTOV		
1. Stanovanjska stavba ali garaža	8.000 din	
2. Industrijska zgradba — po dejansko porabljenem času		
8. Cenam storitev po tem ceniku se dodajo materialni stroški (mejniki, količki, kilometrina ...) in stroški figuranta po dejansko porabljenem času ter se obračunavajo po tarifi, ki velja ob dnevu izdelave geodetskih storitev.		
9. V izjemnih primerih, kjer ni mogoče obračunavati stroškov po ceniku, se uporabljajo naslednje urne cene:		
— za terensko geodetsko delo ura po	2.500 din	
— za pisarniško geodetsko delo ura po	2.000 din	
— za risarsko geodetsko delo ura po	1.200 din	
— za figurantsko delo ura po	1.000 din	
10. Cena za prevoženi kilometer znaša	100 din	
11. Za meritve v zimskem času, ki se šteje od 1. 12. do 1. 3., oziroma traja tri mesece, se cena poveča za 30 %, če se meritve izvajajo v tem času na zahtevo naročnika.		

3. člen

Valorizirane cene geodetskih storitev veljajo s 1. 10. 1986.

4. člen

Z dnem uveljavitve tega sklepa preneha veljati sklep Izvršnega sveta Skupščine občine Lendava o valorizaciji cen geodetskih storitev, ki je bil sprejet dne 24. 3. 1986 z začetkom veljave s 1. 4. 1986.

5. člen

Ta sklep se objavi v Uradnih objavah Pomurja.

Številka: 38-1/86-2
Lendava, 25. 9. 1986

Predsednik
izvršnega sveta
Jože KURONJA

255

Na podlagi 16. člena zakona o geodetski službi (Uradni list SRS, št. 23/76) ter na podlagi odloka o cenah za geodetske storitve v občini Gornja Radgona (Uradni objave, št. 6/85) je izvršni svet skupščine občine G. Radgona na seji, dne 23/10/1986 sprejel

SKLEP o valorizaciji cen geodetskih storitev

1.

S tem sklepom se določajo cene geodetskih storitev za potrebe občanov, državnih organov, organizacij zdrženega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, društev in civilnih oseb, ki jih opravlja občinski upravni organ, pristojen za geodetske zadeve občine G. Radgona.

Cene iz 1. točke tega sklepa so:

Zap. št.	Vrsta in obseg del	Cena geodetske storitev
1. PARCELACIJA		
1. Navezava na geodetsko mrežo	6.800 din	
2. Parcelacija		
2.1. Parcelacija parcel velikosti do 0,3 ha na dva dela	18.900 din	
2.2. Za vsak nadaljnji 0,3 ha	5.600 din	
2.3. Za vsako dodatno novo parcelo	4.800 din	
2.4. Parcelacija gozdnih parcel — cena se poveča za 50 %		
2. PARCELACIJA NA OSNOVI ZAZIDALNIH OZ. UREDIT- VENIH NÄČRTOV		
1. Navezava na geodetsko mrežo	6.800 din	
2. Parcelacija za obod		
2.1. za vsak lom meje oboda	4.000 din	
2.2. za vsako novo nastalo parcelo	4.800 din	
3. EKSPROPRIACIJA DOLŽINSKIH OBJEKTOV		
1. Navezava na geodetsko mrežo	6.800 din	
2. Hektiometer (100 m) ekspropriacije	27.200 din	
4. PRENOS POSESTNIH MEJA PO PODATKIH ZEMLJIŠKE- GA KATASTRA		
1. Navezava na poligonsko mrežo	6.800 din	
2. Določitev meje		
2.1. za grafično izmero za 2 mejni točki	14.800 din	
2.2. za vsako nadaljnjo mejno točko	4.600 din	
2.3. za numerično izmero za 2 mejni točki	8.000 din	
2.4. za vsako nadaljnjo točko	3.200 din	
2.5. prenos meja gozdnih parcel — cena se poveča za 50 %		
5. UGOTOVITEV MEJE V MEJNEM UGOTOVITVENEM PO- STOPKU		
1. Navezava na geodetsko mrežo	6.800 din	
2. Ugotovitev meje		
2.1. za dve mejni točki	11.200 din	
2.2. za vsako nadaljnjo mejno točko	3.200 din	
6. POSNETKI ZA LOKACIJSKO DOKUMENTACIJO IN POSNETKI NOVOZGRAJENIH STAVB IN OBJEKTOV		
1. Do 0,5 ha	14.400 din	
2. Za vsakih nadalnjih 0,25 ha	4.600 din	
3. za večje družbene objekte in situacijo se vrši obračun stroškov po dejansko porabljenem času.		
7. ZAKOLIČBE STAVB IN OBJEKTOV		
1. Stanovanjska stavba in garaža	8.000 din	
2. Industrijska zgradba — po dejansko porabljenem času		
8. Cenam storitev po tem ceniku se dodajo materialni stroški (mejniki, količki, kilometrina ...) in stroški figuranta po dejansko porabljenem času ter se obračunavajo po tarifi, ki velja ob dnevu izdelave geodetskih storitev.		
9. V izjemnih primerih, kjer ni mogoče obračunavati stroškov po ceniku, se uporabljajo naslednje urne cene:		
— za terensko geodetsko delo ura po	2.500 din	
— za pisarniško geodetsko delo ura po	2.000 din	
— za risarsko geodetsko delo ura po	1.200 din	
— za figurantsko delo ura po	1.000 din	
10. Cena za prevoženi kilometer znaša	100 din	
11. Za meritve v zimskem času, ki se šteje od 1. 12. do 1. 3., oziroma traja tri mesece, se cena poveča za 30 %, če se meritve izvajajo v tem času na zahtevo naročnika.		

III.

Z dnem uveljavitve tega sklepa preneha veljati sklep izvršnega sveta SO Gornja Radgona o cenah geodetskih storitev, ki je bil sprejet na seji, dne 27/3/1986 (Uradni objave, št. 12/86).

IV.

Ta sklep začne veljati z dne 3/11/1986.

Številka: 38-15/83
G. Radgona, dne 23/10/1986

PODPREDSEDNIK
izvršnega sveta SO G. Radgona
Jože FARIČ, oec.

256

Na podlagi 3. in 8. člena zakona o samoprispevku (Uradni list SR Slovenije, št. 35/85) in 39. člena statuta krajevne skupnosti Razkrije je skupščina krajevne skupnosti Razkrije na seji dne 28. 10. 1986 sprejela

SKLEP O UVEDBI KRAJEVNEGA SAMOPRISPEVKA ZA OBMOČJE KRAJEVNE SKUPNOSTI RAZKRÍJE

1.

Na podlagi odločitve delovnih ljudi in občanov krajevne skupnosti Razkrije na referendumu dne 26. 10. 1986, ki so se z 67,3 % glasovalnega izida odločili za uvedbo krajevnega samoprispevka, se za obdobje petih let in to od 1. 12. 1986 do 30. 11. 1991 uvede krajevni sa-

moprpispevki, ki se sme uporabiti za sofinanciranje asfaltiranja krajnih cest, adaptacije mrljške vežice, odkup zemljišča za razširitev pokopališča, ureditve avtobusnih postajališč, vzdrževanje drugih komunalnih objektov ter naprav skupne rabe in funkcionalne dejavnosti krajne skupnosti.

1. člen

Krajni samoprpispevki znaša:

I. v obdobju od 1. 12. 1986 do 30. 4. 1988 v denarju:

(dodatni samoprpispevki)

- 2 % od neto osebnih dohodkov iz delovnega razmerja,
- 20 % od vsakega leta veljavnega katastrskega dohodka,
- 2 % od osnove od katere se plačujejo prispevki za pokojnino in invalidsko zavarovanje od dohodkov občanov, ki samostojno opravlajo gospodarsko ali poklicno dejavnost kot glavni poklic oziroma od osnove, ki ustreza petkratnemu pavšalnemu letnemu znesku davka občani, ki opravlajo dejavnost kot postranski poklic,
- 2 % od pokojnin,

— 2 % od osnove, ki ustreza letnemu poprečnemu osebnemu dohodu v SR Sloveniji v preteklem letu občani s stalnim prebivališčem v krajne skupnosti Razkrije, ki so na začasnom delu v tujini.

II. v obdobju od 1. 5. 1988 do 30. 11. 1991 v denarju in delu:

a) v denarju:

- 5 % od neto osebnih dohodkov iz delovnega razmerja,
- 25 % od vsakega leta veljavnega katastrskega dohodka,
- 5 % od osnove od katere se plačujejo prispevki za pokojnino in invalidsko zavarovanje od dohodkov občanov, ki samostojno opravlajo gospodarsko ali poklicno dejavnost kot glavni poklic oziroma od osnove, ki ustreza petkratnemu pavšalnemu letnemu znesku davka občani, ki opravlajo dejavnost kot postranski poklic,
- 5 % od pokojnin,
- 5 % od osnove, ki ustreza letnemu poprečnemu osebnemu dohodu v SR Sloveniji v preteklem letu občani s stalnim prebivališčem v krajne skupnosti Razkrije, ki so na začasnom delu v tujini.

b) v delu:

- en delovni dan letno prispevajo gospodarji gospodarstev, ki imajo do 2 ha zemljišč,
- dva delovna dneva letno prispevajo gospodarji gospodarstev, ki imajo nad 2 ha zemljišč.

En delovni dan se v primeru neizpolnitve ovrednoti s 3.000 din. Svet krajne skupnosti je pristojen, da vsako leto v skladu z uradno ugotovljenimi gibanji cen na novo ovrednoti denarno vrednost neizpolnjene samoprpispevki v delu.

Samoprpispevki so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen zakona o samoprpispevku.

3. člen

Samoprpispevki, ki se plačuje od osebnih dohodkov iz delovnega razmerja in pokojnin, obračunava in odtegne izplačevalce osebnega dohodka oziroma pokojnine; samoprpispevki, ki ga plačujejo občani, ki s samostojnim osebnim delom opravlajo kmetijsko, gospodarsko ali poklicno dejavnost, obračunava in odtegne pristojna uprava za družbene prihodke. Ostale oblike samoprpispevka odmeri krajna skupnost Razkrije in o višini ter roku pismeno obvesti vsakega zavezanca.

4. člen

O uporabi sredstev, ki bi morebiti ostala po zadostitvi potreb, radi katerih je samoprpispevki uveden, odloči skupščina krajne skupnosti Razkrije na podlagi prehodnega mnenja zbora občanov.

5. člen

Sredstva krajne skupnosti Razkrije se zbirajo na žiro računu krajne skupnosti Razkrije številka 51930-842-029-8579.

6. člen

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah po murskih občin, uporablja pa se od 1. 12. 1986 dalje.

Številka: 14—17/86

Datum: 28. 10. 1986

Predsednik skupščine KS Razkrije:
Emil STOJKO, l. r.

257

Na podlagi 12. člena zakona o referendumu in o drugih oblikah osebnega izjavljanja (Uradni list SR Slovenije, št. 23/77) volilna komisija krajne skupnosti Razkrije objavlja

POROČILO

o izidu glasovanja na referendumu za uvedbo krajne skupnosti Razkrije

Na referendumu za uvedbo krajne skupnosti Razkrije v krajni skupnosti Razkrije, ki je bil izveden v nedeljo dne 26. 10. 1986, so bili doseženi naslednji glasovalni rezultati:

Volilna enota	Štev. volilnih upravičencev	glasovalo	neveljavnih glasovnic	glas. ZA	glas. PROTI
1. Globoka, Kopriča, Šprinc	280	258	—	229 (81,8 %)	29
2. Razkrije, Veštica	423	411	—	301 (71,2 %)	110

3. Šafarsko, Gibina	439	403	1	238 (54,2 %)	164
SKUPAJ:	1142	1072	1	768 (67,3 %)	303

Volilna komisija krajne skupnosti Razkrije ugotavlja, da je referendum izveden v skladu z zakonom, in da je za uvedbo krajne skupnosti Razkrije glasovala večina volilnih upravičencev ter je tako krajne skupnosti Razkrije sprejet.

Štev.: 14-16/86
Datum: 26. 10. 1986

Predsednik volilne komisije
krajne skupnosti Razkrije:
Andrej OHMAN, l. r.

258

SKLEP O VIŠINI IN MINIMALNIH POGOJIH ZDRUŽEVANJA SREDSTEV UPORABNIKOV PTT STORITEV PO OSNOVI ZDRUŽEVANJA DELEŽA OD VREDNOSTI IZGRADNJE NOVEGA TELEFONSKEGA PRIKLJUČKA

I. Novi telefonski naročniki združujejo določen znesek kot delež od vrednosti izgradnje novega telefonskega priključka (v nadaljnjem besedilu: delež), ki ga vsako leto ugotovi komisija za družbenoekonomske odnose Skupščine SIS za PTT promet Slovenije in ga posreduje Območnemu SIS za PTT promet.

2. Združevanja deleža ni v naslednjih primerih:

a) Če občani, OZD, druge samoupravne organizacije in skupnosti ter družbenopolitične skupnosti v okviru krajne skupnosti na osnovi posebnih pogodb ali sporazumov v celoti zagotovijo sredstva, (finančna, material, delo) za izgradnjo krajne skupnosti Razkrije telefonskega omrežja, najmanj vključno s povezavo do krajne telefonske centrale.

b) Pri preselitvi telefonskega naročnika na območje Slovenije, ne glede na to ali je postal telefonski naročnik pred uvedbo ali po uvedbi deleža.

V primeru, če gre za preselitev v krajne skupnosti, kjer se gradi krajne telefonsko omrežje na osnovi posebnih pogodb ali sporazumov, Območna SIS za PTT promet, na območju katere je krajna skupnost, v katero se telefonski naročnik preseli, poravna krajne skupnosti oz. investitorju delež na podlagi pogodbe oz. sporazuma, da se je telefonski naročnik vključil v izgradnjo krajne skupnosti Razkrije telefonskega omrežja. Delež se poravna v višini vsakokratnega prispevka za SIS, ki velja ob dnevu preselitve naročnika. Telefonski naročnik plača le morebitno razliko med potrebnimi sredstvi na naročnika in višino deleža.

Višina potrebnih sredstev na naročnika se ugotovi na osnovi projektno dokumentacije.

V primeru, če se telefonski naročnik preseli na območje, kjer ni tehničnih možnosti za vključitev v telefonsko omrežje, ne glede na potek časa od njegove preselitev.

c) Dedič, ki prevzame naročniški telefon v istem stanovanju.

d) Razvezani zakonec, ki na podlagi sporazuma ali odločbe sodišča postane imetnik stanovanjske pravice pa ni telefonski naročnik, v primeru, če zakonec, ki se izseli in je telefonski naročnik, ne zahteva preselitev telefona.

e) Uporabnik stanovanja, ki prevzame naročniški telefon pod pogojem, da dosedanja telefonski naročnik ni zahteval preselitev telefona. Za uporabnika stanovanja se štejejo imetnik stanovanjske pravice in naslednje osebe, ki z njim stalno stanujejo: zakonec ali oseba katere dalj časa trajajoča življenska skupnost z imetnikom stanovanjske pravice ima po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih enake pravne posledice, kot zakonska zveza, otroci, posvojenci, starši in posvojitelji imetnika stanovanjske pravice in njegovega zakonaka, tisti, ki jih je imetnik stanovanjske pravice dolžan vzdrževati po zakonu in tisti, ki najmanj dve leti živijo z imetnikom stanovanjske pravice v ekonomski skupnosti.

f) Pravni naslednik pravne osebe, ki skupaj s poslovnimi prostori prevzame tudi naročniške telefonske naprave.

3. Območna SIS za PTT promet lahko določi nižji delež ali oprosti plačila deleža invalida s 100 % telesno okvaro, ugotovljeno po predpisih o invalidskem zavarovanju, invalida z manj kot 100 % telesno okvaro, ki prejemajo dodatek za pomoč in posrežbo ter slepe.

4. Združevanje po osnovi deleža je nižje v naslednjih primerih: Če občani, OZD, druge samoupravne organizacije in skupnosti ter družbenopolitične skupnosti v okviru krajne skupnosti, na osnovi posebnih pogodb ali sporazumov zagotovijo potrebnna sredstva na naročnika za izgradnjo krajne skupnosti Razkrije telefonskega omrežja, vendar brez povezave s krajne telefonsko centralo in je tako zagotovljeni znesek nižji od dogovorjenega deleža, plačajo še razliko med deležem in že zagotovljenimi potrebnimi sredstvi na naročnika. Višina potrebnih sredstev na naročnika se ugotovi na osnovi projektno dokumentacije.

5. O višini znižanega zneska združevanja deleža in o drugih vlogah v zvezi s plačilom deleža odloča Komisija za samoupravni sistem in družbenoekonomske odnose Območne SIS za PTT promet M. Sobota.

6. Delež se plača v enkratnem znesku ali v dveh enakih obrokih. Celotni delež mora biti plačan pred vključitvijo telefonskega priključka.

7. Ta sklep velja osmi dan od objave v URADNIH OBJAVAH pomurskih občin, uporablja pa se od 1. oktobra 1986 dalje.

PREDSEDNIK SKUPŠČINE OSIS:
Aleksander MARIĆ

VESTNIK DELEGATSKI

Delegatsko glasilo občine
Murska Sobota
Številka 6
Leto VI
6. novembra 1986

VSEBINA 6. ŠTEVILKE DELEGATSKEGA VESTNIKA

- predsedniki zborov Skupščine občine Murska Sobota sklicujejo sejo za dne 20. november 1986
- osnutek odloka o zagotavljanju sredstev za vzdrževalna dela na skupnih objektih in napravah na melioracijskih območjih občine Murska Sobota
- osnutek odloka o prispevku iz osebnega dohodka delavcev za zagotavljanje sredstev za intervencije v proizvodnji hrane in za izvajanje programa občinskih blagovnih rezerv v letu 1987.

— predsedniki zborov Skupščine občine Murska Sobota sklicujejo

6. sejo Zbora združenega dela
6. sejo Zbora krajevnih skupnosti
6. sejo Družbenopolitičnega zpora
Seje bodo
v četrtek, dne 20. novembra 1986, ob 8. uri
v prostorih Skupnosti za požarno varnost
(Gasilski dom), Cankarjeva 51, M. Sobota
Predsednika Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti
predlagata naslednji

dnevni red:

1. izvolitev in poročila verifikacijskih komisij;
2. potrditev zapisa skupnega zasedanja zborov občinske skupščine, z dne 9. oktobra 1986;
3. osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986—1990 v letu 1987;
4. osnutek resolucije o uresničevanju družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1986—1990 v letu 1987;
5. ugotovitve, stališča in predlogi o problematiki Romov v občini Murska Sobota;
6. ugotovitve, stališča in usmeritve o izvajanjiju davčne politike;
7. periodični delovni načrt Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zpora Skupščine občine Murska Sobota za IV. trimesec 1986;
8. družbeni dogovor o priznavalnih udeležencev NOV;
9. osnutek odloka o priznavalnih udeležencev NOV;
10. predlog odloka o sprejetju zazidalnega načrta ob Razlagovi ulici v M. Soboti;
11. predlog odloka o sprejetju zazidalnega načrta za naselje Dokležanje;
12. osnutek odloka o zagotavljanju sredstev za vzdrževalna dela na skupnih objektih in napravah na melioracijskih območjih občine M. Sobota;
13. osnutek odloka o prispevku iz OD delavcev za zagotavljanje sredstev za intervencije v proizvodnji hrane in za izvajanje programa občinskih blagovnih rezerv v letu 1987;

— odlok o zagotavljanju sredstev za vzdrževalna dela na skupnih objektih in napravah na melioracijskih območjih občine Murska Sobota

1. člen

Na podlagi tega odloka zagotavljajo lastniki in uporabniki kmetijskih zemljišč na melioracijskih območjih opredeljenih z odkoli o uvedbi melioracijskih postopkov v katastrskih občinah v občini Murska Sobota nadomestilo za kritje stroškov za vzdrževalna dela na skupnih objektih in napravah.

2. člen

Višina nadomestila iz prejšnjega odstavka se določi v skladu s programom vzdrževalnih del, ki ga za vsako prihodnje leto sprejme Kmetijska zemljiščna skupnost občine Murska Sobota najpozneje do 30. 11. v tekočem letu in v skladu s površino zemljišč, ki jih ima posamezen lastnik oz. uporabnik v lasti oz. uporabi na melioracijskem območju.

3. člen

Program vzdrževalnih del obsegajo:

- skupne objekte in naprave, ki jih je treba vzdrževati s sredstvi, zbranimi na podlagi tega odloka,

14. osnutek odloka o organizaciji in delovanju sistema za opazovanje in obveščanje občine M. Sobota;
15. osnutek odloka o organizaciji in delovanju sistema za opazovanje in obveščanje na območju pomurske pokrajine;
16. osnutek odloka o ureditvi nekaterih vprašanj s področja zasebne obrti v občini M. Sobota;
17. soglasja k statutu:

- zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Maribor, p. o. ter sklep o spremembah uskladitvene odločbe o ustanovitvi Zavoda za spomeniško varstvo Maribor;
- Pokrajinskega arhiva Maribor, p. o.

18. delegatska vprašanja in odgovori na vprašanja;
19. predlogi, sklepi, mnenja in obvestila;

Delegati DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA bodo obravnavali 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 14., 15., 18. in 19. točko zgoraj predlagane dnevnega reda.

Gradivo za obravnavo 3. točke dnevnega reda je bilo objavljeno v časopisu Delo, dne 28. oktobra 1986, objavljeno pa bo tudi v PO-ROČEVALCU Skupščine SR Slovenije.

Ugotovitve in stališča IS občinske skupščine bodo posredovane vodjem delegacij in vodjem konference delegacij, ter delegatom družbenopolitičnega zpora.

Gradivo za obravnavo 4. točke bo objavljeno v 7. številki Delegatskega vestnika, dne 13. novembra 1986.

Gradivo za obravnavo 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. in 17. točke dnevnega reda je bilo posredovano vodjem delegacij in vodjem konference delegacij, ter delegatom občinske skupščine za 9. oktober 1986, zato ga ponovno ne posredujemo.

Gradivo za obravnavo 12. in 13. točke dnevnega reda je objavljeno v današnji številki Delegatskega vestnika.

Gradivo za obravnavo 2., 14., 15. in 16. točke bo posredovano vodjem delegacij in vodjem konference delegacij, ter delegatom družbenopolitičnega zpora.

* Informacija k 18. točki dnevnega reda bo podana na seji.

— vzdrževalna dela, ki jih je treba opraviti na objektih in napravah iz prejšnje alinec,

— finančno ovrednotenje vzdrževalnih del,

— površino kmetijskih zemljišč na posameznem melioracijskem območju ter stroške vzdrževalnih del na hektar kmetijskega zemljišča na melioracijskem območju.

4. člen

Za skupne objekte in naprave se po tem odloku štejejo melioracijski jarki, cevna drenaža, cevni propusti, mostovi, водne zapornice in protivetni pasovi ter poljske ceste, ki so v melioracijskem območju.

5. člen

Za vzdrževalna dela, ki jih je treba opraviti, se štejejo:

- a) Pri vzdrževanju melioracijskih jarkov:

- preprečitev prekomernega zaraščanja,

- vzdrževanje brežine jarkov in preprečitev njihovega drsenja,

2 — DELEGATSKI VESTNIK

- odstranitev naplavin na dnu jarka,
- čiščenje cevnih propustov, mostov in vzdrževanje vodnih zapornic,
- b) Pri vzdrževanju cevne drenaže:
 - redno čiščenje izlivk od travne zarasti in zemlje,
 - izpiranje in čiščenje mulja in cevne drenaže,
 - izvajanje drugih vzdrževalnih del, ki so potrebna za normalno delovanje cevne drenaže.
- c) Pri vzdrževanju cest in cestnih objektov:
 - redno vzdrževanje in gramoziranje utrjenih poljskih cest, ter košnja ban-
 - kin,
 - redno vzdrževanje poljskih poti s košnjo zarasti in zasipanjem jam,
 - vzdrževanje mostov in cestnih propustov.

6. člen

Na osnovi strokovnih ugovoritev Kmetijsko zemljiške skupnosti in programa iz 2. člena tega odloka se opravi kalcifikacija in podrahljavanje kmetijskih zemljišč, ter izpiranje drenažnih cevi. Sredstva za izvedbo se lahko zagotovijo s kreditom pri DO KZ Panonka.

7. člen

Vzdrževalna dela odda investitor melioracije v izvedbo najugodnejšim ponudnikom, ki so lahko tudi melioracijske ali strojne skupnosti in lastniki ali uporabniki kmetijskih zemljišč na melioracijskem območju.

Investitor melioracije sklene z izvajalci vzdrževalnih del pogodbo, s katero se dogovori zlasti o obsegu vzdrževalnih del in času, v katerem morajo biti ta dela opravljena, ter o ceni za ta dela.

8. člen

Na podlagi programa vzdrževalnih del in vsakoletnega sklepa Kmetijske skupnosti občine Murska Sobota izda Uprava za družbene prihodke občine Murska Sobota vsem lastnikom in uporabnikom kmetijskih zemljišč na melioracijskem območju odločbo o obračunu nadomestila za kritje stroškov za vzdrževalna dela na skupnih objektih in napravah na melioracijskem območju.

Zavezanci vplačajo nadomestila v obliki trimesečnih akontacij, kot to določajo predpisi, ki veljajo za odmero in pobiranje davkov.

Podatke o zavezancih in višino nadomestila sporoči Upravi za družbene prihodke občine Murska Sobota investitor melioracije najkasneje do 31. 1. za tekoče leto.

9. člen

Sklep o višini nadomestila za posamezno melioracijsko območje sprejme na osnovi programa vzdrževalnih del v posameznem letu Kmetijska zemljiška skupnost občine Murska Sobota do roka iz 2. člena tega odloka.

10. člen

Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati 6. člen Odloka o uvedbi melioracijskega postopka v delih k. o. Moravci, Markišavci, Puconci, Nemčav-

— odlok o prispevku iz osebnega dohodka delavcev za zagotavljanje sredstev za intervencije v proizvodnji hrane in za izvajanje programa občinskih blagovnih rezerv v letu 1987

1. člen

Za uresničevanje ciljev in nalog pri družbeni organizirani proizvodnji hrane v skladu s planskimi akti občine za obdobje 1986—1990 in za izvajanje programa občinskih blagovnih rezerv, se s tem odkonom predpisuje za leto 1987 prispevek iz osebnega dohodka delavcev po stopnji 0,65 %.

Od te stopnje skupnost za pospeševanje kmetijstva razvrsti 0,50 % za intervencije v proizvodnji hrane, 0,15 % pa za občinske blagovne rezerve.

2. člen

Sredstva iz prejšnjega člena se v letu 1987 uporabijo za:

- sofinanciranje nalog po letnem dogovoru o enotni politiki in ukrepih pri pospeševanju proizvodnje hrane v SR Sloveniji,
- za pospeševanje živinoreje na domaći krmnici osnovi,
- za pospeševanje družbeno organizirane pridelave poljščin, sadja in vrtnin in intenzifikacijo proizvodnje,
- za izobraževanje kmetijskih proizvajalcev,
- za delovanje kmetijske pospeševalne službe in pospešitev prenosa znanja v proizvodnjo,
- za delno pokrivanje stroškov prostorskih in ureditvenih operacij,
- za nabavljanie blaga za občinske blagovne rezerve, obnavljanje rezerv, zagotavljanje skladiščnih prostorov in krije skladiščnih in manipulativnih stroškov.

3. člen

Sredstva iz 1. člena tega odloka se zbirajo pri Skupnosti za pospeševanje kmetijstva občine Murska Sobota. Ta jih razporedi v skladu z določili 2. člena tega odloka z letnim programom dela in predračunom ločeno za področje intervencij v proizvodnji hrane in za področje finančiranja programa občinskih blagovnih rezerv. Program in predračun potrdi izvršni svet občine, ki je tudi odredobodajec za izplačila iz sredstev, ki so razporejena za finančiranje občinskih blagovnih rezerv.

4. člen

Osnova za obračunavanje in plačevanje prispevka iz 1. člena tega odloka je osebni dohodek, namenjen za zadovoljevanje delavčevih osebnih potreb, skupnih potreb in splošnih družbenih potreb.

Prispevek iz 1. člena tega odloka se obračunava in plačuje na način, kot je z zakonom o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skup-

ci, Noršinci in Lukačevci (Ur. objave občin Pomurja št. 22/86) in 6. člen Odloka o uvedbi melioracijskega postopka v delih k. o. Cankova, Korovci, Lemerie, Zenkovci, Bodonci, Bežnovci, Vadarni, Strukovci-Zenkovi in Topolovci-Domajinci (Ur. objave občin Pomurja št. 1/85).

11. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

OBRAZLOŽITEV

Na območju občine Murska Sobota je bilo doslej melioriranih skupno 4.992 ha kmetijskih zemljišč, od tega 1.737 ha v KG Rakičanu in 3.255 ha zasebnih zemljišč.

Osnovni namen melioracije je usposobiti manj primerna kmetijska zemljišča za povečano pridelavo. Na melioriranih površinah so bile izvedene komasacije.

Na melioracijsko usposobljenih zemljiščih je nujno ohranjati proizvodne sposobnosti s pravilnim in strokovnim izvajanjem agrotehničnih ukrepov, zlasti gnojenjem, občasnimi apnenjem in globokim rahiljanjem, kar je naloga vsakega lastnika oz. uporabnika zemljišč. Pri izvedbi melioracijskih del predstavljajo agromelioracije: globoko rahiljanje, oranje, apnenje in založno gnojenje, 22—25 % vseh stroškov.

Preostali pretežni del stroškov predstavljajo hidromelioracijski skupni objekti in sicer: osnovna odvodnja 21—25 %, drenažna odvodnja 33—35 %, izgradnja poljskih poti 10 % in ostali objekti 3—5 % (skupno 67—75 %).

Za izvajanje rednega vzdrževanja skupnih objektov je nujna posebna mehanizacija, predvsem za košnjo nabrežin, čiščenje in obnavljanje jarkov ter izpiranje drenažnih cevi. Ostala vzdrževalna dela so ročna ali manj zahtevna strojna.

Družbeni sektor se opremila in usposablja za vzdrževanje melioracijskih objektov na svojih zemljiščih.

Na melioracijskih območjih zasebnega sektora pa se kljub določilom iz odlokov o uvedbi melioracijskih postopkov, ki zavezujejo lastnike in uporabnike kmetijskih zemljišč z rednim vzdrževanjem, le-to ne izvaja. Zaradi potrebe posebne mehanizacije in usposobljenosti je nujen organiziran strokovno pripravljen pristop k vzdrževanju melioracijskih objektov. Dela se oddajajo najugodnejšemu ponudniku. Za vzdrževanje se lahko usposobijo tudi strojne skupnosti v melioracijskih skupnostih, ki razpolagajo z ustrezno osnovno mehanizacijo. Tudi vsa ročna vzdrževalna dela in manj zahtevna strojna opravila lahko prevzemajo članji melioracijskih skupnosti, kar zagotovo poceni vzdrževanje.

Za kritje stroškov po programih predvidenih vzdrževalnih del po cenah najugodnejših ponudnikov so zavezani vsi lastniki oz. uporabniki kmetijskih zemljišč glede na njihovo površino v melioracijskem območju.

nih potreb na področju družbenih dejavnosti (Ur. list SRS, št. 33/80 in 23/83 ter 43/85) določeno za obračunavanje in plačevanje prispevkov iz osebnega dohodka za družbene dejavnosti.

5. člen

Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah, uporablja pa se od 1. januarja 1987.

OBRAZLOŽITEV

Decembra 1985 je bil sprejet ODLOK o prispevku iz osebnega dohodka delavcev za zagotavljanje sredstev za intervencije v proizvodnji hrane in za izvajanje programa občinskih blagovnih rezerv v letu 1986.

Intervencije v kmetijstvu so dale pozitivne rezultate. Dosežena je rast družbeno organizirane tržne kmetijske proizvodnje, povečani so hektarski pridelki, oživlja se kmetijska proizvodnja v ekstenzivnejših območjih, krepi se strokovno delo in prenaša znanje v proizvodnjo.

Za ohranitev doseženih rezultatov v proizvodnji in preskrbi ter nadaljnji razvoj kmetijstva je nujno tudi v bodoče zagotavljati sredstva za intervencije, zato je potrebno spremeniti oz. dopolniti obstoječi odlok o zagotavljanju sredstev, tako da se ohrani kontinuirano zagotavljanje sredstev za leto 1987.

S spremembami oz. dopolnitvami odloka se sedanje prispevne stopnje ne spreminja.

V obravnavi in sprejemaju je ZAKON o ukrepih za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe, ki bo imel trajnejši značaj. Predpostavlja se, da bo Zakon sprejet koncem leta 1986, zato ne bo možno sistema, o zagotavljanju sredstev, ki ga bo zakon uredil izvajati pred koncem leta 1987. Ob izvajaju tega zakona sledi prilagoditev vseh podzakonskih predpisov.

OBVESTILO

Skupščina občine Murska Sobota obvešča deležne, delovne ljudi in občane, da bo v naslednji številki Delegatskega vestnika dne 13. novembra 1986 objavljen Osnutek resolucije o uresničevanju družbenega plana občine za obdobje 1986—1990 v letu 1987. Zbir občinske skupščine bodo osnutek obravnavali na sejah 20. novembra 1986. Po obravnavi v zborih občinske skupščine bo osnutek občinske resolucije dan v javno razpravo do 5. decembra 1986.

VANDALIZEM V BELTINSKEM GRADU

VOZILO SE JE PREVRNILO

Oddelek milice v Beltincih je prejel prijavo Zavoda za spomeniško varstvo iz Maribora o poškodovanju in uničenju predmetov, ki so kulturnozgodovinskega pomena. Skupina Romov je v gradu poškodovala okna, vrata, pod, električne in vodovodne napeljave in kovinske ter druge predmete. Povzročili so za 13 milijonov dinarjev škode. Zoper osumljence bodo vložili ovadbo tožilstvu. Ob tem dogodku se samo po sebi postavlja vprašanje, kako so sploh zavarovani naši kulturnozgodovinski objekti. Na omenjenem primeru kaže, da zavarovanja sploh ni bilo.

Minuli teden je bil spet »bogat« s prometnimi nezgodami, ki so imale na srečo lažje posledice.

ZAPRL JI JE POT

27. oktobra je voznik osebnega avtomobila Stanislav Bernjak iz Radovec vozil iz Grada proti Bodoncem. V Radovcih se ni prepričal, če je cesta prosta, zavil v levo in zaprl pot voznici osebnega avtomobila Emiliji Magyar iz Radovec. V trčenju se je poškodovala Karolina Bernjak. Škode je za milijon dinarjev.

POŠKODOVAL OTROKA

27. oktobra je vozil voznik osebnega avtomobila Feliks Mesarič iz Bakovec po Bakovski cesti. V Bakovcih se je srečeval z avtobusom, zavpeljal na desni rob vozišča in času, ko je nasproti po hodniku za pešce prihajala skupina otrok, med katerimi je bila tudi P. N. iz M. Sobe. Voznik jo je zadel in jo telesno poškodoval.

POSTALO MU JE SLABO

Kolesar Štefan Koren iz Mostja se je 30. oktobra peljal po regionalni cesti. Pred svojo hišo, ko je hotel zaviti mu je postal slabo, padel je na cesto in se poškodoval. Prepeljali so ga v bolnišnico na zdravljenje.

PO NESREČI POBEGNIL

28. oktobra se je zgodila prometna nezgoda na Kolodvorski ulici v Lendavi. Voznik kombija Vincenc Komar iz Trimplinov je vozil po Kolodvorski ulici. Ko je pripeljal do križišča Kidričeve in Partizanske ceste, je na prehodu za pešce povozil S. M. iz Radmožanec. Voznik se na kraju nesreče ni ustavil, kaj kmalu pa so ga izsledili delavci milice. Poškodovanega otroka so odpeljali v bolnišnico. Zoper nevestnega voznika bodo podali ovadbo tožilstvu.

TRČIL V HIŠO

Voznik osebnega avtomobila Miroslav Bačić iz Doline je peljal iz M. Sobe proti M. Toplicam. Zaradi neprimerne hitrosti je v Martjančih zavpeljal z vozišča in trčil v hišo. Pri nezgodi se je poškodoval sopočnik Milan Cener iz Doline. Voznik nesreče ni prijavil, zato ga bodo prijavili delavci milice.

Elektro Maribor — delovna organizacija za distribucijo električne energije, n. sol. o.,

TOZD ELEKTRO GORNJA RADGONA, n. sol. o., Gornja Radgona, Lackova 4

objavlja drugo javno dražbo

Razdelilne transformatorske postaje — gradbeni del, izključna cena 3,825.195.— din.

Dražba bo v ponedeljek, 24. 11. 1986, ob 11. uri v prostorih tozda Elektro Gornja Radgona, n. sol. o., Gornja Radgona, Lackova 4.

Ogled RTP je na dan dražbe od 10. do 11. ure.

Varščino v višini 10 % morajo vsi interesi plati pričetka dražbe pri blagajni tozda.

Kupec plača kupljeno takoj ali najkasneje 3 dni po dražbi.

Davek na promet nepremičnin plača kupec.

**ABC POMURKA KMETIJSKA ZADRUGA LENDAVA
TZO KMETIJSKA KOOPERACIJA ČRENŠOVCI**

objavlja

JAVNO DRAŽBO

za prodajo tovornega avtomobila znamke TAM 6500, letnik izdaje 1975, vozen, neregistriran.

Izklicna cena za tovorni avtomobil je 1.700.000 din. Prometni davek plača kupec.

Javna dražba bo v soboto, 15. 11. 1986, ob 9. uri v prostorih prodajnega skladišča TZO v Črenšovcih. Ogled tovornega avtomobila je možen vsak dan med 7. in 14. uro.

Pred začetkom javne dražbe morajo interesi platičati varščino v višini 10 % od izključne cene, celotno kupnino pa kupec plača ob sklenitvi kupoprodajne pogodbe.

**PODGETJE DIMNIKAR
BELTINCI
Panonska ul. 17
69231 BELTINCI**

Delavski svet DO razpisuje dela oziroma naloge

DIREKTORJA DO

Kandidati, ki želijo opravljati navedena dela, morajo poleg splošnih z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo srednješolsko izobrazbo gradbene smeri ali dimnarsko delovodsko šolo oziroma so VKV dimnikarji,
- da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju del in nalog s posebnimi pooblastili in odgovornostmi,
- da imajo ustrezne moralnopolične lastnosti.

Dela oziroma naloge razpisujemo za 4 leta.

Kandidati naj pošljajo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev ter kratkim življensjepisom v 15 dneh od dneva objave na gornji naslov. Vse kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje v 30 dneh po končanem zbirjanju prijav.

sozd
imos

sgp pomurje p o
murska sobota

SPOŁOŃO GRADBENO PODJETJE
POMURJE, p. o.
MURSKA SOBOTA, ŠTEFANA KOVAČA 10

OBJAVLJA
prosta dela in naloge za nedoločen čas

- več tesarjev — krovcev
- 2 žerjavjarja — monterja

Pogoji:

- pod a) končana poklicna šola lesne stroke,
- pod b) končana poklicna šola strojne ali elektro stroke in izpit za žerjavjarja.

Pisne ponudbe z dokazom izpolnjevanja pogojev je potrebno vložiti v 8 dneh po tej objavi na naslov: SGP Pomurje, Murska Sobota, Štefana Kovača 10.

Odbor za gradnjo avtobusne postaje

RAZPISUJE javni natečaj

za izbiro najugodnejšega investitorja za gradnjo poslovnih prostorov oskrbne in storitvene dejavnosti na avtobusni postaji v mestu Lendava.

Poslovni prostori, veliki 255,5 m² so lahko namenjeni trgovini, čisti obrtni dejavnosti, pisarniškim prostorom in podobno, kot predvideva gradbeno-tehnična dokumentacija, ki jo je izdal Projektivni biro Murska Sobota pod št. 818/79.

Od projektne dokumentacije so možna manjša odstopanja. Predračunska vrednost za m² je približno 400.000 din.

V ceno m² je vključena tudi cena že zgrajene komunalne opreme.

Objekt je potreben zgraditi do konca leta 1987.

K sodelovanju vablimo pravne osebe in zasebnike, ki se zanimalo za poslovne prostore, kot jih predvideva gradbeno-tehnična dokumentacija.

Interesenti lahko dobijo podrobnejše informacije na SO Lendava, soba št. 18, vsak dan od 13. do 15. ure ali po telefonu (069) 75 080, interna 30, do konca natečaja.

Odbor za gradnjo avtobusne postaje bo interesente obvestil o izbiri najkasneje v 15 dneh po preteklu javnega natečaja.

**DOM LUKAVCI, p. o.
Lukavci 9
69242 Križevci pri Ljutomeru**

OBJAVLJA

prosta dela in naloge:

1. delovni terapevt

— za določen čas

2. delovni inštruktor

— za nedoločen čas

3. negovalka (7 prostih mest)

— za nedoločen čas

4. perica-líkarica

— za nedoločen čas

5. stražnik-ca

— za nedoločen čas

Pogoji:

Pod 1: višješolska izobrazba zdravstvene smeri ali srednješolska izobrazba in 5 let delovnih izkušenj na podobnih delih.

Pod 2: šola lesarske ali vrtnarske smeri z ročnimi spretnostmi.

Pod 3: zahteva se dveletna poklicna šola zdravstvene usmeritve, delovne izkušnje do 3 mesecev.

Pod 4: za opravljanje del oz. nalog se zahteva obvladovanje programa II. stopnje oz. priučitev.

Pod 5: potrebna so znanja na II. stopnji oz. priučitev in tečaj higienškega minimuma ter dopolnjena starost 18 let.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi oglasa na Dom Lukavci, p. o., Lukavci 9, 69242 Križevci pri Ljutomeru.

TKO PRIMAT, n. sol. o., MARIBOR, tozd Skladiščna oprema, n. sol. o., Lendava, Kolodvorska 43

Na podlagi sklepa delavskega sveta razpisna komisija tozda

OBJAVLJA

prosta dela in naloge s posebnimi pravicami in odgovornostmi (mandat 4 leta — ni reelekcija)

VOĐENJE TEHNOLOŠKO RAZVOJNEGA SEKTORA TOZDA

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolniti še naslednje:

- visoka šola tehnične-strojne smeri;
- 3 leta delovnih izkušenj pri projektiranju in tehnologiji.

Komisija za delovna razmerja

OBJAVLJA

prosta dela in naloge

1. Samostojno konstruiranje dvigne opreme (1 delavec)

Pogoji:

- visoka šola tehnične smeri
- 1–3 leta delovnih izkušenj

2. Projektiranje — elektro (1 delavec)

Pogoji:

- visoka šola elektro smeri — šibki tok,
- nad 3 do 5 let delovnih izkušenj.

Delovno razmerje za vsa tri navedena dela in naloge se sklene za nedoločen čas z polnim delovnim časom. Rok prijave je 8 dni od dneva objave. Kandidati bodo o izidu razpisa obveščeni v 30 dneh po izbiri.

Prijave z dokazili o izpolnjenih pogojih pošljite na gornji naslov.

Radijski in televizijski spored od 7. do 13. novembra

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK

TOREK

SREDA

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v petek, 7. novembra (pregled dogajanja, mladinska oddaja, Kam konec tedna, reklame), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.00 Tednik, 10.00 Po belih in črnih tipkah, 1. del glasbenega niza (čb) Lj (do 10.30), 15.45—23.55 Teletekst RTV Ljubljana, 16.00 Tv mozaik — ponovitev, 17.30 Poročila, 17.35 Pesmi in zgodbne za vas: M. Ayme: Hudobni gosak, luktovna oddaja Tv Zagreb, 17.50 Zgodbe modrega telefona: Čisto majhen pes, 3. del češkoslovaške nanizanke, 18.15 Pred izbiro poklica: Miličnik, 19.00 Danes: Obzornik ljubljanskega območja, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 Afrika: Zapatčina, 8. — zadnji del angleške dokumentarne serije, 21.10 Derrick, nemška nanizanka, 22.10 Tv dnevnik, 21.30 Veliki plavolavec s črnim čevljem, francoski film.

Oddajniki II. TV mreže:
17.25 Tv dnevnik, 17.45 Začetek brez konca, otroška oddaja, 18.15 Radiacija, 2. del izobraževalne oddaje, 18.45 »Frka«, humoristična serija, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Iz koncertnih dvoran — R. Schumann: Simfonija št. 2 v C-duru (tudi za JRT 2), 20.40 Včeraj, danes, jutri, 20.55 Dokumentarna oddaja, 21.45 Nocni kino: Ned Kelly, ameriški film, 23.30 Reka: Balkansko prvenstvo v gimnastiki, posnetek (slov. kom.) (do 00.30)

TV ZAGREB

Prvi program
8.25 Tv v šoli, 12.40 Ponovitve, 15.00 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.25 Kronika skupnosti reških občin, 17.45 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Lytonov dnevnik, 21.05 Zabavna oddaja, 21.50 Dnevnik, 22.05 V petek ob 22 urah,

TV AVSTRIJA

Prvi program 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Akti X, Y — nerešeno, 21.20 V najboljši družbi, 22.05 Umetnine, 23.05 Peklenski letalec (film)

TV MADŽARSKA

7.55 Moskva: Prenos parade z Rdečega trga, 9.00 Prevravanje, 9.35 Za otroke: Riki-Tiki; Breki in drugi; Pes Boomer, 14.40 Odisejada na starih kolesih, TV film, 15.00 Ciganski muzikanti, 15.30 Življenje na zemlji, 16.30 Metro v Moskvi, 16.45 Tih dom, madž. film, 19.15 Ob prazniku oktobrske revolucije, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Aurora, 20.30 Transsibirski ekspres, film, 21.55 Popevke, 22.55 TV dnevnik.

TV KOPER

14.00 TV novice, 14.10 Otroški program — risanke in televízni dokumentarec — Divji svet živali, 18.00 Telenovela, 19.00 Odprta meja, 19.30 Stičeče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Bolnica Victoria — televízni, 20.25 TV novice, 20.30 Sinfonije gustava Mahlerja, Sinfonija št. 6 v Emolu, Orkester Dunajske filharmonije dirigira Leonard Bernstein, 22.15 TVD vsedanes, 22.25 Proces — 3. del.

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v soboto, 8. novembra (pregled dogajanja, sobotna reportaža, Iskanje — znanje — ustvarjanje, reklame), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21-232)

TV LJUBLJANA

7.55—14.30 in 15.45—23.25 Teletekst RTV Ljubljana, 8.10 Poročila, Otroška matineja — ponovitev oddaj, 12.00 Ob 40-letnici proge Brčko — Banoviči, dokumentarni film, glasbena oddaja, 13.00 Prenos svečnosti (slov. kom.) (do 14.30), 16.00 Poročila, 16.05 Sindbadovo potovanje, ameriški mladinski film, 18.00 Ljubitelji narave, 4. del angleške poljudnoznanstvene serije, 18.25 Na zvezzi, oddaja za stik z gledalci, 19.00 Danes: Turistični globus, 19.30 Tv dnevnik, 19.30 Zrcalo tedna, 20.15 Anne 1000 dni, angleški film, 22.40 Tv dnevnik, 22.45 Videogodba.

Oddajniki II. TV mreže:
19.15 Beograd: hokej SFRJ — Madžarska, prenos 3/3, 20.00 V družbi z ... 20.30 Človek v čas, dokumentarna oddaja, 21.00 Poročila, 21.05 Glasbeni večer: Srečanje z glasbo K. Pendereckega, 21.50 Sportna sobota, 23.10 Reka: Balkansko prvenstvo v gimnastiki, posnetek (slov. kom.) (do 00.10).

TV ZAGREB

Prvi program
14.30 Sedem tv dni, 15.00 Vrana (film), 16.30 Miti in legende, 16.45 Poročila, 17.00 Narodna glasba, 17.30 7th drama, 18.25 Živeti z naravo, 19.10 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Večna noč (film), 21.40 Dnevnik, 22.00 Od našega dopisnika, (do 00.30).

TV AVSTRIJA

Prvi program 14.30 Tedenski tv spored, 15.00 Glasbena oddaja, 16.00 Iz parlamenta, 17.00 Ljuba družina, 17.45 Kdo me hoče?, 18.00 Magazin Alpe — Jadran, 18.25 Nogomet, 19.00 Filmske novitete, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pogojni postanek (tv film), 22.00 Šport, 22.45 Sedem zlatih mož (film),

TV MADŽARSKA

8.30 Naš ekran, 8.50 Za otroke, 9.50 Ponovitve: Suženjstvo: Auto moto šport, 14.40 Direndaj, 15.35 Grajske igre, kviz iz domoznanstva, 17.00 Dnevnik, 17.15 Telerama, 18.00 Jozef Pogany, dokumentarni film, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Televízne, posnetek iz Kongresnega centra, 21.35 Smrtonosna past, ameriški film za starejše od 18 let, 23.25 TV dnevnik.

TV KOPER

14.00 TV novice, 14.10 Otroški program: risanke in televízni dokumentarec, Divji svet živali, 18.00 Andrejini 100 dni — telenovela, 19.00 Kavalirji neba — televízni, 19.30 TVD stičeče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Bolnica Victoria — televízni, 20.25 TV novice, 20.30 Quartet Basileus — tv nadaljevanja, 21.30 Start, 22.10 TVD vsedanes, 22.20 Charley — televízni, 22.55 Gora in avanture — dokumentarec.

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkrat meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (aktualni prispevki, kmetijska oddaja, humor), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)

TV LJUBLJANA

8.45—12.35 in 15.00—22.50 Teletekst RTV Ljubljana, 9.00 Poročila, Otroška matineja: 12.00 Ljudje in zemlja, 12.30 Poročila, 15.15 Retrospektiva nagradjenih športnih in turističnih filmov v Kranju: Ni prostora za strahopetce, kanadski film, 15.40 Poročila, 15.45 Klic v sili, ameriški film, 17.00 V nedeljo popoldne iz Kopra, 19.00 Danes: Ko še ne boli, 19.30 Tv dnevnik, 19.53 Vreme, 20.00 M. Malesski — S. Stojanovski: Priatelja, drama, 21.00 Alpe-Jadran, informativno-mozaična oddaja, 21.30 Športni pregled, 22.15 Poročila, 22.20 Kronika tedna domačega filma — Celje 86.

Oddajniki II. TV mreže:
18.00 Beogradske hokejske prvenstvo: hokej SFRJ — Madžarska, prenos 3/3, 20.00 V družbi z ..., 20.30 Človek v čas, dokumentarna oddaja, 21.00 Poročila, 21.05 Glasbeni večer: Srečanje z glasbo K. Pendereckega, 21.50 Sportna sobota, 23.10 Reka: Balkansko prvenstvo v gimnastiki, posnetek (slov. kom.) (do 00.10).

TV ZAGREB

Prvi program
8.30 Tv v šoli, 14.35 Ponovitve, 16.00 Dober dan, 17.25 Kronika skupnosti bijelovarskih varazdinskih občin, 17.45 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Pesem ptic trnov, 20.55 Mali koncert, 21.10 Svet danes, 21.40 Dnevnik, 22.00 En avtor, en film, 22.20 Zagrebški FEST

TV AVSTRIJA

Prvi program
10.20 Poročila, 10.30 Nedeljsko mladinsko dopoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Jugoslavija, dober dan, 14.00 Mali koncert, 14.15 Dr. Who, 15.15 Sestanek brez dnevnega reda, 17.25 Koga greje sonce (film), 18.55 Risanke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Potovanje v Vučjak, 20.55 Morje, ljudje, obale, 21.30 Športni pregled, 22.15 Dnevnik, 22.35 Razorjevanje in mir v svetu (dok oddaja),

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 19.00 Avstrijski magazin, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Drago mleko (dok. film), 21.15 Dallas, 22.00 Svet v katerem živimo, 22.45 Orgija žretja (film),

Druži program
17.30 Fizika, 18.00 Lipovalna cesta, 18.30 Simon Templar, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dogodivščine — Sherlocka Holmesa, 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni magazin, 22.05 Malevil (film),

TV MADŽARSKA

8.30 Za otroke, 11.15 Poročila, 11.20 Glasbeni butik, 14.25 Boks, mednarodni turnir v Egri, 15.45 Oglejmo si skupaj (Akos Moldovanyi), 16.10 Možgansko prvenstvo, 16.55 Madžarski športni, 17.40 Klub seniorjev, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Eksoti (veseloigr), 22.00 Šport, 23.15 Priče časa,

TV KOPER

14.00 TV novice, 14.10 Otroški program: risanke in televízni dokumentarec, Divji svet živali, 18.00 Andrejini 100 dni — telenovela, 19.00 Kavalirji neba — televízni, 19.30 TVD stičeče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Športni pregled, 20.25 TV novice, 20.30 Film: Ulrica Rasella — Deset za enega, Igrajo: Gino Cervi, Andrea Checchi, Sergio Fantoni, Režija: F. W. Ratti, 22.15 TVD vsedanes, 22.30 Zdravnik in pacient — ponovitev, 23.00 Košarka — italijansko prvenstvo A-1, A-2, 23.35 Kralj iz juga — tv nadaljevanja.

TV KOPER

14.00 Športno popoldne, 20.00 Dokumentarec, 20.30 Sedem dni, 20.50 Film: svetni rafal, Igrajo: Robert Hoffman, Režija: Paolo Hueso, 22.50 Charley — televízni, 23.25 Charley — televízni.

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Po domače, 16.30 — Aktualno v ponedeljek, 10. novembra (pregled dogajanja, šport, prispevki o SLO in družbeni samoučščitvi, reklame), 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.00 Zrcalo tedna, 9.20 Čas, ki živi: Neuglasno ognjišče, dokumentarna oddaja (do 9.55), 16.15—23.00/10 Teletekst RTV Ljubljana, 16.25 TV mozaik — ponovitev, 17.25 Poročila, 17.30 Ringaraja v živalskem vrhu, 17.45 Smogovci I. — 2. del nadaljevanke Tv Zagreb, 18.15 Folkloristični ansambel La Capouliero, 1. oddaja, 18.45 Risanka, 19.00 Danes: Podravski obzornik, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 I. G. Kovačić — D. Kekanović: Hajduški gaj, 1. del drame Tv Zagreb, 21.25 Izrezbane številke Lota in Propagandna oddaja, 21.30 Integralli, 22.45 Tv dnevnik, 22.45 Tv dnevnik

Oddajniki II. TV mreže:
17.25 Tv dnevnik, 17.45 Mali svet, otroška oddaja, 18.15 Mostovi — Hidak (samo za LJ 2), 18.45 Spominski album, glasbena oddaja, Dnevi JRT — pregled jugoslovanskega televíznega ustvarjanja, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Uvodna oddaja, 21.00 Spored Tv Titograd.

TV MADŽARSKA

Prvi program
8.30 Tv v šoli, 14.35 Ponovitve, 16.00 Dober dan, 17.25 Kronika osjeških občin, 17.45 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Pesem ptic trnov, 20.55 Mali koncert, 21.10 Svet danes, 21.40 Dnevnik, 22.00 En avtor, en film, 22.20 Zagrebški FEST

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 19.00 Avstrijski magazin, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Drago mleko (dok. film), 21.15 Dallas, 22.00 Svet v katerem živimo, 22.45 Orgija žretja (film),

Druži program
17.30 Simon Templar, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kvizi, 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni

Tedenski koledar

PETEK, 7. november — Engelbert
SOBOTA, 8. november — Bogomir
NEDELJA, 9. november — Božidar
PONEDELJEK, 10. november — Andrej
TOREK, 11. november — Martin
SREDA, 12. november — Emil
ČETRTEK, 13. november — Stanko

Prodam

ŠKODA 110, letnik 1974, dobro ohranljeno, prodam za 200.000 din. Jože Zunič, Cven pri Ljutomeru (mehanik za glasbila), telefon: 81-566. M-5415
TRAKTOR STEYR 18 z reduktorjem prodam. Šalovci 114. M-5416
DROBEN KROMPIR PRODAM. Telefon: 71-435. M-5417
SLAMOREZNICO, v dobrem stanju, in stroj za ličkanje koruze prodam. Cena ugodna. Trnje 88. M-5419
NOVO OZVOČENJE SOLTON, 8-kanalno, z 200-W glavo in 2 x 150 W stebroma na stojališčih, trolley RCF 2 x 150 W, končno stopnjo 2 x 400 W, bas ojačevalc acoustic mod. 126 combo 125 W, bas skrinje altec 2 x z zvočnikoma EV PRO LINE, 400 W, končno stopnjo OC 700 (2 x 350 W) in reflektor, 1500 W prodam. Štefan Olaj, telefon od 18. do 20. ure: (069) 26-553. M-5413

GOSTILNA HOTIZA vabi na pico

8

RENAULT 18 TL, december 1979, prodam. Murska Sobota. Ulica ob kanalu 7. M-5439
AVTO POLONEZ, letnik 1980, dobro ohranjen, ugodno prodam. Vprašati po telefonu: 71-136 (popoldne ali v soboto in nedeljo). M-5440
TRAKTOR STORE 404 PRODAM. Gomilica 73. M-5442
ŽITNI KOMB AJN ZMAJ 133 z adapterjem za obiranje koruze, star tri leta, prodam. Turnišče, Štefana Raja 15, telefon: 70-297. M-5443
MOPED 15 SLC prodam. Vojko Buček, Vidonci 60. M-5445
POHŠTVO ZA OTROŠKO SOBO, dobro ohraneno, po ugodni ceni prodam. Murska Sobota, Trstenjakova 18. M-5446
AVTO ZAPOROŽEC, letnik 1979, prodam. Gomilica 107. M-5447
VAUXHAL VIVA, letnik 1973, ohranjen, naprodaj. Murska Sobota, Miklošičeva 89, telefon: (069) 22-833. M-5450

znak ki vam daje GARANCIJO kvalitete * * * * * IZOLACIJE SERVIS & CO PTUJ**

SLAVKO FURMAN — PTUJ pri železniški postaji HAJDINA

generalni poslovni vsebina

izolacijski tematikalni in

nečakan

za osnovno omrežja dajemo

TRILETNO GARANCIJO

vaša cenjena naročila lahko oddate nonstop po telefonu št. 062/771-637

za storitve v vsem domu na zanesljivo kmilometrično

POZOR! Izrečite se ogles in ga dejate našemu servisu, morda boste dobili nov zamrznovanje. Žrebenje do decembra letos.

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigit Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Bernarda Peček, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Endre Gonter (tehnični urednik), Nevenka Emri in Marjan Maučec (jektorja). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1, telefoni: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelki, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383; dopisništvo Gornja Radgona 74 597, dopisništvo Ljutomer 83 317. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vracamo. Celotna naročnina 4.500,—, polletna 2.250,— din; letna naročnina za tujino 322 šilingov, 46 mark, 24 kan. dol., 18 am. dol., 38 šv. frankov; letna naročnina za delovne organizacije 6.000,— din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900—603—30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100—620—00112—5049512. Cena posamezne številke je 120,— din. Tiska ČGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik opriščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

— Potuje na Goričko skozi Cankovo? Spotoma obiščite prenovljeno gostilno Lovski dom. Pripravljamo jedi na žaru, pice in jedi po načinu.

PEČ FERROTERM 30, novo, za centralno ogrevanje, prodam po stare ceni. Janez Šadl, Krajna 23 a. M-5463
NOVEJO HIŠO z 1 ha ohišnice in pritiklinami, pri avtobusni postaji, z manjšo predelavo primereno za gostinski lokal, v kraju, kjer ni gostilne, prodam. Ponudbe na upravo Vestnika pod šifro: »GORIČKO«, M-5466
TRAKTOR STEYR, 18 KS, prodam. Šalamenci 64, telefon: 72-592. M-5467
MZ 250, malo vožen, letnik 77, prodam ali zamenjam za avto z doplačilom. Telefon: 76-302, od 17. do 21. ure. M-5468
BARVNI TELEVIZOR GORENJE, ekran menjen decembra leta 1986, prodam. Štefan Bagota, Krovci 36 a. M-5472

ŽELITE PRAZNOVATI — MARTINOVATI V LEPEM IN MIRNEM OKOLJU? TRADICIONALNE MARTINOVE JEDI IN RAZNOVRSNE JEDI PO NAROČILU VAM PONUJAJO V ZNANI GOSTILNIH HORVAT—LOVENJAK v Polani pri Murski Soboti.
VSE INFORMACIJE DOBITE PO TELEFONU: 23-282.

TRAKTOR STEYR, 18 KS s kabino in koso prodam. Naslov v upravi lista. M-5473
MALE PUJSKE IN TRAJNOŽARNO PEČ GORENJE na trda goriva prodam. Rankovci 3. M-5475
ZASTAVO 128, september 1985, prodam. Prešernova 62, telefon: 22-375. M-5476
KOTNA BRUSILKA BILJARD (fleks aparat za varjenje) in kombinirko, žaga in mlín za skobljanje napredaj. Vprašati: BIFE HOTIZA-LOŽIČ. M-5477
BARVNI TELEVIZOR GORENJE IN PEČ ZA ETAŽNO CENTRALNO OGREVANJE EMO 20 ugodno prodam. Vaneča 84 a. M-5310

— KMETOVALCI! — POPRAVLJAM KMETIJSKO MEHANIZACIJO IN OPRAVLJAM RAZNA KLJUČAVNIČARSKA-KOVAŠKA DELA. Delam razne kovinske konstrukcije in ograje. Za naročila se priporočam!

Jože Ballač
Gornja Bistrica

DVE KRAVI, vozni, prodam, Štefan Horvat, Črenšovci 158. M-5481
MOPED s 4 prestavami prodam. Krog, Murska 49. M-5483
TAM 4500 PREKUCNIK, vozen, tudi po delih, prodam. Špišak, Turnišče, Prešernova 1. M-5485

TESAN LES PRODAM. Gorica 65, p. Puconci. M-5486
MLADEGA PSA, dobrega čuvalja, prodam. Križevci 161 v Prekmurju. M-5487
ZASTAVO 750, letnik 81, dobro ohranjen, garažirano, registrirano do oktobra 1987, prodam. Velika Polana 39, telefon po 20. uri: 70-110. M-5507

MALE PUJSKE PRODAM. Andrejci 3 a. M-5509

BELO REPO PRODAM. Murska Sobota, Trstenjakova 64. M-5517

POCITNIŠKO HIŠICO V SEBEBORCIH (stan. hiša), prodam. Telefon: 22-636. M-5510

DODATNO PEČ NA OLJE EMO 6 POCENI PRODAM.

Rudi Štefel, M. Sobota, Ciril-Metodova 60, telefon popoldne: 22-216. M-5511

DVOSOBNO STANOVANJE V SREDIŠČU M. SOBOBE PRODAM.

Naslov v upravi lista ali telefon: 23-936. M-5512

TRAKTOR STEYR 180, 28 KS in FIAT 750, neregistriran, prodam. Lipa 117. M-5513

ZASTAVO 101 COMFORT, letnik 1981, prevoženih 27.000 km, dobro ohraneno, prodam. Rakičan, Prešernova 5. M-5516

BREJO KRAVO, kontrola A, prodam, Lipovci 83. M-5518

OSEBNI AVTO OPEL KADETT KUPE prodam. Černejavci, Gorica 68. M-5520

MERCEDES 200, dizel, tip 123, letnik 1980, dodatno opremljen, drap barve, kot nov, prodam.

Gostilna Gyerek, Tišina pri Murski Soboti, telefon: 069 76-407. M-5521

JABOLKA IN HRUŠKE ZA OZIMNICO PRODAJAM PO ZELO NIZKIH CENAH.

Vprašati: Murska Sobota, Šercerjevo naselje 17, telefon: 23-014. M-5523

ROLAND JUNO 106 in 12-kanalni mikser MM ter elektronsko kretanje prodam.

Telefon: 76-145. M-5524

PEČ ZA ETAŽNO CENTRALNO OGREVANJE CENTRAL 17, novo, nerabljeno, prodam za 130.000 din. Drago Vajs, Gornja Radgona, Mladinska 10. M-5526

RENAULT 4, letnik 1979, prodam. Franc Marič, Gančani 19. M-5527

KAVČ, dolžina 180 cm, z regalom, prodam. Cvetko, Lendava 17 c, nadstropje. M-5479
VOZNO KOBILÓ, komat (odom) in lahek voz prodam. Tešanovci 99. M-5480

AVTO MOSKVIČ IN ROTACIJSKO KOSO 165 prodam. Silvo Vršič, Lukavci 77 a. IN-19317

KOMBINIRANO VOZILO IMV 1600, letnik 1976, prodam za 600.000 din. Telefon: (069) 81-798, od 7. do 15. ure. IN-19316

GOLF JGL, letnik 1981, ohranjen, garažiran, prodam. Telefon ob delavničkih od 8. do 15. ure: (069) 82-511. IN-19315

TRAKTOR FERGUSON 35 prodam. Stanko Munda, Lačaves 60, p. Kog, telefon: 062 716-176. IN-19313

TRAKTOR ZETOR s prednjim pogonom prodam. Franc Polak, Veličane 41, p. Ivanjcovci. IN-19312

ZASTAVO 750, starejši letnik, dobro ohraneno, ugodno prodam. Telefon: 22-295. M-5496

ŠTEDILNIK CALOREX NA TRDA GORIVA PRODAM. Telefon: 25-581. M-5497

ORGLE HOHNER UGOĐNO PRODAM. Lipovci 5, telefon: 71-482. M-5499

ZELJE (VARAŽDINSKO) po 50 din za kg prodam. Črenšovci 153. M-5500

KOMBIBUS, dizel, letnik 1980, 412 MK, stružnico, delovna dolžina 1250 mm, peč za centralno ogrevanje, 40.000 kalorij, rabljeno eno sezono, in rabljen štedilnik za vzdavo, primereno za gostilno, prodam. Murska Sobota, Kidričeva 31. M-MM

KOTIČEK ZA JEDILNICO, mizo in stole prodam. Babič, M. Sobota, Vrtna 8. M-5501

OPEL REKORD, letnik 1973, in PEUGEOT 305, letnik 1978, oba v dobrem stanju, po ugodni ceni prodam. Telefon: 23-282. M-MM

NJIVO, 4. katastrski razred (K.R.), izmera 7869 m², prodam. Cven 34, telefon: 062 512-330. M-5490

YAMAHO CROS, 125 ccm, letnik 1983, ugodno prodam. Drago Bojnc, Dancovci 40, p. Mačkovci. M-5503

DVOREDNI TARAP, nov, prodam. Černelavci, Gorička 65. M-5504

LADO 1500 SL, obnovljeno, rdeče barve, prodam. Milan Urbančič, Dragotinci 15 a, p. Videm ob Ščavnici. M-5505

MLADO KRAVO PRED TEPLITVO PRODAM. Anton Smidš, Čankova 13. M-5528

VINOGRAD V DOLINI, 10 arov, prodam. Naslov v upravi lista. M-5525

HRASTOVE PLOHE, 6 cm, prodam. Bratoniči 88. M-5530

TOVORNI AVTO MAN, 180 KM, letnik 1969, dva pogona, nosilnost 9,5 t, registrirano do avgusta 1987, v zelo dobrem stanju, po ugodni ceni prodam. Velika Polana 39, telefon po 20. uri: 70-110. M-5507

MALE PUJSKE PRODAM. Andrejci 3 a. M-5509

BELO REPO PRODAM. Murska Sobota, Trstenjakova 64. M-5517

POCITNIŠKO HIŠICO V SEBEBORCIH (stan. hiša), prodam. Telefon: 22-636. M-5510

DODATNO PEČ NA OLJE EMO 6 POCENI PRODAM.

Rudi Štefel, M. Sobota, Ciril-Metodova 60, telefon popoldne: 22-216. M-5511

DVOSOBNO STANOVANJE V SREDIŠČU M. SOBOBE PRODAM.

Naslov v upravi lista ali telefon: 23-936. M-5512

TRAKTOR STEYR 180, 28 KS in FIAT 750, neregistriran, prodam. Lipa 117. M-5513

ZASTAVO 101 COMFORT, letnik 1981, prevoženih 27.000 km, dobro ohraneno, prodam. Rakičan, Prešernova 5. M-5516

BREJO KRAVO, kontrola A, prodam, Lipovci 83. M-5518

OSEBNI AVTO OPEL KADETT KUPE prodam. Černejavci, Gorica 68. M-5520

MERCEDES 200, dizel, tip 123, letnik 1980, dodatno opremljen, drap barve, kot nov, prodam.

Gostilna Gyerek, Tišina pri Murski Soboti, telefon: 069 76-407. M-5521

JABOLKA IN HRUŠKE ZA OZIMNICO PRODAJAM PO ZELO NIZKIH CENAH.

Vprašati: Murska Sobota, Šercerjevo naselje 17, telefon: 23-014. M-5523

kupim

KOSILNICO AGRIA KUPIM.
Branko Kosi, Vogričevci 40, p.
Ljutomer. IN-19311
TRAKTOR, starejši letnik, ku-
pim ali zamenjam za osebni av-
tomobil. Naslov v upravi lista.
M-5464
BATE S CILINDRI ZA STEYR
28, nove ali malo rabljene, ku-
pim. Matija Prša, Žižki 73. M-
5465
GARSONJERO ALI ENOSOB-
NO STANOVANJE V MURSKI
SLOBOTI ALI RADENCHIH KU-
PIM. Hrovat, Celje, Mariborska
cesta 95. M-5484
MOTOR VW 1200 z menjalni-
kom kupim. M. Zmazek, Rado-
slavci 17, p. Bučkovci. M-5522

zaposlitve

PRIDNEGA DELAVCA S
STROJNIŠKO PRAKSO ZA-
SLIM. Miro Simonič, inž., tele-
fon: 24-895. M-5452

SLUŽBO DOBI DEKLE ZA
ČIŠĆENJE LOKALA. Kafe
KEKA BAR, Gerlec, M. Sobota,
Kidričeva 31. M-MM

ZIDARJE S PRAKSO, delavce
pri zidarijih in po možnosti s C
šoferskim izpitom zaposlim. De-
lo ves dan. Ponudbe na naslov:
Avsecova 21, Ljubljana, ali v po-
poldanskih in večernih urah po
telefonu: 061/447-155. M-MM

razno

GOSPODINJE!

Če vam skrinja rosi, toči ali ledeni, pokličite servis: 062/774-806. Popravilo opravimo na vašem domu. Milan Žlahetič, Ptuj, Zagrebška 54. M-OP

PREKLIC!

Preklicujem veljavnost hranilne knjižice št. 19575, izdano pri HKS KZ Panonka M. Sobota. Štefan Špoljarič, Dankovci 10. M-5482

GOSTILNA ZADRavec, Brezovci, vabi v petek, 7. novembra, ter v soboto, 8., in v nedeljo, 9. novembra, na DOMAČE KOLIKE. Vabjeni! M-5491

PREKLIC!

Preklicujem veljavnost spričevala o strokovnem izpitu Pedagoške šole v Mariboru za šolsko leto 1974/1975. Marjan Topolnik, Križevci 52 pri Ljutomeru. M-5498

PREKLIC!

Preklicujem veljavnost zaključnega spričevala CPŠ M. Sobota, kovinarska-avtomehanična smer, izdano leta 1976. Franc Oslaj, Filoviči 45. M-5428

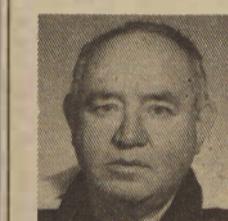
IZGUBLJENO!

IZGUBILA SEM ZLATO VE-
RIŽICO Z OBESKOM. Ker mi je dragocen spomin, prosim po-
štenega najditelja, da mi jo za le-
po nagrado vrne. Telefon:
21-667 ali 23-130. M-5437
PREKLICUJEM VELJAV-
NOST NALOGA ZA VPIS št.
18170-1, izdanega pri HKS KZ
Panonka M. Sobota. Marta Hor-
vat, Domjanševci 74.

OBVEŠČAMO STRANKE, DA JE FOTO STUDIO V GORNJI RADGONI, KERENČIČEVA 12, PONOVNO ODPRT. IN-
19318

PREKLIC!

PREKLICUJEM VELJAV-
NOST SPRIČEVALA ZA 7. RA-
ZRED OŠ ČRENŠOVCI. Ber-
nard Levačič, Črenšovci 219. M-
5502

*Smrt se izlila je v bledo obliče,
pogled pa zaplaval v neznan spokoj.
ni več trpljenja, ne bolečine,
življenje je trudno končalo svoj boj.*

ZAHVALA
Tiko in brez slovesa nas je 13. oktobra 1986 nepričakovano ko-
maj v 55. letu življenja zapustil dragi mož, oče, stari oče, tast in
stric

Ivan Beseda

iz M. Sobote

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje, pokojniku darovali vence in cvetje ter ga pospremili na zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo sodelavcem Prekmurke in Galanterije. Prisrčno se zahvaljujemo vsem sosedom, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, nas tolažili, našega dobrega pokojnika pospremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Iskrena hvala č. duhovniku za pogrebeni obred, pevcem za odpete žalostinke in godbi na pihala.

Vsem iskrena hvala!

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

ZAHVALA
Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedija

Ivana Maroviča

iz G. Radgone

se iskreno zahvaljujemo vsem dobrim sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem, delovnim organizacijam ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje, nam pa pisno ali ustno izrazili sožalje. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju oddelka za intenzivno nego bolnišnice v M. Soboti. Zahvaljujemo se g. župniku za pogrebeni obred, pevcem, govornikom in trobent-čem. G. Radgona, 29. 10. 1986

Žalujoči: žena Lizička, sinova Ivan in Stanko ter hčerki Silva in Jelka z družinami

V SPOMIN
5. novembra bo minilo leto dni, polno žalosti, odkar smo se za vedno poslovili od drage žene, mame, tašče in stare mame

Terezije Vütek

iz Kapce

Hvala vsem, ki se je še spominjate ter njen grob krasite s cvetjem in prižigate sveče.

VSI, KI SMO JO IMELI RADI

ZAHVALA
Naše drage

Marije Horvat

roj. Serdt
iz Kupšinec

ni več. Le jesensko cvetje kraljevsko smrek sklenile v večni mir. Naj bo trpek spomin vseh, ki jo pogrešamo, priložnost, da se zahvalimo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena in pisna sožalja, darovano cvetje in prispevke za humanitarne namene, zlasti pa medicinskemu osebju, ki je v kritičnih trenutkih pozrtvovalno ohranjal njen krhko življenje. Iskreno zahvalo dolgujemo nesebični pomoči sosedov, topilim sožalnim besedam predstavnika KS, gasilskemu društvu, pevcom in č. g. župniku za opravljeni obred.

Hvala za toplo sožalje delavkam in delavcem tozda Perilo Mure, učiteljem in učencem OŠ Edvard Kardelj iz M. Sobote, delavcem Carinarnice in PMM G. Radgona ter delavcem OŠ Franc Rozman-Stane Maribor.

Žalujoči: mož, hčerki in sinovi z družinami ter drugo sorodstvo

*Ob tebi in s teboj
bili kraljevsko smo bogati,
ljubezen posebljala si
in varnost, moč.*

A. Š.

V SPOMIN
8. novembra bo minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustila nadvse dobra in skrbna mama

Vilma Gorčan

iz Martjanec

Prisrčna hvala vsem, ki se je še spominjate in obiskujete njen grob.

Globoko žalujoči: hčerka Vera z možem in drugo sorodstvo

ZAHVALA
17. oktobra nas je v 86. letu tiko
in mirno zapustil naš ujec

Štefan Casar

iz M. Sobote

Iskrena hvala vsem sorodnikom, dobrim sosedom iz Šerčerjevega naselja v M. Soboti, vsem vaščanom iz Fokovec in Polane ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter darovali za gradnjo bolnišnice.

Hvala g. kaplanu Jožku in godbi na pihala iz Murske Sobote za pogrebeni obred.

VSI NJEGOVI

V SPOMIN
4. novembra sta minili dve leti, odkar nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Karel Kerčmar

s Kukeča

Težko je verjeti, da te ni več med nami, toda vsak korak, kamorkoli nas vodi, je en sam boleč spomin nate. Najlepša hvala vsem, ki se ga spominjate ter na njegov grob primašate cvetje in sveče.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Boleča je resnica, ko se zavedamo, da nas je nepričakovano, tiko in brez slovesa v 76. letu za vedno zapustil dragi mož in brat

Ernest Srejs

s Kukeča 10

V naših sрcih je bolečina, med nami je praznina. Nadvse boleča je resnica, da te nikoli več ne bo med nami. Naše misli so vedno pri tebi in tvoj dragi lik ostane v naših sрcih do konca dni. Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, nas tolažili, našega dobrega pokojnika pospremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Iskrena hvala č. duhovniku za pogrebeni obred, pevcem za odpete žalostinke in godbi na pihala.

Posebna hvala gasilcem, ki so mu izkazali poslednjo čast, zdravnikom in zdr. osebju kirurškega oddelka bolnišnice v M. Soboti, ki so mu pomagali v najtežjem trenutku, in družini Bači.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Kukeč, 26. 10. 1986

Globoko žalujoča žena Marija in vsi njegovi

v besedi in sliki

POMURSKA GASILSKA VAJA V PETIŠOVCIH

Gašenje naftnih derivatov in zemeljskega plina

V okviru letosnjih dejavnosti ob Mesecu požarnega varstva so pomurski gasilci pripravili skupno vajo gašenja naftnih derivatov in zemeljskega plina na petiškem polju. Na vajo so sodelovala gasilska društva iz občinskih središč in poklicna gasilska enota Ina-Nastje iz Lendave. Gre za prvo tovrstno preizkušnjo pomurskih gasilcev, ki razen poklicne gasilske enote Ina-Nastje, ki je pokazala izredno spremnost, nimajo izkušenj na tem področju. Gasilci so dokaj hitro prispeli na kraj požara, bilo jih je dovolj, pa tudi orodja je bilo dovolj, le da se na začetku niso najbolje znašli. To pa tudi pomeni da bo v prihodnje potreben več delati na tem področju in tudi kupiti nekaj potrebne opreme,

da bi se lahko po potrebi spopadli z večjim požarom. Pomurski gasilci so se tudi dogovorili, da bodo odsej vsako leto pripravili večjo skupno vajo na kate-

rem koli območju Pomurja. To je tudi pomembno, kajti po pomurskih cestah se prevaža veliko naftnih derivatov in drugih vnetljivih snovi.

»Grobovi nas zavezujejo!«

»Sveže cvetje in plah plamen sveč na grobovih pomnikov nas kar naprej spominjajo na nepozabne žrtve. Zbrali smo se k žalnemu zboru, da obudimo spomine na vse tiste, ki so mnogo prispevali, da lahko danes živimo svobodno in lepše življenje. Spomnimo se vseh tistih, ki so nam bili v življenju najdražji, vseh tistih, s katerimi smo skupaj živelji, delali, se bojevali, delili radosti in trpljenje in jih danes ni več med nami. Tudi Prekmurje, prijazna in odprtia pokrajina dobrih ljudi, ne bo nikoli pozabilo na svoj delež v mozaiku revolucionarnih dogodkov... Ohranjati pomnike in negotov spomine je odgovornost sedanje in bodočih generacij, in to odgovornost prenašamo nase. Grobovi nas zavezujejo, da se vsako jesen ob dnevu mrtvih poklonimo njihovemu spomini z obljubo, da bomo ohranili in nadaljevali vse tisto, za kar so darovali svoja življenja naši tovarisi.«

S temi izbranimi besedami je sekretar predsedstva OK ZKS Murska Sobota Rudi Cipot začel osrednjo spominsko slovesnost ob dnevu mrtvih pri spomeniku padlih za svobodo na soboškem pokopališču. Z njo so počastili spomin na vse umrle občane Murske Sobote, padle borce in aktiviste, legionarje in dečearmejce, ki so prispevali k osvoboditvi naše domovine. Ob tej priložnosti so nastopili recitatorji in pevski zbor prve osemletke ter godba na pihala, delegacije borcev in mladih pa so k znamenju iz NOB položile sveže cvetje.

M. Jerše

LJUTOMER

Nobenih čvrstih načrtov

Številni problemi med leti 1981-1985 — manjše naložbe, počasnejša gospodarska rast, ekstenziven razvoj občine Ljutomer, tehnološka zastaranost opreme, nizka izobrazbena raven zaposlenih in neustreznata organiziranost — ne dajejo realnih možnosti za hitrejši gospodarski razvoj občine Ljutomer v prihodnjem srednjeročnem obdobju, zato je v družbenem planu te občine predvidena le 3,5-odstotna rast družbenega proizvoda, 3-4-odstotna rast industrijske proizvodnje in kmetijstva in 1,5-odstotna rast zaposlenih, kar pomeni okoli 100 novih zaposliteljev letno.

Tako bi lahko na kratko povzeli najosnovnejše iz družbenega plana za prihodnje srednjeročno obdobje v občini Ljutomer. Sestavljalci menijo, da si ni mogoče zamisliti učinkovitega gospodarjenja brez določenih razvojnih predstav. Predsedstva komiteja za gospodarsko planiranje in družbeni razvoj Vida Hojniki meni: »Oresti se moramo miselnosti, da je plan dober samo takrat, kadar natančno in količinsko predvidi vse materialne odnose in tokove, za kar pa nimamo pravih osnov. Toda za planiranje v dinamičnih razmerah vse to niti ni potrebno. Celo nasprotno: čvrsti plani so pogosto vzrok velikih razočaranj pozneje, ker se zelo nagnog podro, ce se porusi katera koli od predpostavk, na katerih smo gradili. Preveč čvrsto načrtovanje je celo ovira za prložnost in sposobnost naglega prilaganja, ravno to pa je tista lastnost, ki našim gospodarskim subjektom najpogosteje manjka.«

V nadaljevanju je predstavila tudi cilje in usmeritve, ki naj bi jih dosegli s srednjeročnim in dolgoročnim planom občine Ljutomer: hitrejši gospodarski razvoj, ki mora temeljiti na večjem in smotrnejšem izkorisčanju naravnih danosti, večja stopnja predelave surovin, kmetijskih pridelkov in izkorisčanje lastnih energetskih virov.

Z učinkovitim in racionalnim gospodarjenjem bi bilo potrebno krepiti akumulativnost in reproduktivno sposobnost gospodarstva ter povečati izvoz blaga in storitev, zlasti na konvertibilno tržišče. Te cilje bi morali dosegči tudi s preustrojem prebivalstva z naložbami, predvsem z zamenjavo obnovo in posodabljanjem opreme in zemljiškimi poseagi za izboljšanje kmetijskih zemljišč. Poiskati bi bilo potrebno vse možnosti, ki jih ponuja politika skladnejšega regionalnega razvoja, predvsem združevanje dela in sredstev ozdov iz razvitejših območij Slovenije. Ta naloga in cilj sta toliko pomembnejša, kajti po letu 1988 bo za pretež del občine Ljutomer nehal veljati večji del ugodnosti manjrazvitejšega območja.

Z ustavljanjem manjših proizvodnih enot drobnega gospodarstva bi lahko dosegli večjo stopnjo zaposlovnja, boljšo se stavo gospodarstva, pospešili bi samostojno osebno delo, ki v sedanjem trenutku predstavlja pomemben del gospodarskega potenciala.

To je le nekaj ciljev, ki so v obeh dokumentih, o katerih pa žal ni bilo takšne razprave, kot bi jo bilo z ozirom na pomen teh dveh temeljnih planskih dokumentov pričakovati. Ob pripombah, ki so jih dale družbenopolitične organizacije (sindikat in partija), so delegati potrdili oba načrta, ustavili medzborovsko komisijo, ki bo uskladila stališča — ce bodo — s skupščinami siovor, ki morajo prav tako sprejeti dva dokumenta in šele takrat bo proces sprejemanja tudi sklenjen.

Dušan Loparnik

E SALADINI DOPISNIKI NA SREČANJU V LJUBLJANI

ZANIMIVO IN KORISTNO

Verjetno je zelo malo šol v Sloveniji, kjer med učenci ne bi bilo zanimanja za pisanje v razne časopisne rubrike ter radijske in televizijske oddaje, ki so posebej namenjene njim, pa seveda tudi za šolska gasila. V večini primerov se ti mladi dopisniki ali novinarji zbirajo v literarnodopisniških ali tudi novinarskih krožkih, ki delujejo na osnovnih šolah. Tudi v Pomurju je tako. Na uredništvo VESTNIKA in RADIA Murska Sobota prejemamo vsak teden dokaj številne prispevke mladih dopisnikov z vseh koncov pokrajine ob Muri. Le tu pa

Nagrajeni dopisniki Vestnika in Radia Murska Sobota pred spomenikom Primožu Trubarju v Raščici.

tam še kje spijo ali pa nimajo interesa, da bi o njihovem delu zvedeli tudi drugi.

Najbolj vneti in uspešni dopisniki prejmejo tudi povabilo za vsakoljetno Srečanje pionirjev dopisnikov Slovenije, ki ga organizira svet pionirjev pri Zvezri prijateljev mladih Slovenije. Letos je bilo že 18. srečanje, in sicer so ga pripravili 23., 24. in 25. oktobra v Ljubljani. Med okrog 150 učenci so se ga udeležili tudi 4 nagrajeni uredništva Vestnika in Radia Murska Sobota, in sicer petošolska Metka Ferenc z OŠ Videm ob Ščavnici, četrtošolska Mateja Jerebic z OŠ Odranci, šestošolska Klavdija Lovrenjak z OŠ Dane Šumberjak Murska Sobota in omošolska Maša Sabaty z osemletko v Gornjih Petrovicah.

Mladi dopisniki, s katerimi so pri-

čevali s popotniki in kaj kimalu je v sebi začutil nemir, da bi se tudi on odpravil v svet. Njegov oče je bil milnar in tesar. Bil je premožen in je sinu šolanje lahko plačal. Bil pa je tudi v dobrih odnosih s turškim grofom, kateremu so bili takrat podložni... je pripovedoval neki domačin. Po obisku Raščice pa so se dopisniki, mentorji in novinarji zapeljali še v bližnje Velike Lašče, kjer je bila sklepna slovensost 18. srečanja pionirjev dopisnikov Slovenije. Na njej so podelili tudi nagrade in priznanja najboljšim šolskim glasilom. Žirija je prejela 246 številk s 165 osnovnih šol v Sloveniji. Med njimi — na razstavi — smo jih lahko precej videli tudi s pomurskih osnovnih šol. Žal pa letos ni bilo nobeno nagrajeno. Torej se bo treba tudi Martin Krpan. Trubar se je sre-

čeval s popotniki in kaj kimalu je v sebi začutil nemir, da bi se tudi on odpravil v svet. Njegov oče je bil milnar in tesar. Bil je premožen in je sinu šolanje lahko plačal. Bil pa je tudi v dobrih odnosih s turškim grofom, kateremu so bili takrat podložni... je pripovedoval neki domačin. Po obisku Raščice pa so se dopisniki, mentorji in novinarji zapeljali še v bližnje Velike Lašče, kjer je bila sklepna slovensost 18. srečanja pionirjev dopisnikov Slovenije. Na njej so podelili tudi nagrade in priznanja najboljšim šolskim glasilom. Žirija je prejela 246 številk s 165 osnovnih šol v Sloveniji. Med njimi — na razstavi — smo jih lahko precej videli tudi s pomurskih osnovnih šol. Žal pa letos ni bilo nobeno nagrajeno. Torej se bo treba tudi Martin Krpan. Trubar se je sre-

čeval s popotniki in kaj kimalu je v sebi začutil nemir, da bi se tudi on odpravil v svet. Njegov oče je bil milnar in tesar. Bil je premožen in je sinu šolanje lahko plačal. Bil pa je tudi v dobrih odnosih s turškim grofom, kateremu so bili takrat podložni... je pripovedoval neki domačin. Po obisku Raščice pa so se dopisniki, mentorji in novinarji zapeljali še v bližnje Velike Lašče, kjer je bila sklepna slovensost 18. srečanja pionirjev dopisnikov Slovenije. Na njej so podelili tudi nagrade in priznanja najboljšim šolskim glasilom. Žirija je prejela 246 številk s 165 osnovnih šol v Sloveniji. Med njimi — na razstavi — smo jih lahko precej videli tudi s pomurskih osnovnih šol. Žal pa letos ni bilo nobeno nagrajeno. Torej se bo treba tudi Martin Krpan. Trubar se je sre-

čeval s popotniki in kaj kimalu je v sebi začutil nemir, da bi se tudi on odpravil v svet. Njegov oče je bil milnar in tesar. Bil je premožen in je sinu šolanje lahko plačal. Bil pa je tudi v dobrih odnosih s turškim grofom, kateremu so bili takrat podložni... je pripovedoval neki domačin. Po obisku Raščice pa so se dopisniki, mentorji in novinarji zapeljali še v bližnje Velike Lašče, kjer je bila sklepna slovensost 18. srečanja pionirjev dopisnikov Slovenije. Na njej so podelili tudi nagrade in priznanja najboljšim šolskim glasilom. Žirija je prejela 246 številk s 165 osnovnih šol v Sloveniji. Med njimi — na razstavi — smo jih lahko precej videli tudi s pomurskih osnovnih šol. Žal pa letos ni bilo nobeno nagrajeno. Torej se bo treba tudi Martin Krpan. Trubar se je sre-

Podelili gasilska priznanja

Na zadnjem zasedanju so svet pomurskih gasilskih zvez, predstavniki sisa za varstvo pred požari občin Pomurja in požarni inšpekcijske obravnavali naloge gasilskih organizacij v predkongresnem letu ter izvajanje sklepov organov GZ SRS. Dogovorili so se, da bodo dali poseben poudarek vključevanju mladih v gasilske vrste, ustavljivanju drušev mladi gasilcev v šolah in ustavljivanju industrijskih gasilskih društev v večjih delovnih organizacijah. Sicer pa bo osnovna skrb namenjena požarnoprevenitivnemu delu in nadaljnji strokovnosti, čemur marsikje namejojo še premajhno pozornost. Kritično so ocenili sedanjih učnih programov gasilcev, za katerega so

menili, da je neustrezen in da bi moral GZ SRS iskati sprejemljive oblike usposabljanja pri raziskovalnih in znanstvenih inštitucijah ter si prizadevati, da bi strokovno raven vseh kategorij gasilcev izboljšali. Razprava pa je tekla tudi o dejavnostih v mesecu požarnega varstva. Ugotovljeno je bilo, da le-te potekajo po sprejetem programu, pri čemer se gasilci seznanjajo v mnogih primerih z neurejenim požarnim varstvom tako v družbenem kot zasebnem sektorju. Dogovorili so se tudi, da bodo najmlajši seznanili s požarnim varstvom in na logih gasilske organizacije ter da bodo izvedli pomursko vajo, na kateri bodo preizkusili vse občinske centre pri gašenju naftne

menili, da je neustrezen in da bi moral GZ SRS iskati sprejemljive oblike usposabljanja pri raziskovalnih in znanstvenih inštitucijah ter si prizadevati, da bi strokovno raven vseh kategorij gasilcev izboljšali. Razprava pa je tekla tudi o dejavnostih v mesecu požarnega varstva. Ugotovljeno je bilo, da le-te potekajo po sprejetem programu, pri čemer se gasilci seznanjajo v mnogih primerih z neurejenim požarnim varstvom tako v družbenem kot zasebnem sektorju. Dogovorili so se tudi, da bodo najmlajši seznanili s požarnim varstvom in na logih gasilske organizacije ter da bodo izvedli pomursko vajo, na kateri bodo preizkusili vse občinske centre pri gašenju naftne

menili, da je neustrezen in da bi moral GZ SRS iskati sprejemljive oblike usposabljanja pri raziskovalnih in znanstvenih inštitucijah ter si prizadevati, da bi strokovno raven vseh kategorij gasilcev izboljšali. Razprava pa je tekla tudi o dejavnostih v mesecu požarnega varstva. Ugotovljeno je bilo, da le-te potekajo po sprejetem programu, pri čemer se gasilci seznanjajo v mnogih primerih z neurejenim požarnim varstvom tako v družbenem kot zasebnem sektorju. Dogovorili so se tudi, da bodo najmlajši seznanili s požarnim varstvom in na logih gasilske organizacije ter da bodo izvedli pomursko vajo, na kateri bodo preizkusili vse občinske centre pri gašenju naftne

menili, da je neustrezen in da bi moral GZ SRS iskati sprejemljive oblike usposabljanja pri raziskovalnih in znanstvenih inštitucijah ter si prizadevati, da bi strokovno raven vseh kategorij gasilcev izboljšali. Razprava pa je tekla tudi o dejavnostih v mesecu požarnega varstva. Ugotovljeno je bilo, da le-te potekajo po sprejetem programu, pri čemer se gasilci seznanjajo v mnogih primerih z neurejenim požarnim varstvom tako v družbenem kot zasebnem sektorju. Dogovorili so se tudi, da bodo najmlajši seznanili s požarnim varstvom in na logih gasilske organizacije ter da bodo izvedli pomursko vajo, na kateri bodo preizkusili vse občinske centre pri gašenju naftne

menili, da je neustrezen in da bi moral GZ SRS iskati sprejemljive oblike usposabljanja pri raziskovalnih in znanstvenih inštitucijah ter si prizadevati, da bi strokovno raven vseh kategorij gasilcev izboljšali. Razprava pa je tekla tudi o dejavnostih v mesecu požarnega varstva. Ugotovljeno je bilo, da le-te potekajo po sprejetem programu, pri čemer se gasilci seznanjajo v mnogih primerih z neurejenim požarnim varstvom tako v družbenem kot zasebnem sektorju. Dogovorili so se tudi, da bodo najmlajši seznanili s požarnim varstvom in na logih gasilske organizacije ter da bodo izvedli pomursko vajo, na kateri bodo preizkusili vse občinske centre pri gašenju naftne

menili, da je neustrezen in da bi moral GZ SRS iskati sprejemljive oblike usposabljanja pri raziskovalnih in znanstvenih inštitucijah ter si prizadevati, da bi strokovno raven vseh kategorij gasilcev izboljšali. Razprava pa je tekla tudi o dejavnostih v mesecu požarnega varstva. Ugotovljeno je bilo, da le-te potekajo po sprejetem programu, pri čemer se gasilci seznanjajo v mnogih primerih z neurejenim požarnim varstvom tako v družbenem kot zasebnem sektorju. Dogovorili so se tudi, da bodo najmlajši seznanili s požarnim varstvom in na logih gasilske organizacije ter da bodo izvedli pomursko vajo, na kateri bodo preizkusili vse občinske centre pri gašenju naftne

menili, da je neustrezen in da bi moral GZ SRS iskati sprejemljive oblike usposabljanja pri raziskovalnih in znanstvenih inštitucijah ter si prizadevati, da bi strokovno raven vseh kategorij gasilcev izboljšali. Razprava pa je tekla tudi o dejavnostih v mesecu požarnega varstva. Ugotovljeno je bilo, da le-te potekajo po sprejetem programu, pri čemer se gasilci seznanjajo v mnogih primerih z neurejenim požarnim varstvom tako v družbenem kot zasebnem sektorju. Dogovorili so se tudi, da bodo najmlajši seznanili s požarnim varstvom in na logih gasilske organizacije ter da bodo izvedli pomursko vajo, na kateri bodo preizkusili vse občinske centre pri gašenju naftne

menili, da je neustrezen in da bi moral GZ SRS iskati sprejemljive oblike usposabljanja pri raziskovalnih in znanstvenih inštitucijah ter si prizadevati, da bi strokovno raven vseh kategorij gasilcev izboljšali. Razprava pa je tekla tudi o dejavnostih v mesecu požarnega varstva. Ugotovljeno je bilo, da le-te potekajo po sprejetem programu, pri čemer se gasilci seznanjajo v mnogih primerih z neurejenim požarnim varstvom tako v družbenem kot zasebnem sektorju. Dogovorili so se tudi, da bodo najmlajši seznanili s požarnim varstvom in na logih gasilske organizacije ter da bodo izvedli pomursko vajo, na kateri bodo preizkusili vse občinske